



NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ



Hostující sólistka opery NDM
Lada Bočková

OPERA

Žijeme Smetanou a Smetanovským
operním cyklem Ostrava 2024

ČINOHRA

Antická tragická MÉDEA
promluví v novém překladu

BALET

Rok české hudby připomene balet
inscenací RAPSONDIE BOHEMIA

MUZIKÁL

Když válí jazz...
Legendární muzikál CHICAGO



**Jsme jediný operní dům na světě,
který realizuje ve vlastním nastudování
kompletní uvedení všech 8 dokončených
oper Bedřicha Smetany**

**První uvedení cyklu od 2. do 10. března 2024
Druhé uvedení cyklu od 4. do 12. května 2024**

Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024 začne 2. března 2024 (v den 200. výročí narození Bedřicha Smetany)
a bude slavnostně ukončen 12. května 2024 (v den 140. výročí skladatelova úmrtí)

Projekt je realizován s finanční podporou statutárního města Ostravy a MKČR.
Pod záštitou primátora statutárního města Ostravy Mgr. Jana Dohnala a hejtmána Moravskoslezského kraje Jana, MBA.

hlavní mediální partner

Česká televize

mediální partner

Ostrava
Český rozhlas

MINISTERSTVO
KULTURY

Moravskoslezský
kraj

OSTRAVA!!!

Janáčkůva
filharmonie
ostrava

FRAŽSKÝ
FILHARMONICKÝ
SBOR

SMETANA
200

	ROK	
	ČESKÉ	
	HUDBY	
	2024	

Klasika
Plus.cz

H
Harmonie

OPERA+

SLOVO ŘEDITELE DIVADLA



Vážení a milí přátelé,

druhé března 2024, v den 200. výročí narození Bedřicha Smetany, představením jeho první opery *Braniboři v Čechách* slavnostně zahájíme **Smetanovský operní cyklus Ostrava 2024!** Asi před necelými dvěma měsíci jsem objevil nádherný fejeton Leoše Janáčka věnovaný Bedřichu Smetanovi. Byl jsem z něj doslova unesen. Hukvaldský rodák v textu z roku 1924 svérázným, silným poetickým jazykem vystihuje osobitou zkratkou podstatu, sílu a jedinečnost Smetanova hudebního díla. Janáčková slova jsou zároveň i vyznáním. Janáček, o třicet let mladší než Smetana, který svým originálním vrcholným skladatelským dílem směle stojí po boku tvůrců o generaci a více mladších. Janáček je autorem století dvacátého, přesto Smetanovu osobitou jedinečnost a velikost s láskou a respektem reflektuje. Rád bych Vám zde alespoň některé z jeho myšlenek přiblížil, a tak budu jimi prokládat svá zastavení. Leoš Janáček je pro tentokrát „spoluautorem“ tohoto mého úvodního slova.

Jsou cesty, na kterých víš, koho potkáš. Mijím všechny, až na tu, po které šla tvůrčí mysl Smetanova. Jeví se mi životnější. Tam leží českou hudbu, kde lze ji až měřit. Vybuďte tónu jeho podíl, i povaze lidu, kraje, i zemi, v níž žije.

Rapsodie Bohemia, dubnová premiéra souboru baletu, práce tří choreografů na hudbu českých skladatelů dvacátého století. Jeho první polovinu zastupují Bohuslav Martinů, Jaroslav Ježek a Erwin Schulhoff. A druhou polovinu zastupuje jedinečný mistr filmové hudby Zdeněk Liška.

Je měkčí, něžnější --

Tón Smetanův našel na každém zjevu místo, kde by zahořel, zalkal, roztoužil se, rozveselil, zlobně drtil, věštil – písni! Tímto citovým širokým objetím znarodňuje se dílo Smetanova. Je světovější --

Znal tónové myšlení Západu, Lisztovo, Wagnerovo. I v něm řídila se hromaděná tradice skladebná, míhaly se reformní snahy skladebné. Ne tak architektura jeho děl, ale lom světla a barvy a ohlasu v ní, klíčivost do sta a sta nádherných motivů v ní spjatých, oslňuje.

Je mohutný --

Každé jeho dílo dospívá obzoru a klenby svého námětu. Nelze výše dospět, ne šíře. Bláhové je chtít jiné Prodané, jiné Mé vlasti. Tam, kde svým dílem stojí, není místa pro jiného. Ale stínu, jenž by dusil, nevrhá. Volně, se stejným rozmachem lze růsti skladbě vedle něho.

Vedle české hudby je dalším velkým darem, který nám byl minulými generacemi dán, český jazyk. Vedle spisovatelů a básníků jsou to bezesporu celé generace výborných překladatelů krásné literatury z cizích jazyků, kteří rozvíjí a dále kultivují jazykové bohatství češtiny i pro naši současnost. Jazyk zůstává rovněž základem činoherního divadla. V poslední dubnové premiéře se na naše jeviště po 59 letech od posledního nastudování vrací velké antické drama *Médea*. Euripidův text pro naše divadlo nově přeložili Matyáš Havrda a Petr Borkovec. Nad překladem antického dramatu se nesetkávají poprvé. Toto tvůrčí spojení překladatele ze starořečtiny a výborného básníka slibuje, že *Médea* zazní na jevišti Divadla Antonína Dvořáka v plné dramatické i poetické síle, v bohaté kráse českého jazyka.

V jejím počátečním díle vtěluje se tón jen v tón. V konci díla Smetanova zdá se, že i zrakem a hmatem je svírán tón. Zem není mu dost tvrdá, víchor dosti prudký, blesk dosti oslnivý, bouře dosti ohlušující, slunce dosti žhavé, zjevy dosti záhadné: všemu se přikloňuje tónem. Tu se začíná filosofie Smetanova tónu. Je materie hmota všelijaká; je jí i paprsek i tón ve výrazu bolu, veselí, ve formě myšlení. Využití toho – materialism – ono ideové přisávání člověka k člověku, věku k věkům – je vývojnou silou Smetanovou. Je zrovna hmatelným v díle svém tvůrce. Světly Bedřicha Smetany zjev zůstane navždy mezi námi!

Přeji vám hezký vstup do letošního jara a v něm mnoho silných divadelních zážitků, nejen s českou hudbou!

V úctě Váš

Jiří Nekvasil

OPERA	5
ČINOHRA	15
BALET	25
MUZIKÁL	33
EXTRA	46
ATELIÉR	48
PROGRAM	52

PREMIÉRY

BŘEZEN – DUBEN 2024

OPERA

Koncertní uvedení 10. března 2024 /
Divadlo Jiřího Myrona
Bedřich Smetana

LIBUŠE

ČINOHRA

15. března 2024 / Divadlo „12“

Florian Zeller

PRAVDA

BALET

11. dubna 2024 / Divadlo Jiřího Myrona

**RAPSODIE
BOHEMIA**

ČINOHRA

27. dubna 2024 / Divadlo Antonína Dvořáka

Euripidés

MÉDEA

Budte s námi i ve virtuálním světě...



Národní divadlo
moravskoslezské



ndm ostrava



Národní divadlo
moravskoslezské



ndm.ostrava



www.ndm.cz

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ (založeno 1919)

Národní divadlo moravskoslezské se sídlem v Ostravě je největším a nejstarším profesionálním divadlem v Moravskoslezském kraji a zároveň největší kulturní institucí zřízenou statutárním městem Ostrava. Je nepřehlédnutelným centrem kulturního, duchovního, intelektuálního a společenského života občanů Ostravy a širokého okolí. Jako jediné na Moravě má divadlo čtyři umělecké soubory – operu, činohru, balet a muzikál, které hrají pravidelně na třech stálých scénách: v Divadle Antonína Dvořáka, Divadle Jiřího Myrona a Divadle „12“.

Široce rozkročená ambiciózní dramaturgie všech čtyř uměleckých souborů je vedena systematickou snahou oslovit co nejširší divácké spektrum všech generací a zájmů. Od klasického českého a světového repertoáru přes objevnou dramaturgii a současnou tvorbu až k experimentálním dílům a projektům mnohdy na hranicích žánrů. Svou úroveň se dnes Národní divadlo moravskoslezské řadí ke špičce českého divadelního umění, což dokládají jak ocenění na divadelních festivalech, tak zájem domácích i zahraničních inscenátorů, choreografů i sólistů, kteří zde hostují.

Společně s Ostravským centrem nové hudby je Národní divadlo moravskoslezské pořadatelem festivalu NODO (Dny nové opery Ostrava / New Opera Days Ostrava). Několikadenní festival poskytuje co dva roky prostor pro realizaci nových operních děl současných skladatelů. Poprvé se festival NODO konal v roce 2012, kdy se setkal s velkým zájmem účastníků i médií.

Divadlo Antonína Dvořáka

Divadlo bylo postaveno v novobarokním stylu podle návrhu vídeňského architekta Alexandra Grafa v roce 1907. Do roku 1919 v něm hrál pouze německý soubor a čeština v této budově zazněla poprvé až v roce 1919, kdy zde začalo hrát Národní divadlo moravskoslezské. Během druhé světové války utrpěla budova bombardováním a byla nutná rekonstrukce.

V roce 1948 bylo divadlo přejmenováno na Divadlo Zdeňka Nejedlého a v 50. letech došlo ke změně vnějšího vzhledu: novobarokní prvky byly nahrazeny sloupovou řadou v průčelí, kterou můžeme vidět dodnes. Od roku 1990 nese tato budova název Divadlo Antonína Dvořáka. Při rekonstrukci v letech 1999–2000 došlo také k uzavření loubí před hlavním vstupem, které je dnes součástí interiéru.

Dominantními barvami interiéru jsou červená, bílá a zlatá. Divadlo Antonína Dvořáka je domovskou scénou souboru opery, hrají zde i soubory činohry a baletu. Hlediště divadla po rekonstrukci na přelomu tisíciletí pojme 517 diváků.



Divadlo Jiřího Myrona

Původně český Národní dům byl postaven v roce 1894 podle projektu Josefa Srba v novorenesančním stylu. V letech 1908–1919 zde působilo první stálé české ostravské profesionální divadlo. Když bylo v roce 1919 založeno Národní divadlo moravskoslezské, přesunulo se zpět do budovy Městského divadla. Po okupaci Československa se do Městského divadla vrátili Němci a Češi se přesunuli do Národního domu, který musel být zásadně zrekonstruován.

Po druhé světové válce byla budova přejmenována na Lidové divadlo (1945), od roku 1954 nese název Divadlo Jiřího Myrona. Zásadním datem byla noc ze 6. na 7. prosince 1976, kdy divadlo vyhořelo. Po rozsáhlé rekonstrukci a dostavbě bylo opět otevřeno v roce 1986. Na podzim roku 2017 započala další rozsáhlá rekonstrukce DJM, která byla dokončena na jaře 2019.

Dominantní barvou interiéru divadla je okrová a hlediště disponuje kapacitou 615 diváků. Divadlo Jiřího Myrona je domovskou scénou souboru muzikálu, účinkuje zde rovněž činoherní a baletní soubor.



Divadlo „12“

Divadlo „12“ je od 100. sezóny komorním divadelním prostorem Národního divadla moravskoslezského. Slavnostní otevření se uskutečnilo dne 16. září 2018. Scéna se nachází v areálu budov Divadla Jiřího Myrona na třídě Čs. legií 12 v prostorách, kde dříve bývala Občanská záložna.

Divadlo tvoří dva prostory – mimo divadelní sál je to také divadelní bar Ve Dvanáctce. Autorem architektonické studie byl architekt Jiří Stejskalík. Toto divadlo pro 60 diváků nabízí velmi intimní atmosféru a jedinečný intenzivní kontakt mezi hercem a divákem. Je místem pro inscenace a aktivity všech souborů NDM i pro další experimentální divadelní projekty na pomezí žánrů.



opera

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2023/2024

Bedřich Smetana (1824–1884)

TAJEMSTVÍ

Komická zpěvohra o třech dějstvích z roku 1878

Hudební nastudování: Jakub Klecker

Režie: Tomáš Studený

Obnovené premiéry 12. a 14. října 2023

v Divadle Antonína Dvořáka

Uvádíme v českém originále s českými a anglickými titulky



Bedřich Smetana (1824–1884)

BRANIBOŘI V ČECHÁCH

Zpěvohra o třech jednáních z roku 1863

Hudební nastudování: Jakub Klecker

Režie: Jiří Nekvasil

Obnovené premiéry 22. a 24. února 2024

v Divadle Antonína Dvořáka

Uvádíme v českém originále s českými a anglickými titulky



Leoš Janáček (1854–1928)

PŘÍHODY LIŠKY BYSTROUŠKY

Opera o třech jednáních z roku 1923

Hudební nastudování: Marek Šedivý

Režie a choreografie: Itzik Galili

Premiéry 6. a 8. června 2024

v Divadle Antonína Dvořáka

Uvádíme v českém originále s českými a anglickými titulky

Bedřich Smetana (1824–1884)

CERTOVA STĚNA

Komicko-romantická opera o třech dějstvích z roku 1882

Hudební nastudování: Marek Šedivý

Režie: Jiří Nekvasil

Obnovené premiéry 14. a 16. prosince

2023 v Divadle Antonína Dvořáka

Uvádíme v českém originále s českými a anglickými titulky



Bedřich Smetana (1824–1884)

LIBUŠE

Slavnostní zpěvohra o třech jednáních z roku 1872

Hudební nastudování: Robert Jindra

Scénická realizace: Jiří David a Martin Dostál

Koncertní uvedení 10. března a 12. května

2024 v Divadle Jiřího Myrona

V koprodukcí s Janáčkovou filharmonií Ostrava

a Pražským filharmonickým sborem

Uvádíme v českém originále s českými a anglickými titulky



Opera NDM je na Facebooku:
Opera Národního divadla moravskoslezského

BRANIBOŘI V ČECHÁCH – Roman Vikovič (Oldřich Rokycanský),
Michael Kubečka (Volfram Olbramovič) a pánové sboru opery NDM
Foto Martin Popelář

REPERTOÁR OPERY (BŘEZEN – DUBEN 2024)

Bedřich Smetana
BRANIBOŘI V ČECHÁCH
Hudební nastudování: Jakub Klecker
Dirigent: Jiří Habart / Jakub Klecker
Režie: Jiří Nekvasil
2. 3. (18.30), 18. 4. (18.30)

Bedřich Smetana
ČERTOVA STĚNA
Hudební nastudování: Marek Šedivý
Dirigent: Josef Kurfiřt / Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil
9. 3. (18.30)

Bedřich Smetana
DALIBOR
Hudební nastudování: Robert Jindra
Dirigent: Jiří Habart / Robert Jindra
Režie: Martin Otava
4. 3. (18.30), 19. 3. (18.30), 16. 4. (18.30)

Bedřich Smetana
DVĚ VDOVY
Hudební nastudování: Marek Šedivý
Dirigent: Jiří Habart / Marek Šedivý
Režie: Rocc
6. 3. (18.30), 16. 3. (18.30), 20. 4. (18.30)

Bedřich Smetana
HUBIČKA
Hudební nastudování: Marek Šedivý
Dirigent: Adam Sedlický / Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil
7. 3. (18.30), 2. 4. (18.30)

Gioacchino Rossini
LAZEBNÍK SEVILLSKÝ!!!
Hudební nastudování: Marko Ivanović
Dirigent: Tomáš Brauner / Marko Ivanović
Režie: Ondřej Havelka
23. 3. (18.30), 24. 3. (16.00),
14. 4. (16.00), 19. 4. (18.30)

Bedřich Smetana
LIBUŠE
Hudební nastudování: Robert Jindra
Dirigent: Robert Jindra
Scénická realizace: Jiří David, Martin Dostál
10. 3. (18.30)

Bedřich Smetana
PRODANÁ NEVĚSTA
Hudební nastudování: Marek Šedivý
Dirigent: Jiří Habart / Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil
3. 3. (16.00), 13. 3. (18.30), 5. 4. (18.30)

Viktor Ullmann
**ROZBITÝ DŽBÁN
& CÍSAŘ ATLANTIDY
aneb Odepření smrti**
Hudební nastudování: Jakub Klecker
Dirigent: Jakub Klecker / Maroš Potokár
Režie: Rocc
7. 4. (15.00)

RODINNÉ
VSTUPNÉ

Bedřich Smetana
TAJEMSTVÍ
Hudební nastudování: Jakub Klecker
Dirigent: Jakub Klecker / Josef Kurfiřt
Režie: Tomáš Studený
8. 3. (18.30)

Claudio Monteverdi
**TANEC NEVDĚČNÍK
&
Henry Purcell
DIDO A AENEAS**
Hudební nastudování: Jiří Habart
Dirigent: Jiří Habart
Režie: Jiří Nekvasil
1. 3. (19.00), 9. 4. (19.00)

Richard Wagner
**TANNHÄUSER (Tannhäuser und der
Sängerkrieg auf Wartburg)**
Hudební nastudování: Marek Šedivý
Dirigent: Adam Sedlický / Marek Šedivý
Režie: Jiří Nekvasil
27. 3. (18.00), 4. 4. (18.00)

Půl hodiny
před každým operním
představením v Divadle
Antonína Dvořáka jsou pro vás
připraveny ve foyeru 1. balkónu
**DRAMATURGICKÉ
ÚVODY**
k danému titulu!

ÚVODNÍK HUDEBNÍHO ŘEDITELE OPERY



Vážený a milý čtenáři,

operní soubor velmi úspěšně vystoupil v Praze ve Stavovském divadle v rámci projektu Musica non grata. Představení dvou aktovek *Rozbitý džbán a Císař Atlantidy aneb Odepření smrti* se konalo v neděli 4. února 2024.

Měl jsem radost, že se těšilo velkému zájmu diváků a ohlasy na naši produkci a hudbu Viktora Ullmanna byly veskrze pozitivní. Tímto děkuji a gratuluji celému souboru a přizvaným hostům za krásné pohostinské představení!

Váš Marek Šedivý

Marek Šedivý



Děkováčka po představení ROZBITÝ DŽBÁN a CÍSAŘ ATLANTIDY aneb ODEPŘENÍ SMRTI ve Stavovském divadle
Foto Serghei Gherciu

SMETANOVSKÝ OPERNÍ CYKLUS OSTRAVA 2024



V ZÁKULISÍ...!

Lucie Fojtíková, Marek Šedivý,
Alena Golatová a Juraj Bajús
Foto Juraj Bajús

Smetanovský operní cyklus je bezesporu hlavním dramaturgickým počinem této sezóny, ačkoliv jde vlastně o vyvrcholení desetiletého projektu. V tomto textu se však zjeví přesuneme do zákulisí, kam běžný divák nedohlédne. Tím místem je čtvrté patro Divadla Antonína Dvořáka, kde sídlí produkční zázemí opery a kde, obklopeni divadelními programy, brožurkami a plakáty, pracují čtyři pro ostravskou operu stěžejní lidé: hudební ředitel **Marek Šedivý**, dramaturg **Juraj Bajús**, tajemnice **Alena Golatová** a vedoucí produkce **Lucie Fojtíková**.

„Poprvé jsme o myšlence uspořádání Smetanovského cyklu slyšeli už v roce 2010, hned po nástupu Jiřího Nekvasila do funkce ředitele divadla,“ vzpomíná **Alena Golatová**, která je ze zmíněné čtveřice služebně nejstarší a podílela se tak na projektu od samého začátku. Její role je zásadní ze dvou důvodů: s umělci řeší smlouvy a dle jejich časových možností určuje, které reprízy budou zpívat. Kromě toho také drží stráž nad operním rozpočtem.

Vzpomíná také na historii divadla, které již Smetanovský cyklus v minulosti představilo, konkrétně mj. v roce 1984, tedy již před čtyřiceti lety. „Tehdy to ale zdaleka nemohlo vyvolat ten ‚wow efekt‘, protože Smetanovy opery měla na repertoáru standardně všechna velká divadla. Dnes si naproti tomu jen tak na Smetanu nezajdete, možná tak na Prodanou nevěstu, ale příležitost vidět a slyšet všechny opery je jinak prakticky nulová.“ Ostatní souhlasně přikyvují a dramaturg **Juraj Bajús** dodává: „Smetana se stal

tak trochu obětí minulého režimu, kdy byl vyzdvihován jako nositel českosti a pokroku, hodnot velmi poplatných tehdejší době.“ Pád komunismu a otevření hranic (geografických i ideologických) najednou přinesly vlnu zájmu o něco „jiného“, kosmopolitnějšího, a tak Smetanovo dílo zůstalo neprávem za těmito hranicemi, obalené do ideového narativu muzikologa a ministra školství Zdeňka Nejedlého, který z něj vytvořil národní modlu – činil tak však způsobem mnohdy velmi umělým, až násilným.

Právě upozadění Smetanova operního díla po roce 1989 mělo za následek absenci zpěváků, kteří by tyto role měli v repertoáru. Pěvecké obsazení představovalo od začátku jednu z největších výzev, ale i jeden z cílů celého projektu: vyplnit mezeru související s nedostatkem smetanovských interpretů. Vytipovat ideální zpěváky a zpěvačky měl na starosti zejména hudební ředitel opery. Na tomto postu se během let, kdy se Smetanovský cyklus chystá, vystřídal tři dirigenti: Robert Jindra, Jakub Klecker a **Marek Šedivý**, který v této funkci působí doposud.

Nastudování rolí zvláště u oper, které v dnešní době zdaleka nejsou běžnou součástí divadelního repertoáru, není otázka pár týdnů či měsíců. Proto délka a kontinuita příprav, kdy jsou jednotlivé opery postupně přidávány na repertoár stejného operního souboru, odlišuje projekt od festivalového fungování. Vytvořit jednu inscenaci představuje úkol, na němž se podílí neskutečné množství lidí. Protože by nedávalo smysl vytvořit

inscenace jen pro jedno či dvě provedení, přibývaly na repertoár postupně. Přípravy začaly s více než desetiletým předstihem a první inscenace, která vznikla za účelem provedení v rámci letošního výročí, se na pódiu poprvé představila již v roce 2014.

Oslovování umělců (a případně hledání náhradníků) je hlavním úkolem produkční **Lucie Fojtíkové**. Ta stráví s každou inscenací i tvůrčím týmem nejvíc času do doby, než se „odpremiéruje“, poté se přesouvá k nadcházející opeře, která čeká na svůj vstup do repertoáru. V rámci příprav Smetanovského cyklu si tak nejvíc práce odbyla již při přípravě premiér. „Samotné provedení cyklu už je pro nás jako série repríz,“ dodává. „Ta hlavní výzva spočívá v tom, že se osm inscenací uskuteční během devíti dnů, s jednodenní pauzou. To je nesmírně náročné pro všechny zúčastněné.“ Ať už se jedná o zpěváky a zpěvačky, kteří prostupují několika operami, hráče orchestru a dirigenti, či zaměstnance technického úseku, které čekají dlouhé večery a noci, během nichž budou bourat scénu opery právě dohrané, aby na další den zvládli postavit scénu pro operu následující.

Čtveřice mladých lidí patří mezi milovníky opery a divadla obecně, a tak si zde všichni uvědomují výjimečnost tohoto historického okamžiku. „Já sám za sebe jsem opravdu velmi rád, že můžu být u toho,“ říká **Marek** a **Juraj** dodává: „Doma nám díky tomuto projektu přibyla celá řádka knih zaměřených na Smetanu a jeho dílo. Myslím, že za tu dobu, co zde působím, se ze mě (s nadsázkou) stal odborník na Smetanu a jeho obdivovatel v jednom. Oblíbil jsem si ho ještě mnohem víc a baví mě si nastudovávat k jednotlivým dílům další a další podrobnosti.“ (bs)

PŘIPRAVUJEME

NODO

Dny nové opery Ostrava



Inscenace EVA A LILITH (2012) v Divadle Jiřího Myrona
Foto Martin Popelář

Rok se sudou číslovkou na konci předznamenává, mimo jiné, blíží se další bienále mezinárodního festivalu **NODO – Dny nové opery Ostrava**, který se koná od roku 2012 díky unikátnímu spojení sil **Národního divadla moravskoslezského** a **Ostravského centra nové hudby**. Jeho posláním je představovat publiku rozmanité podoby soudobé opery a hudebního divadla a rozvířit debatu o smyslu, novodobých prostředcích a cílech operního žánru ve 21. století. Letos se NODO uskuteční po sedmé, a to ve dnech od **26. do 30. června 2024**, a v reakci na probíhající Rok české hudby přinese i světové premiéry oper dvou mladých českých skladatelů a jednoho tvůrčího kolektivu – vše objednávky festivalu NODO.

Celovečerní operu píše **František Chaloupka** (1981), který s Ostravským centrem nové hudby spolupracoval už dříve. První objednávku pro festival NODO dostal před dvanácti lety a možná si vzpomenete na Chaloupkovu poetickou férii *Eva a Lilith*, kterou se publikum mohlo „procházet“ na jevišti Divadla Jiřího Myrona. Se svou flash mob operou se pak představil ostravské veřejnosti i vloni, na sesterském festivalu Ostravské dny. *Rozlučka se svobodou*, jejíž protagonisté se proháněli na elektrických koloběžkách a hoverboardech na ploše před obchodním centrem Forum Nová Karolina, se dostala do centra pozornosti hlavně poté, co ochranka Karoliny zavolala na interprety a organizátory policii. Chaloupkova nová opera **Zaprodanec** se bude konat opět v divadle (Nezvyklé pozdvižení snad

nepřenesou pozornost od umělecké stránky díla) a přesuneme se v ní do paralelní současnosti, v níž digitální nomád Komenský prochází jako poutník labyrintem současného světa a zkoumá pravidla zdejšího fungování, a to na pomezí mnohdy drtivé reality skutečného světa a nekonečných možností světa virtuálního. Režie se ujme divákům NDM známý **Rocc**. Světová premiéra se uskuteční ve čtvrtek **27. června 2024** v Divadle Antonína Dvořáka.

Festival NODO se vždy zajímá o nejmladší skladatelskou generaci, které nabízí operní debut. Pro letošní bienále byl vybrán **Haštal Hapka** (1997), který pro festival komponuje operní dílo **Až tu všichni budou**. Autor se v něm zabývá otázkami zpytování svědomí obyčejného člověka v mocném světě nepravd, polopravd a dezinformací. Po stránce hudební pak půjde o mix vlivů, jimiž je autor obklopen, ať už jde o soudobou vážnou hudbu, klasickou operu, či slam

poetry. Na režisérskou židli usedne **Vilma Bořkovec**, členka uměleckého kolektivu RUN OPERUN, která je známá pro svůj přesah do site specific projektů a pro své kontinuální snahy o popularizaci opery. **Až tu všichni budou** představíme v sobotu **29. června 2024** v Divadle Jiřího Myrona.

Experimentální operu o čtyřech obrazech na libreto nedávno zesnulého filozofa **Petra Rezka** připravuje kolektiv pražských tvůrců ze souboru **Opening Performance Orchestra**, který režijně zaštití **Petr Odo Macháček**. Světová premiéra **Hořký konec Russolův** se koná v pátek **28. června 2024** v Divadle loutek Ostrava.

Festival nové opery nabídne v posledním červnovém týdnu další představení soudobých tvůrců z Tel Avivu, Berlína, Dublinu a New Yorku a ve spolupráci s divadlem Neue Oper Wien také operu **Pascala Dusapina**. Festival NODO spoluutváří nové dějiny žánru opery. Budte s námi u toho! (bs)



PROMETEO. TRAGEDIA DELL'ASCOLTO (2022) v Trojhalí Karolina
Foto Martin Popelář

New Opera Days Ostrava Dny nové opery

Pascal Dusapin (1955)
Passion
Opera v deseti scénách, 2006–07
Dirigent: Walter Kobera / Režie: Ursula Horner
26. 6. / Divadlo Jiřího Myrona / 18.30
Česká premiéra / Ve spolupráci s Neue Oper Wien

František Chaloupka (1981)
Zaprodanec
Opera o organizaci, 2024
Dirigent: Bruno Ferrandis / Režie: Rocc
27. 6. / Divadlo Antonína Dvořáka / 18.30
Světová premiéra / *objednávka festivalu

Amir Shpilman (1980) & **Shiran Eliaserov** (1985)
IMPACT – vnitřní cesta ze tmy
Opera pro soprán, kaskadérku, herce, orchestr, smíšený sbor a živou elektroniku, 2022–24
Dirigentka: Lilianna Krych
28. 6. / Hala Tatra / 18.30
Světová premiéra

Opening Performance Orchestra
Hořký konec Russolův
Opera o čtyřech obrazech, 2018–24
Režie: Petr Odo Macháček
28. 6. / Divadlo loutek / 20.00
Světová premiéra

Ian Davis (1989)
Ephemeral Pulse
Jednoaktová ambientní opera pro orchestr, elektroniku a zpěváky, 2024
Dirigent: Petr Kotík / Režie: Jiří Nekvasil
29. 6. / Divadlo Jiřího Myrona / 18.30
Světová premiéra

Haštal Hapka (1997)
Až tu všichni budou
Jednoaktová opera pro jazzové kombo, smyčcové kvarteto a ansámbli sólistů, 2024
Dirigent: Patrik Kako / Režie: Vilma Bořkovec
29. 6. / Divadlo Jiřího Myrona / 21.00
Světová premiéra / *objednávka festivalu

Ann Cleare (1983)
The Little Lives
Opera pro 5 zpěváků a komorní ansámbli, 2020–22
Režie: Jiří Nekvasil
30. 6. / Divadlo Antonína Dvořáka / 18.30
Česká premiéra



26. — 30.06.2024

SMETANOVSKÉ
DEBUTY

Jedním z cílů Smetanovského operního cyklu bylo obnovit interpretační tradici, která byla zasažena zřídkačným uváděním velké části Smetanova operního díla. Nárazovost provádění či přímo ignorování některých mistrovských oper zapříčinily absenci stabilní pěvecké generace, která by měla role těchto děl v repertoáru. Nastudování celé řady rolí se tak stalo výzvou pro řadu (nejen) domácích pěvců a pěvkyní: v 59 rolích (22 ženských a 37 mužských) jich debutovalo 73. **Celkově se pak na prknech našeho divadla odehrálo 122 debutů v konkrétních rolích.**

Provedení celého Smetanova operního díla, vyznačujícího se barevnou pestrostí a také náročností, lze tudíž chápat jako prostředek k uměleckému růstu nové generace interpretů. Nyní předáme slovo přímo jim, aby vyjádřili, jaký je jejich vztah k rolím, které zpívají, a ke Smetanovu dílu obecně. (bs)

Veronika Kaiserová

- **Katuška** (Čertova stěna)
- **Esmeralda** (Prodaná nevěsta)

„Jsem moc vděčná za příležitost, která se mi díky tomuto úctyhodnému počínu NDM naskytla. Obě role jsem nastudovala poprvé a myslím si, že mám obrovské štěstí, protože zrovna Čertova stěna není uváděna tak často, takže nebýt tohoto projektu, možná bych se s rolí Katušky ani v rámci své kariéry neměla šanci potkat.“

Miloš Horák

- **Rarach** (Čertova stěna)

„Smetanovské role nejsou vůbec snadné. Člověk k nim musí technicky i interpretačně dozrát. Konkrétně Raracha v Čertově stěně jsem si toužil zazpívat už několik let, ale myslím, že až teď to přišlo ve správnou chvíli. Navíc díky tomu můžu být součástí tak unikátního projektu, který připravuje NDM.“

Karolína Levková

- **Lidka** (Dvě vdovy)
- **Esmeralda** (Prodaná nevěsta)

„Smetanovských interpretů je jako šafránu. Proto je mi velkou ctí, že mohu díky Národnímu divadlu moravskoslezskému mít již ve svém věku v repertoáru dvě jeho krásné role a třetí, je na cestě. Je pro mě velká čest být součástí Smetanovského cyklu, protože není tajemstvím, že zpívat role z pera tak významného českého skladatele bylo a stále je jedním z mých velkých snů.“

Martin Šrejma

- **Lukáš** (Hubička)
- **Jarek** (Čertova stěna)

„Hudbu Bedřicha Smetany mám moc rád a rád ji také zpívám. Zazpívat si během

jednoho týdne Jeníka, Lukáše z Hubičky, Ladislava ze Dvou vdov a Jarka z Čertovy stěny v rámci festivalu je myslím naprosto senzační, ale zároveň velmi zavazující. Mimo tyto již zmíněné role zpívám též Vítku v Daliborovi a letos mě čeká ještě Skřivánek v Tajemství. Věřím, že se v budoucnu dostanu i k roli Štáhlava v Libuši, Junoše v Braniborech, Víta v Tajemství a že se snad jednou prozpívám i k Daliborovi, který dle mého názoru patří k nejnáročnějším. Tím bych dovršil kompletně i Smetanův tenorový repertoár.“

Anna Nitrová

- **Panna Róza** (Tajemství)
- **Martinka** (Hubička)
- **Vlčenka** (Braniboři v Čechách)
- **Ludmila** (Prodaná nevěsta)
- **Záviš** (Čertova stěna)

„Vážím si toho, že mohu být součástí tak významného projektu. Smetanovy opery beru jako náš národní poklad, který si musíme hýčkat. Jsou jedinečné a osobité. Jsem ráda, že mohu ztvárnit role v pěti jeho operách a vnímat tak Smetanův vývoj. Moje nejoblíbenější role jsou Panna Róza v Tajemství a Záviš v Čertově stěně.“

Luciano Mastro

- **Jarek** (Čertova stěna)
- **Junoš** (Braniboři v Čechách)
- **Lukáš** (Hubička)
- **Jíra** (Braniboři v Čechách)

„Ve Smetanových operách se snoubí obtížnost českého jazyka s poměrně náročným hudebním rukopisem. Nastudovat tyto role vyžaduje spoustu času. Pro mě jakožto pro Itala je čest zazpívat si v jeho operách, zvláště u tak významné příležitosti. Usilovně pracuji na tom, aby jim v mém podání publikum dobře rozumělo jak po stránce hlasové, tak interpretační.“

František Zahradníček

- **Volfram Olbramovič** (Braniboři v Čechách)
- **Otec Paloucký** (Hubička)
- **Mumlal** (Dvě vdovy)
- **Kecal** (Prodaná nevěsta)
- **Rarach** (Čertova stěna)

„Smetanovy opery jsem měl rád vždy, ale díky účasti na tomto unikátním projektu mám pocit, že jsem se jim dostal skoro až na dřev. Takže už nemohu říct, že je mám rád, ale spíš že jsem si je zamiloval. Kterou roli nejvíc? Bez váhání – Raracha z Čertovy stěny. A děkuji NDM, že u toho mohu být.“

(Pokračování v příštím čísle časopisu.)

Leoš Janáček (1854–1928)

PŘÍHODY
LIŠKY
BYSTROUŠKY

Opera o třech jednáních z roku 1923



Kresba Stanislava Lolka

Libreto Leoš Janáček podle prózy Rudolfa Těsnohlídky (1882–1928)

Premiéry 6. a 8. června 2024 v 18.30
hodin v Divadle Antonína Dvořáka

Rok české hudby, sto let od premiéry, třicet let od posledního ostravského uvedení této opery. I to jsou důvody, proč se poslední premiérou sezóny 2023/2024 stane nesmrtelné dílo jednoho z velikánů české hudby **Leoše Janáčka**. Operní námět, který dává hlavní slovo zástupcům říše zvířat, je zcela výjimečný. Originalita příběhu i hudebního zpracování patří mezi důvody, proč se *Bystrouška* zapsala zlatým písmem do dějin opery a proč dodnes českou operní tvorbu úspěšně reprezentuje jak na domácích, tak na zahraničních pódiiích. Samotné pozadí příběhu o tom, kterak se lesní zvěř dostane na divadelní prkna, je zajímavou ukázkou toho, jak zdánlivě obyčejné momenty z každodenního života mohou zažehnout u těch správných osob jiskru tvůrčí inspirace.

Na počátku příběhu o tom, kterak se lesní šelma dostala do dějin opery, byl lesník a myslivec **Augustin Kořínek**, který na konci 19. století působil ve Veselí u Mohelnice. Byla to právě jeho vyprávění, která vyslechl mladý lesnický praktikant a budoucí malíř **Stanislav Lolek** a kterým dal konkrétní podobu ve svých studentských kresbách, do nichž navzdory zaznamenal příhody svérázných postav, lidských i zvířecích.

Až v době, kdy už byl uznávaným malířem, vyhověl poptávce redakce brněnských Lidových novin po nějakém veselém kresleném námětu a sáhl po již

„K mému velkému štěstí stal se představeným mých praktikantských let vzácný člověk, výborný lesník a myslivec... Bylo s ním radost chodit a mne rád brával s sebou, protože našel pozorného žáka. Učil mne zvěř znát, vábit ji, stopovat i lovit, ale také jí zbytečně neubližovat. Znal celý její život rodinný, její zvyky a dovedl vyprávět celé romány. Při tom vštípil mi také lásku k lesu...“

Stanislav Lolek: *Naše lovná zvěř*,
Praha 1930

polozapomenutém svazku svých starých kreseb. Právě tam na svou příležitost čekaly lesní postavičky, jak je Lolek zaznamenal na základě vyprávění revírníka Kořínka. Lolkovy kreslené příběhy dílem náhody či snad osudu skončily na stole **Rudolfa Těsnohlídky**, který si navzdory počáteční skepsi nakonec k lišce i jejím zvířecím přátelům našel cestu a obdařil je i v textové podobě hravostí a vtipem.

Bezprostřední a veskrze komické (někdy až satirické) příběhy si na stránkách brněnských Lidových novin brzy našly své čtenářstvo. Jednou takovou nadšenou a nedočkavou čtenářkou byla i **Marie Stejskalová**, hospodyně v domácnosti Leoše Janáčka. Bylo to právě její nadšení a smích, které jednoho rána skladatele upozornily na existenci těchto drobných příhod, v nichž se svět lesních zvířátek stal skrytou paralelou k lidskému hemžení.

Janáček začal sbírat celý seriál a následně do hloubky studovat život lesních zvířat i ptactva, jejichž švitoření a hemžení překládal do hudebního jazyka.

„Prosím vás, osobo, čemu se tak smějete?“

„Ale tady Bystroušce, milostpane.“

„Jaké Bystroušce?“

„Copak oni to nečtou? Vždyť to psal pan redaktor Těsnohlídek z Lidovek. Milostpane, oni přece tak dobře znají, co si zvířata povídají, pořád ty hlasy ptáků zapisují – z toho by byla, panečku, opera!“

Marie Trkanová, *U Janáčků*.
Podle vyprávění Marie Stejskalové,
Panton, Praha 1964, s. 99.

Těsnohlídkovu předlohu podrobil úpravám, a to jak v počtu postav, tak v celkovém vyznění, které skladatel zamýšlel spíše poetické než satirické. Příběh také jasně ohraničil ročními obdobími, poukázal na konečnost lidské existence a zároveň na nekonečný koloběh, kdy život – navzdory smrti – běží nezadržitelně dál.

Snad i pro tento nadčasový námět se z *Příhod lišky Bystroušky* stalo jedno z nejpůsobivějších operních děl 20. století. Také inscenační nároky *Bystroušky* jsou pozoruhodné: pěvecké obsazení počítá se širokým generačním rozptylem od malých dětí až po etablované matadory a nutno dodat, že ani děti zde Janáček nešetří. Stojí za to připomenout, že u příležitosti posledního ostravského uvedení vzniklo Operní studio NDM, které letos oslaví již třicet let fungování. Pro letošní rok plánovaná inscenace vzniká v režii izraelského choreografa a režiséra **Itzika Galiliho**, jehož profesionální dráha je spojena hlavně s tancem. *Příhody lišky Bystroušky* svým netradičním obsazením předpokládají, že zvládnutí pohybové stránky bude naprosto zásadní. Věříme, že se nám podaří na jevišti vykouzlit prostor, díky kterému se stanete alespoň na chvíli součástí světa pana revírníka, lišky Bystroušky a jejích přátel. (bs)



Revírník Augustin Kořínek se svou ženou,
kolem roku 1890
Foto archiv

LADA BOČKOVÁ

Liška Bystrouška je mou srdeční záležitostí

Foto Tomáš Vachuda

Sopranistka **Lada Bočková** (* 1991) je jedním z nejvýraznějších talentů mladé české pěvecké generace. Zpěv studovala na brněnské konzervatoři a již ve čtvrtém ročníku vyhrála písňovou soutěž Bohuslava Martinů v Praze. Studia na brněnské JAMU přinesla první koncertní vystoupení a role Esmeraldy (*Prodaná nevěsta*), Zerliny (*Don Giovanni*) nebo Bystroušky (*Příběhy lišky Bystroušky*). Během studií se účastnila řady soutěží, festivalů a mistrovských kurzů. Je laureátkou takových soutěžních přehlídek jako Operalia Plácida Dominga či Queen Sonja Competition v Oslu. Od roku 2017 byla členkou operního studia divadla Teatro Lirico Spoleto, v letech 2020–2023 byla členkou operního souboru divadla Theater Bonn v Německu. V uměleckém záběru pěvkyně hraje významnou roli také její koncertní činnost: za sebou má mj. vystoupení s Maltskou filharmonií po boku tenoristů Josepha Calleji nebo

Andrea Bocelliho. Diváci NDM ji znají jako Karolinu ve Smetanových *Dvou vdovách*, v této sezóně se představí také v titulní roli Janáčkovy opery *Příhody lišky Bystroušky*.

Jaká byla vaše cesta k hudbě? Jste z hudební rodiny, vyrůstala jste obklopena hudbou, nebo bylo vaše spojení s hudbou dílem náhody?

Rozhodně ne dílem náhody, ale zásluhou mých vnímavých rodičů. Hudebnímu umění se v mojí rodině profesionálně nikdo nevěnoval. Byli to moji rodiče, Vít a Naděžda Bočková, kteří přesto, že vlastnili truhlářskou firmu a s hudbou neměli nic společného, věřili, že jakýkoliv dar a nadání, kterého se člověku dostane, je potřeba rozvíjet. Proto, když si začali všimnout, že mám hezký hlas a hudební sluch, rozhodli se, že mě přihlásí do zušky na sólový zpěv. Nebylo to tak, že by impuls přišel ode mě, nebo jak vypráví spousta kolegů z oboru, že viděli jako dítě

operu a zamilovali se do ní. Zlom přišel až v momentě, kdy jsem se dostala ke svojí první profesorce zpěvu Sylvii Kodetové.

To byl tedy ten člověk, který vás nějakým způsobem ovlivnil a nasměroval dále?

Ona pro mě byla klíčová osobnost, která mi otevřela dveře do uměleckého světa. Sylvia byla bývalá sólistka pražského a brněnského Národního divadla. Byla to noblesní, usměvavá a vždy upravená dáma, chcete-li, operní diva. Její byt vypadal jako divadelní šatna, plná fotek, rekvizit, klavírních výtahů z oper a všemožných jiných vzpomínek nasbíraných za její celoživotní operní kariéru. Začala mě učit písně Martinů, Janáčka nebo Bendla a o umění a divadle dokázala mluvit tak zaníceně, že mě do tohoto světa brzy vtáhla.

Jste rodačka z našeho druhého největšího města. V Brně jste vystudovala konzervatoř i Janáčkovu akademii múzických umění. Už během studií jste však sbírala různá ocenění za svůj pěvecký um. Kam tedy vedly vaše první kroky z Brna?

Moje první kroky na konci JAMU vedly do Jihočeského divadla, kde mi tehdejší šéf Tomáš Studený dal první profesionální příležitost v opeře Maurice Ravela *Dítě a kouzla*. Snila jsem ale o zahraničí a začala jsem objíždět soutěže v Itálii. Po JAMU jsem vyhrála soutěž Teatro lirico sperimentale v italském Spoletu a dostala jsem nabídku do operního studia. Pamatuji si, že jsem hned po soutěži podepsala smlouvu, aniž bych věděla, co v ní stojí, jen aby si mě tam nechali (*smích*). A za měsíc jsem se stěhovala do Itálie. Tímto angažmá jsem získala možnost dále rozvíjet to, co jsem již uměla. Byly to krásné dva roky plné pěveckých lekcí a krásných rolí, velké driny



Lada Bočková při natáčení filmu EHRENGARD: UMĚNÍ SVÁDĚT
Foto archiv Lada Bočková

a někdy také slz, ale na konci mě dovedly až na jeviště mého vysněného divadla Teatro La Fenice v Benátkách.

Váš debut na ostravské operní scéně proběhl v roce 2022, kdy jste se ujala role Karoliny, jedné ze dvou vdov stejnojmenné opery Bedřicha Smetany. Jak jste se s Karolinou sžila?

Nebojím se říct, že to byl skok do jedné z nejnáročnějších smetanovských rolí mého oboru. Karolina dvě hodiny neodejde z jeviště, nastudovat ji nebylo jednoduché nejen kvůli samotnému pěveckému partu, ale i rytmu a intonaci. Můj osobní názor je, že Smetana nepsal úplně „zpěvákům do krku“, není to intuitivní melodika v porovnání třeba s Dvořákem. Důkazem toho je například kvartet „Malá ty šelmičko“ nebo Karolinin škodolibý smích, který se nezdá, ale intonačně je velmi náročný. Režisér Rocc mi pomohl v Karolině najít spoustu odstínů, od zmíněné škodolibosti až po jemný sadismus, marnotratnost, sebestřednost, lehkovážnost, velkou radost ze života a také skrytou dobrosrdečnost. Karolina je přímo ohňostroj rozličných vlastností a tím i velká herecká výzva.

Vdova Karolina ale není jedinou rolí, kterou v této sezóně ztvárníte na prknech Divadla Antonína Dvořáka. V červnu se vrátíte jako titulní postava v Janáčkových Příhodách lišky Bystroušky. Tuto roli jste poprvé nazkoušela už během studií na JAMU. Jak se na Bystroušku po těch letech těšíte?

Těším se moc. Nabídky si velmi vážím, jedná se o velkou událost. Jednak uplyne třicet let od jejího posledního ostravského uvedení a také sto let od premiéry v Brně. Liška je mou srdeční záležitostí, dlouho jsem si přála, aby mi opět přišla do cesty.

DVĚ VDOVY (2022) – Lada Bočková (Karolina), Veronika Rovná (Anežka)
Foto Martin Popelář



Andrea Bocelli a Lada Bočková
Foto Darrin Zammit Lupi



Kde můžu, беру si ji s sebou, vždycky mi přinesla štěstí. Zbožňuji její dravost i melancholičnost. V *Příhodách lišky Bystroušky* je toho ze života tolik, že se v nich každý najde, ta hudba se člověku dostane pod kůži.

Slavíte úspěch paralelně jak na scéně domácí, tak na té mezinárodní. Ve vašem životopisu je již nyní jmenována řada ocenění a také impozantních zkušeností (jmenujme např. vystupování po boku Andrey Bocelliho nebo angažmá v bonnském divadle). Jaké ceny či umělecké příležitosti si vy sama považujete v tuto chvíli nejvíce?

Řekla bych, že právě obou jmenovaných. V Bonnu jsem měla zatím štěstí na spoustu krásných rolí; zmíním například Zuzanku ve *Figarově svatbě*, titulní roli

v opeře *La Calisto*, Oscara v *Maškarním plese* či Gretel v opeře *Hänsel und Gretel*. V květnu mě zde čeká soudobá opera německého skladatele Moritze Eggerta. A vystupování po boku legendy, jakou je Andrea Bocelli, na vánočním koncertě na Maltě pro deset tisíc lidí byl opravdu zážitek na celý život.

V zahraničí se neobjevujete jen na divadelních prknech, máte za sebou i dvě filmová natáčení. Prozradila byste nám víc? O jaké filmy se jedná a jak jste se k natáčení dostala?

Prvním je americký superhrdinský film *The Crow* a druhým dánský snímek *Ehrengard: Umění svádět* a v obou případech se jednalo o roli operní zpěvačky. Byť se jedná o zahraniční filmy, spousta filmových produkcí jezdí speciálně do Česka natáčet hudbu v českých divadlech, s českými muzikanty. Jeden se natáčel ve Štátní opeře a druhý v barokním divadle v Českém Krumlově. Režisér Rupert Sanders si mě vybral z fotografie a na druhý film režiséra Billeho Augusta jsem prošla castingem. Natáčení obou filmů pro mě bylo zcela novou zkušeností a nesmírně mě bavilo.

Co vás čeká v nadcházejících týdnech a měsících? Na co se těšíte?

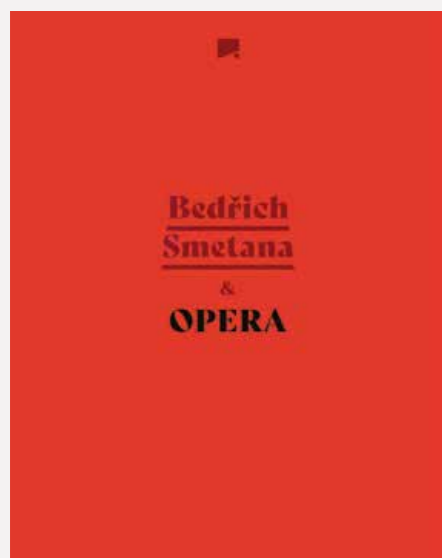
Těším se, že mám letos vůbec poprvé více příležitostí v Praze: čeká mě Pamina ve Stavovském divadle, Mahlerova 4. symfonie s pražským Symfonickým orchestrem FOK v Obecním domě nebo recitál věnovaný českým skladatelům v Rudolfinu.

Děkuji za rozhovor!

(bs)

Bedřich Smetana & OPERA

U příležitosti Smetanova výročí vydává Národní divadlo moravskoslezské rovněž publikaci **Bedřich Smetana & OPERA**, v níž široké veřejnosti předloží libreta všech mistrových dokončených oper, a to jak v českém originále, tak v novém anglickém překladu. Historicky jde o jejich vůbec první souborné vydání. Publikace čtenáři nabízí jedinečný náhled celé širší dramaturgické rozmanitosti námětů, v nichž Smetana našel inspiraci pro své opery, a vyzdvihuje též samotné osobnosti mistrových libretistů. V neposlední řadě vypovídají zřejmná libreta právě o významu Smetanova díla, ať už po stránce hudební, či literární. Autorkou překladu je anglistka a amerikanistka Hana Pavelková, hlavním redaktorem muzikolog Pavel Petránek. Kniha bude k dostání v pokladnách NDM i v e-shopu.

**LEOŠ JANÁČEK – Tvůrčí mysl**

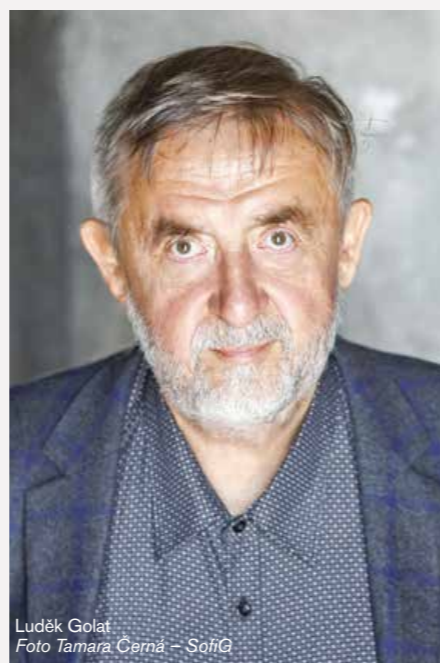
Celý text Leoše Janáčka *Tvůrčí mysl*, ze kterého je citováno v úvodníku na straně 3, vydává u příležitosti **Smetanovského operního cyklu Ostrava 2024** Národní divadlo moravskoslezské v limitované edici jako jedinečnou pamětní publikaci!



© Marek Pražák



© Marek Pražák

Luděk Golat
Foto Tamara Černá – Sofig**LUDEK GOLAT SLAVÍ 70 LET**

V neděli 28. dubna oslaví 70. narozeniny bývalý ředitel (1999–2009) a šéf opery (1992–2006) pan **LUDEK GOLAT**.

Do našeho divadla nastoupil v roce 1984 jako sólista opery, po krátké přestávce v angažmá se v roce 1992 vrátil jako šéf opery, kde započal postupné otevření a transformaci souboru, kam přicházela řada sólistů i dalších umělců též ze zahraničí. Soubor postupně získal ohlasy i v celorepublikovém povědomí. Od roku 1996 se zde rovněž věnoval operní režii. V jeho ředitelské pozici byla největším počinem rozsáhlá rekonstrukce Divadla Antonína Dvořáka (1999–2000) a stavba nové Provozní budovy za tímto divadlem (2000–2001). Všechno nejlepší!

Fotografií připomínáme inscenaci opery *Filoktétés* (2015), kterou jsme uvedli ve světové premiéře 14. května 2015. Její autor skladatel **JAN KLUSÁK** oslaví 18. dubna 2024 své 90. narozeniny! Jan Klusák patří od 60. let 20. století k zásadním osobnostem české hudby. Zejména v 60. letech byl spojen rovněž s progresivními tvůrci z jiných oborů – výtvarného umění, literatury, divadla i filmu. V té době komponoval scénickou hudbu (zejména pro Otomara Krejčů) a filmovou hudbu (zejména pro Evalda Schorma). Jako svérázného herce jej objevil do svého filmu *O slavnosti a hostech* Jan Němec. I když padl v normalizačních letech do nemilosti, zachoval si svou svobodu, ve které dále pilně komponoval. A tak činí dodnes! S obdivem a úctou do dalších let přejeme hodně zdraví a síli!

Jana Hrochová (Neoptolemos), Jakub Tolaš (Filoktétés) a sbor opery NDM
Foto Martin Popelář

Činohra

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2023/2024

Michael Frayn (1933)

BEZ ROUCHA*Sardinky, na scéně!*

Režie: Vojtěch Štěpánek

Překlad: Jaroslav Kořán

Premiéra 11. listopadu 2023**v Divadle Jiřího Myrona**

William Shakespeare (1564–1616)

RICHARD III.*Až bude po nich, sklídím, co jsem zasel*

Režie: Ivan Krejčí

Překlad: Martin Hliský

Premiéra 13. ledna 2024**v Divadle Jiřího Myrona**

Neil Simon (1927–2018)

ZTRACENI V YONKERS*A která rodina je normální?*

Režie: Janusz Klimsza

Překlad: Pavel Dominik

Česká premiéra 20. ledna 2024**v Divadle Antonína Dvořáka**

Florian Zeller (1979)

PRAVDA*... a vztahy, to nejde dohromady*

Režie: Vojtěch Štěpánek

Překlad: Michal Zahálka

Premiéra 15. března 2024 v Divadle „12“

Eurýpídés (asi 480 př. n. l. – 406 př. n. l.)

MÉDEA*Z lásky, nebo z nenávisti?*

Režie: Jakub Šmíd

Překlad: Petr Borkovec a Matyáš Havrda

Premiéra 27. dubna 2024**v Divadle Antonína Dvořáka**

Tomáš Dianiška (1984)

DEN ZUCTOVANI*Kam se to řítíme?*

Režie: Piotr Ratajczak

Světová premiéra 4. května 2024**v Divadle Jiřího Myrona**

Kamila Hladká (1981) –

Norbert Závodský (1985)

HORNICKÉ VDOVY*Chlapů je milion, ten váš je jeden*

Režie: Václav Klemens

Česká premiéra 18. června 2024Činohra NDM je na Facebooku:
Činohra Národního divadla
moravskoslezskéhoČinohra NDM
je na Instagramu:
cinohrandm**RICHARD III.** – nahoře Hana Vaňková (Vévodkyně z Yorku), Dušan Urban (Clarence), Jiří Hába (Princ Edward), Tomáš Jirman (Edward), Petra Kocmanová (Alžběta), Daniel Hruza (York), Jan Fišar (Rivers), dole Petr Panzenberger (Richard)
Foto Martin Kusyn

REPERTOÁR ČINOHRY (BŘEZEN – DUBEN 2024)

Michael Frayn
BEZ ROUCHA
Režie: Vojtěch Štěpánek
22. 3. (18.30), 27. 3. (18.30)

Tomáš Svoboda
GOLDONI PO OSTRAVSKU
aneb Sluha dvou pánů
Režie: Tomáš Svoboda
28. 3. (18.30), 17. 4. (18.30)

Stefan Zweig – Vojtěch Štěpánek
MARIE ANTOINETTA
Režie: Vojtěch Štěpánek
3. 4. (18.30)

William Shakespeare
MARNA LASKY SNAHA
Režie: Roman Polák
21. 3. (18.30), 5. 4. (18.30) – derniéra

Euripidés
MÉDEA
Režie: Jakub Šmíd
27. 4. (18.30) – premiéra,
29. 4. (18.30) – první repríza

Henrik Ibsen
NORA
Režie: Pavel Gejguš
11. 4. (18.30) – derniéra

Alena Kastnerová
O LÍNĚ BABIČE
Režie: Tomáš Jirman
2. 3. (17.00), 14. 4. (16.00)

Florian Zeller
PRAVDA
Režie: Vojtěch Štěpánek
15. 3. (19.00) – premiéra,
17. 3. (17.00) – první repríza,
25. 3. (19.00), 4. 4. (19.00), 16. 4. (19.00)

Nikolaj Vasiljevič Gogol
REVIZOR
Režie: Vojtěch Štěpánek
6. 4. (18.30)

William Shakespeare
RICHARD III.
Režie: Ivan Krejčí
3. 3. (15.00), 13. 3. (18.30),
2. 4. (18.30), 19. 4. (18.30)

Ferdinand von Schirach
TEROR
Režie: Tereza Řihová
8. 3. (19.00), 19. 3. (19.00)

Neil Simon
ZTRACENÍ V YONKERS
Režie: Janusz Klímsza
10. 3. (16.00), 20. 3. (18.30), 12. 4. (18.30),
13. 4. (18.30)

Půl hodiny
před každým představením
inscenace **Richard III.**
se ve slavnostním
sále koná
**DRAMATURGICKÝ
ÚVOD**

RODINNÉ
VSTUPNÉ

ÚVODNÍK ŠÉFA ČINOHRY



Vážení diváci,

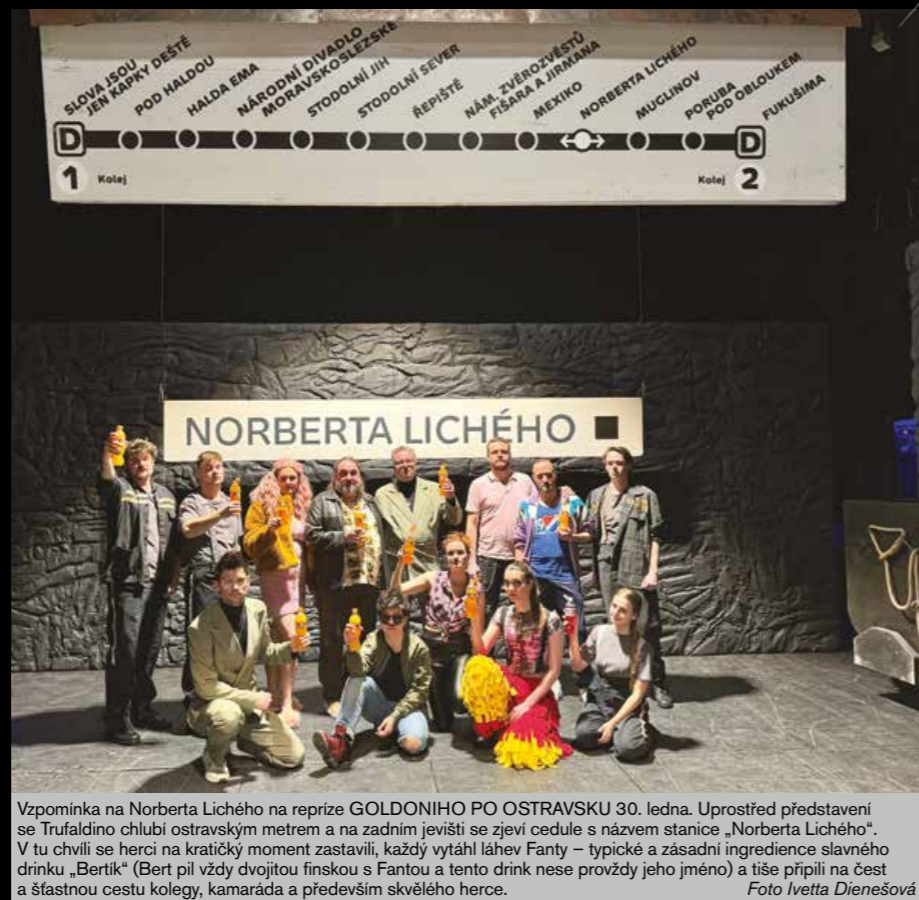
v polovině března v Divadle „12“ odehrajeme premiéru naší *Pravdy*. Otázkou žánru, tedy jestli se jedná o komedii, tragikomedii, psychologické drama, či dokonce vztahový horor, nechám na Vašem posouzení. Kdo hledá pravdu, zkrátka musí přijmout riziko, že ji skutečně odhalí a to může být současně velmi zábavné i děsuplné. Zvláště pídíme-li se po pravdě v partnerských vztazích. Spleteneč lží je zašmodrchaný víc než loňský vánoční světelný řetěz, ale rozplétat jej spolu se dvěma páry Martinem Dědochem, Anetou Kalužou Klímskovou a Kamilou Janovičovou s Vojtjou Johaníkem bude rozhodně napínavá zábava.

Závěr dubna bude patřit velmi ambiciózní premiéře! Euripidova nejslavnější tragédie *Médea* se v Ostravě uvede ve zbrusu novém překladu pánů Petra Borkovce a Matyáše Havrdy, kteří svými překlady

Sofoklova *Oidípa* a Euripidových *Bakchantek* výrazně definovali nový rozměr interpretace antických dramát pro současné publikum. V režii Jakuba Šmída, výpravě pánů Petra Vítka a Martina Chocholouška, a především s Petrou Kocmanovou v titulní roli půjde o divadelní

událost, kterou byste si rozhodně neměli nechat ujít.

Vojtěch Štěpánek



Vzpomínka na Norberta Lichého na repríze GOLDONIHO PO OSTRAVSKU 30. ledna. Uprostřed představení se Trufaldino chlubil ostravským metrem a na zadním jevišti se zjeví cedule s názvem stanice „Norberta Lichého“. V tu chvíli se herci na kratičký moment zastavili, každý vytáhl láhev Fanty – typické a zásadní ingredience slavného drinku „Bertik“ (Bert pil vždy dvojitou finskou s Fantou a tento drink nese provzdy jeho jméno) a tiše pili na čest a šťastnou cestu kolegy, kamaráda a především skvělého herce.
Foto Ivetta Dienešová

UVEDLI JSME

Neil Simon (1927–2018)
ZTRACENÍ V YONKERS
A která rodina je normální?

Překlad **Pavel Dominik**
Režie **Janusz Klímsza**
Scéna **Michal Syrový**
Kostýmy **Marcela Lysáčková**

Reprízy 20. března, 12. dubna
a 13. dubna 2024 vždy v 18.30 hodin
v Divadle Antonína Dvořáka



Před vstupem na jeviště velcí přátelé...
Robert Finta a Vít Roleček



... ale na jak dlouho?
Bráchové Jay a Arty Kurnitzovi



Kamila Janovičová a chvíle klidu, soustředění...



... než teta Bella spustí svůj okurkový tanec.



David Viktora
a práce s textem...



Eddie Kurnitz a práce s rukama...

Foto Aneta Kaluža Klímsková

Foto Martin Kusyn

„Česká premiéra hry Ztraceni v Yonkers v Národním divadle moravskoslezském představuje pořádný kus kvalitní tvůrčí práce. (...) Jemný inteligentní humor a jiskřivá ironie provází celou inscenací, která má díky Klímszově režii dobré tempo završené kvalitní pointou.“

Evelína Vaněk Síčová, Ostravan.cz

„Opravdu, tak dobrou komedii na divadle jsem už dlouho neviděl. Vtipné, srozumitelné a jako bonus to může spustit v každém z nás sebereflexi svých vztahů a svého života. Herecké obsazení a jejich výkony na jedničku s hvězdičkou.“

Divák Petr, facebook NDM

PETRA KOCMANOVÁ

Mně stačí, že mě pozná paní z masny

Foto Aneta Kaluža Klimešová



Herečku **Petru Kocmanovou** vídáte na jevišti našeho divadla již třetí sezónu. Absolvovala JAMU v Brně v roce 2010. Následoval rok hostování po všech koutech České republiky (Východočeské divadlo Pardubice, brněnský BuranTeatr, Slezské divadlo Opava). Nakonec získala angažmá v Komorní scéně Aréna, kterou po deseti velmi úspěšných letech a s užší nominací na Cenu Thálie na svém kontě opustila, aby pokračovala v herecké kariéře v činohře NDM. Nejnověji ji čeká hlavní role v připravované inscenaci *Médea* v režii Jakuba Šmída.

Máš ráda rozhovory?

Nesnáším rozhovory. Proto se mnou žádné nedělej. Nedělám je, ani když mám velkou roli. Vždy se to snažím na někoho hodit. Mám pocit, že všichni o tom vědí víc než já. Jsem v herectví „puďák“, roli spíš nějak cítím. Nerada o ní mluvím. Ani nevím, proč bych měla mluvit: pokud to děláš dobře, tak ta práce mluví za tebe a nemusíš nic vysvětlovat.

Jak probíhá tvé sebehodnocení? Diváš se například na záznamy představení?

Ne. Kdysi jsem se na sebe vůbec nedokázala koukat. Vždy, když jsem se v něčem viděla, tak jsem si říkala: „To je ukrutné. To je hrůza.“ Úplně nejhorší bylo sledovat ze záznamů, jak jsem hrála své první role v Aréně, to byla doslova tortura. Naštěstí se to časem zlepšilo a právě díky záznamům jsem mohla pozorovat nějaký herecký vývoj. Ale celkově se na sebe nerada koukám. Až nedávno mě napadlo,

že bych se mohla natočit u zkoušení *Richarda III.*

A proč zrovna u Richarda III.?

Alžběta je krásná tragická role, silná chytrá ženská. Chtěla jsem si být jistá, že divák uvidí, o co jí jde. Někdy si myslíme, že stačí malé výrazové prostředky... ale Myron je kolos, člověk si občas musí dát majzla, aby se na jevišti neztratil. Když hraješ matku, co jí švagr zavraždil děti, chceš, aby bylo její utrpení sakra vidět. Proto.

Hrát matku, které zemrou děti...

Tak jsme rovnou skočili k připravované inscenaci Médea...

Mrtvé děti – to je moje doména tedka. Zcela upřímně: v mém věku, když hraješ roli, která má mít nějaký oblouk, která má být tragická, tak tam jsou skoro vždycky mrtvé děti, protože dál už nemáš kam jít. Buď tam je mrtvý muž, nebo mrtvé děti. Vždy se pak pohybuješ na hraně. Zažila jsem to v *Kočce v oreganu*, teď v *Richardovi*, čeká mě *Médea*... V tomhle věku to tak zkrátka je. Neexistuje představa většího utrpení pro ženskou tragickou postavu.

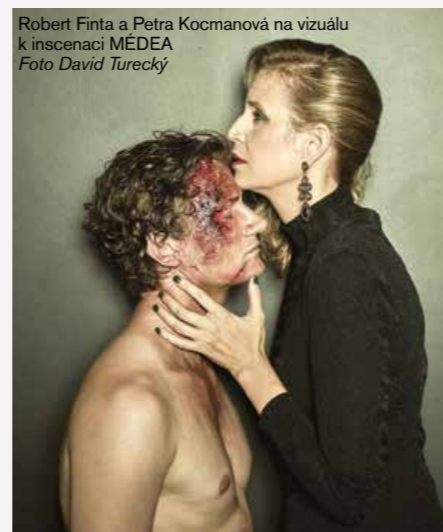
O to těžší asi bude obhájit si postavu Médey sama před sebou, před divákem...

Rozhodně to bude velký protiúkol nejen pro mě, ale i pro ženy, které půjdou na představení. Hele, můžu si to obhajovat z pozice interpreta tragédie Médey, jak chci... ale ženy, co tam budou sedět, mají doma děti a v životě nepochopí, jak to může někdo udělat, stejně jako já to z pozice

matky nikdy nedokážu pochopit. Můžeme to zkusit aspoň udělat tak, že si řeknou: „Jasně, chápu, že se Médea rozhodla pro tohle pro mě nemyslitelné východisko.“ Médea se nemá kam vrátit, spálila všechny mosty, úplně všechno obětovala lásce a teď cítí tak obrovskou bolest, je v tak bezvýchodné situaci, že nemá jinou možnost než zabít sebe (což cítí jako ústupek) anebo ty děti, a to je v něčem – mně jde mráz po zádech, když to teď říkám – ale v něčem to je pro ni vítězství. Ultimátní pomsta. Ona ví, že ho nezraní tím, že zabije sama sebe, ona ho zraní tím, že mu zabije děti. Ten zbylý kus duše, co jí zůstal, zabije příšerným činem a odchází úplně prázdná. Lidi se mě ptají: „Jak si to chceš obhájit? To se přece neděje.“ Ale právě že se to děje pořád. Každý druhý *Real Crime* (česky *Skutečný zločin*, britský dokumentární seriál podle skutečných kriminálních případů – pozn. N. Z.) je o tom, že matka nebo otec zabijou své děti v nějakém afektu, kolikrát ze žárlivosti nebo ze zoufalství, z bezvýchodnosti. Tyhle věci se zkrátka dějou. Jde o to obhájit ten důvod!

Asi tě doma čekají náročné diskuze na tohle téma...

Pozor. Ty automaticky očekáváš, že doma řeším divadlo... (*nahne se k diktafonu*) Tady bych ráda řekla, že já divadlo doma neřeším vůbec. Děkuju pěkně. Už roky ho neřeším doma a dělá mi to hrozně dobře. Práci si domů netahám. Co dělám, za tím si stojím. Kdysi jsem si z divadla tahala v hlavě práci



Robert Finta a Petra Kocmanová na vizuálu k inscenaci *MÉDEA*
Foto David Turecký

Eurýpidés (asi 480 př. n. l. – 406 př. n. l.)
MÉDEA
Z lásky, nebo z nenávisti?

Režie **Jakub Šmíd**
Překlad **Petr Borkovec** a **Matyáš Havrda**

Premiéra **27. dubna 2024**
v **Divadle Antonína Dvořáka**



Kateřina Breiská (Královna Markéta) a Petra Kocmanová (Královna Alžběta)
v inscenaci *RICHARD III.* (2024)
Foto Martin Kusyn

domů, hlavně když bylo špatné zkoušení. To se mi už neděje. Když děláš práci zodpovědně a odvedeš výkon na jevišti, tak si práci domů nosit nemusíš. Něco odehrajou, odžiju si to, chvilku jsem v šatně nebo posedím s kolegy a pak jdu domů úplně čistá a nemusíme to dál řešit. Domů si to tahají lidi, co jsou nespokojení, necítí satisfakci nebo katarzi.

Naši diváci tě znají převážně z komedií – Goldoni po ostravsku, Revizor, Bouřlivá plavba, Hoří, má panenka, Bez roucha...

Já zbožňuju komedie! V Aréně se nikdy nedělaly úplně komedie, respektive čisté komedie, vždy to byly spíše tragikomedie, které mám teda nejraději... Ale třeba *Revizora* jsem přebrala po Káčci Breiské. Zrovna nedávno jsme se spolu bavily a říkala, jak je strašně ráda, že její roli dělám, že se v ní necítí. To já naopak cítím, že je přesně pro mě. Taková „cohcárna“, to miluju. Hlavně jsem zjistila, že mě baví těch hodně lidí v hledišti, i to, jak jsou daleko. Někdy mi přijdou daleko pozornější, když jich je víc. Zvláštní paradox. Někdy ti stačí úplně minimální gesto a máš pocit, že lidi na tobě visí, že jsou jako masa, jako moře, se kterým si hraješ. V Aréně máš lidi přímo před sebou, vidíš každého z těch sto lidí individuálně, nevidíš je jako masu. To byla taky krásná škola. Bavit se takhle s divákem.

Přijde mi, že ty opravdu podstatné věci v životě máš už srovnané, že už se nenecháváš vláčet egem. Existuje u tebe ještě potřeba sobě nebo někomu jinému něco dokazovat? Třeba i skrze role...

No rozhodně jsem nikdy za nikým nešla, aby mi dal roli. Vlastně jo, jen jednou. Když jsem byla na mateřské, tak Bert (Albert Čuba – pozn. N. Z.) zrovna založil Mír a napsala jsem mu esemesku, že mám

čas a že kdyby chtěl, klidně s ním nějakou blbost nazkouším. Samozřejmě mám v sobě pořád nějaké ego, ale mně stačí, že mě pozná paní z masny, kam ráda chodím, a řekne, že se byla na něčem, v čem hraju, podívat a skvěle se bavila. Pro mě není důležité živení ega, ale pocit, že dělám věci dobře. Zkrátka si musím za věcma stát. Nemít pocit, že něco zanedbávám. V tomhle mi nejvíc pomohly moje holčičky. Uvědomila jsem si, co je důležité, a vyškrtla žabomyší války ze svého života. A co jsem přestala pít, je všechno ještě lepší.

Téma alkoholu. Nevím, jestli o tom chceš mluvit...

Já to klidně řeknu. Nemám s tím problém. Třeba to někoho inspiruje. Alkohol jsem řešila prakticky od osmnácti, kdy jsem přišla domů polonahá s polštářem na zádech a tvrdila, že je to batoh. Už tam mě napadlo, že je něco špatně. Ale až posledních pár let jsem to začala brát jako vážný problém. Prošla jsem si turbulentním obdobím v osobním životě a poměrně dlouho a složitě jsem se z toho vzpamatovávala, a protože můj způsob, jak se vypořádat s nepříjemnými věcmi, byl takový, že je přepiju, tak jsem poměrně dost pila. Nevěděla jsem, jak jinak to řešit. A došlo to tak daleko, že jsem si řekla: „A dost!“ Hodně mi pomohla kniha Dušana Randáka a Reného Kujana *Umění nepít*. Doporučuju. Tím to celé začalo. Ta kniha ti říká, že nemusíš být na úplném dně, aby ti došlo, že je něco špatně. A tohle uvědomění mi stačilo. Já cítila, že na úplném dně nejsem. Lidi si pod slovem alkoholik představují někoho, kdo se válí někde na ulici, kdo nemá domov, kdo nemá lidi, kteří ho mají rádi, a to nebyl můj případ. Na úplném dně jsem nebyla. Ale rozhodně jsem se ho špičkama prstů u nohou občas dotýkala. Zjistila jsem, že za několik let opravdu můžu skončit jako někdo, kdo si schovává

flašky po bytě. A to jsem si řekla, že fakt nechci. A taky mi to řeklo pár lidí, kterých si vážím, a mám je moc ráda. Ze dne na den jsem se rozhodla nepít. Zúčastnila jsem se i pár sezení anonymních alkoholiků, není to ostuda a nestydím se za to. Je jich v Ostravě stejný počet jako v Praze mimochodem. Pak jsem to řekla i veřejně a hodlám v nepít pokračovat. Teď už je to rok a půl, co nepiju, a nevím, co by se muselo stát, abych zase začala. A to, co vidím kolem sebe, mě utvrzuje, že jsem se rozhodla správně. Ale nikomu to nevnucuju. Pro mě je alkohol socializační droga. To bylo ale tolik zabíjených dní, kdy s někým jen tak sedíš a piješ. Ten čas ti nikdo nevrátí. Další den se pak jen snažíš ze sebe smýt ostudu. Zajímavé taky je, že když nepiješ, chodí za tebou lidi a říkají ti: „Vždyť to s tebou nebylo tak strašné.“ A já jim říkám: „Jo? A tys mě viděla tehdy na pohotovosti, když mi sešivali hlavu?“ Prý je já přece nejsem typický alkoholik. A kdo je teda typický alkoholik? A proč se tě nikdo v hospodě nezeptá: „Proč piješ?“ Proč se všichni pořád ptají mě, proč já nepiju?

Zjistila jsi díky abstinenci něco nového o sobě?

Že nejsem tak společenská, jak jsem si myslela. Někdy mám náladu, jdu mezi lidi, užiju si to a někdy naopak vůbec. Ale už necítím žádný tlak, že musím lidem dokazovat, že jsem společenská, chytrá, bryskní. Na to, že nesnáším rozhovory, jsem se dost rozjela, co? Máš tam ještě nějakou otázku?

Těšíš se už na Médeu?

Strašně moc! Ale je to obrovská zodpovědnost. Z toho jeviště prakticky neslezu. A hlavně se těším, že to bude úplně jiné, než co jsem tady zatím dělala. A že to bude hravé, drzé. V rámci psychohygieny je dobré, když člověk zkouší nové věci. (nz)



Petra Kocmanová
Foto Aneta Kaluža Klimešová



William Shakespeare (1564–1616)

RICHARD III.

Až bude po nich, sklídím, co jsem zasel

Reprízy 3. 3. (15.00), 13. 3. (18.30), 2. 4. (18.30), 19. 4. (18.30), 16. 5. (18.30) a 7. 6. (18.30) 2024 v Divadle Jiřího Myrona

V sobotu 13. ledna 2024 proběhla v Divadle Jiřího Myrona premiéra nové inscenace činohry Národního divadla moravskoslezského. Divákům bylo představeno nové nastudování hry *Richard III.* světoznámého anglického dramatika a velikána dramatické tvorby Williama Shakespeara. Text v překladu profesora anglické literatury Martina Hilského upravili do scénické podoby dramaturg Pavel Gejguš a režisér inscenace Ivan Krejčí. Scénu navrhl Martin Šimek, kostýmy Marta Roszkopfová a hudbu složil Ondřej Švandrlík.

Hra *Richard III.* bývá zpravidla řazena mezi hry historické, protože popisuje období občanské války růží, série bitev mezi znepřátelenými šlechtickými rody. Ve hře vystupuje řada historických postav a text se opírá o skutečné události. Nutno

však dodat, že autor v mnohých místech dějiny upravoval ve prospěch většího dramatického napětí a často si domýšlel či fabuloval. Z pohledu ryze historického tedy hru musíme brát s jistou rezervou a s vědomím, že pracuje s uměleckou licencí a nadsázkou. Zároveň je text hry opatřen od autora podtitulem *Tragédie krále Richarda III.*, a proto může být drama vnímáno jako krutá a krvavá tragédie o touze po moci a nemilosrdném sváru příbuzných o královskou korunu.

Titulní roli bezcitného padoucha Richarda ztvárnil Petr Panzenberger a za svůj nelehký herecký part si na premiéře vysloužil od diváků potlesk a ovace ve stoje. Démonický charakter této ikonické divadelní postavy je posilován tím, že se často obrací na publikum a zasvěcuje diváky do svých intrik a plánů, následně je nechá vstupovat do situací, ve kterých lže, manipulacemi, citovými vydíráním a pomluvou dosahuje svého kariérního cíle – získat královskou korunu. Na této cestě se nezastaví před ničím. Jak sám o sobě

Richard, vévoda z Glostru, říká v úvodním monologu: „*Já předurčen byl stát se zločincem.*“ Ačkoliv jsou plány a skutky tohoto krutého antihrdiny skutečně děsivé, výmluvnost a mazané prostředky, jimiž jich dosahuje, jsou fascinující. Od Shakespeara byl šokující tah, že napsal drama, ve kterém do titulní postavy neobsadil kladného hrdinu, ale krutého antihrdinu. Ten diváky celým představením provází, publikum se snaží získat pro svou krutou hru a uhrančivými prostředky, lstí i ostrovtipem před ním roztáčí krvavá kola moci.

Svět hry je zaplněn také celou řadou vedlejších postav obklopujících Richarda: jeho spojenců, politických rivalů i napálených lordů, chladnokrevných vrahů i vdov a plačících matek a sirotků, které po sobě zanechává ve svém krutém počínání. V inscenaci tak účinkuje téměř celý soubor činohry NDM doplněný velkým množstvím hostů.

„*Bylo by možné postupně vyjmenovat všechny účinkující od prvního až po posledního a u všech hereckých výkonů mluvit stejně: všechny jsou totiž vynikající.* (...) *Mluvní projev účinkujících je zde skvělou ukázkou vrcholného umění jednání slovem v dramatické situaci.*

A v každé, která se odehrává na jevišti, jednotliví představitelé naprosto pravdivě a věrohodně projevem celých svých bytostí v pohybu, gestu i mimice (...) vyjadřují své city a pocity, svá zděšení, zoufalství a hrůzu ze zločinů následujících v krvavém řetězu jeden za druhým, naprosto strhujícím způsobem.“ Napsal recenzent Ladislav Vrchovský v kulturním deníku Ostravan.cz.

Celkový dojem ze zhlédnutého představení pak hodnotí slovy: „*Premiérové představení inscenace Richard III. v Národním divadle moravskoslezském publikum ocenilo dlouhým potleskem vestoje. Hold patřil celému inscenačnímu a hereckému týmu, z velké části pak hlavně Petru Panzenbergerovi za jeho vynikající herecký výkon.*“

(pg)



Michael Rozbroj (Catesby), Petr Panzenberger (Richard), Martin Siničák (Buckingham)
Foto Martin Kusyn



Petra Kocmanová (Alžběta), Petr Panzenberger (Richard)
Foto Martin Kusyn



Florian Zeller (1979)

PRAVDA

... a vztahy, to nejde dohromady

Překlad
Režie
Dramaturgie
Scéna a kostýmy
Hudba

Michal Zahálka
Vojtěch Štěpánek
Pavel Gejguš
Hana Kelar Knotková
Jan Kropolc

zrovna dobré životní období. Michelovi nejsou lhostejné ani city vlastní manželky, kterou by jeho nevěra jistě ranila. A proto se rozhodne, že nejmilosrdnějším řešením celé situace bude všem lhát. Myslí to opravdu dobře. Proč své blízké zraňovat tím, že by jim říkal krutou pravdu, když dobře míněnou lží je před ní přece chrání.

Obsazení:

Martin Dědoch (Michel), **Aneta Kaluža Klimešová** (Laurence), **Kamila Janovičová** (Alice) a **Vojtěch Johaník** (Paul)

Premiéra 15. března 2024 v 19 hodin v Divadle „12“

Reprízy 17. 3. (17.00), 25. 3. (19.00), 4. 4. (19.00), 16. 4. (19.00), 15. 5. (19.00), 29. 5. (19.00) a 11. 6. (19.00) 2024 v Divadle „12“

MICHEL: Ty mu nelžeš, Alice. Neříkáš mu pravdu. To je něco jiného.

Na jaře čeká činohru NDM zkoušení a premiéra komorní komedie v Divadle „12“. Jedná se o současnou hru *Pravda* francouzského dramatika Floriana Zeller. Tento dramatik a scenárista je za svou tvorbu ověnčen řadou prestižních cen a patří k často hraným autorům u nás i ve světě. Jeho komedie *Pravda* je sevřenou hereckou čtyřhrou o dvou manželských párech. Hlavní postavou je Michel, kterého ztvárnil herec Martin Dědoch, který chodí podvádět svou manželku Laurence (Aneta Kaluža Klimešová) do hotelového pokoje s jinou ženou, Alice (Kamila Janovičová). Shodou okolností je Alice manželkou Michelova nejlepšího přítele Paula (Vojtěch Johaník). A tak Michela celá situace trápí a na srdci mu leží blaho jeho kamaráda, tím spíš, že Paula nedávno vyhodili z práce a nemá

se rozhodl děj dynamizovat rytmickou hudbou a ke spolupráci tedy přizval Jana Kropolce, který je vynikajícím bubeníkem. Živelná hra na bicí tak bude ztvárňovat tep adrenalinových situací, do kterých se postavy střemhlav vrhají, a dodávat ději na vnitřním tempu připomínajícím tep zběsile bušícího srdce. Bušícího tak divoce z nervozity, z lhaní i z vášně tajných mileneckých schůzek.

MICHEL: Tak ty myslíš, že jsem bez srdce, jo? (Pauza. Bez reakce.)
Jí přijde, že jsem bez srdce...
Dovol, abych ti připomněl, že mám arytmií!

ALICE: No a?

MICHEL: No a? To dokazuje, že mám srdce!

Na novou komedii o záletech, nevěrách, lhaní i říkání pravdy se můžete těšit od března v Divadle „12“. Věříme, že se budete skvěle bavit. (pg)

LAURENCE: Proč mi to říkáš? Jen tak...
Bez obalu...

MICHEL: Ale vždyť povídám, že to věděla!

LAURENCE: Věděla?

MICHEL: No jo...

LAURENCE: O tvém poměru s Alice? Že jsem věděla?

MICHEL: Jo. Hned od začátku.

LAURENCE: Fakt?

MICHEL: Jo. A tváříš se jakoby nic. Kolik měsíců...

LAURENCE: A to ti taky řekl Paul?

MICHEL: Jo. Od začátku se tváříš, jako že se nic nestalo. To mě bolí nejvíc... Představa, jak celou tu dobu předstíráš, že... Jak ti mám teď důvěřovat?



Návrh kostýmu Hany Kelar Knotkové

PETR BORKOVEC A MATYÁŠ HAVRDA

Sdělit, okouzlit, vzrušit, přesvědčit

Médeia z Pompejí
Zdroj Naples National Archaeological Museum

Již 27. dubna 2024 čeká soubor činohry NDM jedna z vrcholných událostí letošní sezóny – premiéra inscenace *Médeia* v režii Jakuba Šmída a s herečkou Petrou Kocmanovou v titulní roli. Jednu z nejslavnějších antických tragédií navíc uvedeme ve zcela novém překladu grécisty **Matyáše Havrdy** a spisovatele **Petra Borkovce**. Společně již přeložili Sofoklova *Krále Oidipa*, Aischylovu *Oresteiu* a Eurípidovy *Bakchantky*. Má nový překlad přinášet i nové otázky? A proč postava Médey probouzí v lidech děs i úžas? Nejen o tom byla řeč při našem setkání.

Jak vůbec došlo k vaší první spolupráci na překladu antické hry Král Oidipus pro inscenaci v HaDivadle z roku 1998?

Matyáš Havrda: Byla to myšlenka J. A. Pitínského. S Petrem mě v pražském Divadle Na zábradlí seznámila moje kamarádka a spolužačka z filosofie – dneska známá spisovatelka – Magdaléna

Platzová. Zavolala mi, jestli nechci přijít na schůzku, kde se o tom mluvilo. Seděla náhodou u vedlejšího stolu a slyšela, že hledají překladatele z řečtiny. Chtěli myslím původně oslovit filosofa Dušana Machovce, ale Majdě se zdálo, že bych na to byl lepší já.

Petr Borkovec: Neznal jsem tehdy ani Matyáše, ani Magdalénu Platzovou, ani Dušana Machovce. A divadlo mi tehdy bylo spíš ukradené. S J. A. Pitínským jsme se ale trochu znali – vnímal jsem ho tenkrát hlavně jako básníka a jako dramatika. Myslím, že té nabídky na překlad předcházelo pár Pitínského výkřiků, které se týkaly antiky, na baru v Divadle Na zábradlí. Důležitou roli ohledně toho překladu sehrál také Jan Krist, tehdejší dramaturg HaDivadla. Proč si mě k tomu vybrali, nevím. Podle mě proto, že si prostě jednou večer u skleničky vzpomněli.

Matyáš Havrda: Pitínskému se přece líbila jedna tvá báseň, o nějakém ptáčkoví, už nevím přesně...

Petr Borkovec: Vážně? Já myslím, že se mu moje básně nelíbily. A „ptáček“ se, Matyáši, zase nelíbí mně!

Matyáš Havrda: Myslím, že to byl skřivánek nebo tak něco. A Pitínského přivedl na myšlenku, že by chtěl mít *Oidipa* přeloženého od tebe.

Petr Borkovec: No tak to máme! Antické tragédie jsem začal s Matyášem Havrdou překládat proto, že jsem napsal báseň o skřivánkovi.

Co vás nakonec přimělo kývnout na naši nabídku nově přeložit Médeu?

Matyáš Havrda: My se s Petrem krátce po překladu *Bakchantek* bavili o tom, co bychom ještě chtěli spolu přeložit. Já jsem tehdy říkal, že pokud něco, tak nejspíš *Médeu*, že to je věc, na které bych chtěl pracovat. To bylo ještě předtím, než přišla nabídka vašeho divadla. Dost jsme ale váhali, z časových důvodů i z důvodu, že nabídka přišla velice brzy po našem posledním překladu.

Petr Borkovec: Už jsem to říkal víckrát, budu se opakovat: práce na překladu antických tragédií je pro mě obtížnější než vlastní psaní i překládání lyriky 20. století. Musím se naráz nějak vypořádat s poezií i mlouvou, s mýty i psychikou, se starořeckou metrikou v češtině a tím, co dokáže a nedokáže na současném jevišti atd. Je potřeba se držet na uzdě i zkoušet novinky, zároveň a dlouhou dobu. Každá tragédie, kterou jsme dělali, pro mě znamenala vyloučení ze života, odstřížení od světa – z vlastního psaní to samozřejmě znám, ale tahle samota je bůhvíproč nějak horší, smutnější, úzkostnější (možná si celou dobu myslím, že se rozděláný překlad ve vteřině nenávratně sesype). Na druhé straně, práce s Matyášem a s lidmi z jeho okruhu je nádherně náročná, hovoří se při ní přesným jazykem a já při ní toužím obstát. Abych nebyl tak obecný: velmi dobře si vzpomínám, jak mě od začátku naší společné práce uchvátil Matyášův slovník.

Má nový překlad přinášet i nový způsob uvažování nad tématem? Do jaké míry je podle vás přítomnění Médeina příběhu prací překladu a do jaké míry inscenačního týmu?

Petr Borkovec: První, co mě k tomu napadá, je, že nový způsob uvažování nad tématem té které tragédie je vedlejším produktem upřímného a cituplného studia

jazykového materiálu, který mi kolega předloží. A na okraj: když překládá dvojice „filolog & literát“, je pravděpodobné, že literát bude mít tendence zasahovat do prostoru, který patří dramaturgovi a režisérovi. Tím chci zároveň říct, že filologova práce nekončí vytvořením doslovného překladu!

Matyáš Havrda: Mám rád myšlenku, že literární dílo je do jisté míry abstraktní, nehotové a teprve se uskutečňuje v porozumění, které si doplňuje všechny detaily, jež nemožno být uvedené v textu. Tahle konkretizace probíhá už na úrovni překladu. My si musíme domýšlet celou řadu detailů a nuancí, které jsou v originále nerozhodnuté. Například slovo *kakon* znamená obecně zlo, ale konkrétně může označovat pohromu, neštěstí, hoře, zkaženost, může znamenat celou řadu věcí a překladatel musí rozhodnout, jak to konkretizovat, aby tomu bylo v kontextu rozumět. V každé fázi našeho překladu se ale tyhle detaily doplňují jinak, a ještě jinak se asi budou doplňovat ve vaší inscenaci. V první fázi je důležité nenechat se unést vlastními nápady a asociacemi, nebýt příliš kreativní, protože hrozí, že se vám v té záplavě kreativity ztratí původní smysl věty. Zvláště když pracujete s takto starým textem, nemůžete brát nic jako samozřejmost, musíte vycházet z toho, že ničemu nerozumíte, a každou interpretaci si ověřovat podle vnějších měřítek, paralelních míst apod. Filologická práce je taková askeze spojená s neustálým podezřením vůči vlastním emocím a představám, a proto jsou taky filologické překlady často suchopárné a nudné. Je to paradox, protože původní texty takové nebyly. Jejich cílem nebylo jen něco sdělit, ale také někoho okouzlit, vzrušit nebo přesvědčit. Od toho je druhá fáze, aby tuhle část originálu zprostředkovala, a některé skrupule z první fáze pak musí jít stranou. Už vás tolik nezajímá, co by tomu řekli kolegové filologové, ale jak to působí na někoho, kdo se dívá z většího odstupů. Text se tím od originálu trochu oddaluje, ale zároveň se mu vrací rozměr, který se ve filologickém překladu ztratil. Takže abych se vrátil k vaší otázce: to zpřítomňování se děje stále, ale pokaždé trochu jinak.

Petr Borkovec: Doslovný překlad s poznámkami u téměř každého verše (občas u každého slova), s poznámkami o různých výkladech problematických míst, s komentáři k rytmu, k výskytu na jiných místech textu (a v jiných textech) atd. je taková koruna stromu, do které je možné vylézt. Nějakou dobu mi trvalo, než jsem to pochopil a uvěřil tomu. Ale už tomu věřím: zalezu si tam, obklopím se tím, pozoruju

to jako skutečný svět, slova jsou jako věci, které mohou vzít do ruky. Všechno je důležité a jakoby ve velkém detailu. No, a pak to začnu nějak soukat. Většinou od „uzlů“ hustějších míst, kde je hodně metafor nebo směs protichůdných pocitů. Anebo kde se něco říká a znamená to zároveň něco jiného, často protichůdného. Líp to popsat neumím.

Čtu mezi řádky, snažím se vnímat všechny podrobnosti, možnosti, které Matyáš tušil, ale přímo je nenapsal, a ty potom použít. Samozřejmě spoléhám na Matyášovo kritické oko. Počítám s tím, že mě vrátí zpět, ukáže slepé cesty. Všimám si každého Matyášova upozornění, pokud jde o zvukomalbu, literární narážky, řídká nebo nová slova, básnické figury a tropy, i proto, že na těch místech můžu osvědčit schopnosti, mám tam práci.

Matyáš Havrda: My hledáme cestu, jak promlouvat k člověku v současnosti, ale zároveň nechceme napsat novou hru, chceme být věrní předloze, tlumočit původní významy, které jsou v textu zakódované. A to je úkol, který je téměř nespílitelný. Cítíme odpovědnost k těm původním významům, které nejsou naše, jsou v nějakém duchovním prostoru, v kterého je vytažujeme, a nemůžeme s nimi zacházet podle libosti. Zároveň je ale vytažujeme proto, abychom je někomu zprostředkovali, takže musíme vědět, pro koho to děláme, a brát na to ohled.

Petr Borkovec: Myslím, že naše překlady jsou literární, ale samozřejmě myslíme na to, že je někdo teď, za chvíli bude uvádět na jevišti. Eliška Poláčková, která se zabývá divadlem antiky a středověku, v jedné studii poznamenala k překladům Václava Renče, že „přirozenost promluv jednotlivých postav nevyrůstá z potenciální blízkosti jejich hovoru a mluvené řeči, ale naopak pramení z básnického gesta, které přeloženému textu vdechuje život“. Velice přesné; o to se myslím snažíme.

Nikdy nepřekládáme pro určitou inscenaci. Vždycky před sebou vidím knihu a v ní text k různorodému použití na scéně.

Matyáš Havrda: Ale to napětí, o kterém jsem mluvil, by mělo být přítomné i v inscenaci. Vy jste v tom originále zahlédli něco, co vás zaujalo, a chcete tomu pomoci ke slovu.

Mluvíli jste o tom, že Médeia není jedna postava, ale je jich vlastně více. Jak jste to mysleli?

Matyáš Havrda: Já měl na mysli především scénu, kde se Médeia rozhoduje, jestli má svůj strašný plán dovést do konce, a vede dialog sama se sebou. Tam si předávájí

slovo dvě Médey, které pracovně nazývám Médeia-mstitelka a Médeia-matka. I na jiných místech Médeu-mstitelku, která je silná a přesvědčená o své pravdě, najednou zaskočí hrůza ze zla, které se chystá provést, a nemůže zadržet slzy. Podle mě jsou to nejsilnější momenty hry, ve kterých se odhaluje celá složitost té postavy.

Petr Borkovec: Médeí mám ještě víc. Její postavu se snažím přeložit jako souhrn několika lidí, kteří se během řeči střídají velmi rychle a ostře, klidně i v rámci jednoho monologu. Působí snad trochu neskutečně, což mi ale vůbec nevádí, protože ona taková je – neskutečná (a to i ve smyslu „skvělá“). Zároveň se ale snažím, aby se nás vždy dotýkala. Aby to na diváka dopadlo. Není tak obtížné překládat její promluvy různými způsoby – jednou je to jako z kamene, podruhé strašně bolestné, zvířecí skučení, jindy zuřivé. A jindy zas především chytré a brilantní. Složitější je, aby vše zůstávalo v rovině skutečnosti a pravděpodobnosti, aby vznikal dojem reálné situace. Sázím na to, že básnické gesto tohle dokáže.

Připadá mi, že všechno ve hře jako kdyby k Médeie směřovalo, ukazovalo na ni. Vidím to jako obraz, jak k ní všechny postavy vzpínají ruce a upírají k ní oči. Ona je hvězda té hry, nesejde z „plátna“. I řeči druhých jako kdyby místy napodobovaly její řeč. I láson je trochu lepší řečník, když ona je oslnivá, i on přidá.

Celkově: jsem skoro ve všem na její straně. Po celou dobu překládání ji pozoruju s opravdovým úžasem.

Matyáš Havrda: S úžasem na ni hledí asi všichni, ale postupně je v tom pohledu stále víc děsu. Je zajímavé, že řečtina úžas i děs vyjadřuje stejným slovem: *deinos*. To se opakuje stále dokola, někdy s obdivem, někdy s hrůzou, často s obojím najednou. Ona je obdivuhodná mimo jiné svou výřečností a tím, že každému dokáže říct přesně to, co potřebuje, aby dosáhla svého cíle. Má plán, k jehož uskutečnění musí zmanipulovat několik lidí – Kreonta, Aigea, lásona a nakonec i své děti, které pošle za princeznou s dary napuštěnými jedem. A všechno jí vychází, až je tím sama zaskočená. Největší překážkou je její vlastní slabost, které málem podlehne, ale nakonec zvládne i ji. Dospěje k rozhodnutí, které je příšerné, které překračuje všechny myslitelné meze a se kterým zůstává sama. Vraždu dětí jí nemůže schválit nikdo, ani thébské ženy, pro které byla hrdinkou a držely jí palce. Ona strašně tvrdě a pravdivě mluví o údělu žen v tehdejší společnosti a lásona úplně přesně demaskuje jako vypočítavého pokrytce.

(nz)



Tomáš Dianiška (1984)

DEN ZÚČTOVÁNÍ

Kam se to řítíme?

**Světová premiéra 4. května 2024
v 18.30 hodin v Divadle Jiřího Myrona**

**Reprízy 7. 5. (18.30), 22. 5. (18.30), 2. 6.
(15.00) a 6. 6. (18.30) 2024 v Divadle
Jiřího Myrona**

Činohra pro vás chystá novou inscenaci, která bude nejen premiérou českou, ale rovnou světovou, nebo chcete-li dokonce galaktickou či vesmírnou. Přímo pro náš soubor a jeviště Divadla Jiřího Myrona píše zbrusu nový text oceňovaný dramatik Tomáš

Dianiška, jehož hry sklízejí nadšené divácké ohlasy i ceny kritiků po celé republice. Jeho jméno i tvorbu mohou znát ostravští diváci z Divadla Petra Bezruče, kde režíroval úspěšné autorské inscenace *Transky, body, vteřiny* a *Špinarka*. Nyní se dočká uvedení jeho dramatický text také na prknech NDM.

Tomáš Dianiška má jako autor výraznou poetiku. Odkazuje na estetiku slavných a ikonických amerických filmů, na kterých sám jako teenager vyrůstal, a ony ovlivnily jeho vnímání světa i umění. Často odkazuje k filmům akčním, což jasně deklaruje i název titulu *Den zúčtování*. Hlavní postava, mileniál Kamil, se bude muset vypořádat s blížící se katastrofou apokalyptických rozměrů, která se řítí na svět. Přesto je děj zasazený do současné Ostravy a plný místních reálií. Blížící se katastrofa však celku dodává nadsazený a akční nádech. Jako hlavní téma chce hra řešit populární formou střety různých generací, které mají dost zásadně odlišný pohled na současný svět, na to, kam by se měl vyvíjet a kterým směrem by se měl ubírat. Dianiška je charakteristický svým rázným smyslem pro humor, který se dá označit až za drzý a místy sprostý, bere si na mušku aktuální témata a nebojí se ani nevybíravé satiry. Jiný nebude ani blížící se *Den zúčtování*, a proto věříme, že se ti z našich diváků, kteří mají rádi současné texty a řízně černé komedie, můžou těšit na divokou divadelní jízdu.

Režie se ujme polský režisér Piotr Ratajczak, který už v minulosti nastudoval pro Divadlo Antonína Dvořáka inscenaci *Česky krásné, Česky mé!* Režisér si s sebou přivede také polský inscenační tým. V hlavní roli se divákům představí Vít Roleček. (pg)

Dianiškovy texty se svébytnou poetikou našly své uplatnění také v řadě dalších pražských alternativních divadel, jako jsou A studio Rubín, MeetFactory, Divadlo Letí či Divadlo X10. Velký úspěch sklídl Tomáš také na ostravské půdě, kde nejprve režíroval v Divadle Petra Bezruče svůj autorský text *Transky, body, vteřiny*; tento počín mu vynesl prestižní ocenění Inscenace roku na Cenách divadelní kritiky v roce 2019. Následující uvedení dalšího autorského textu u Bezručů v jeho režii, *Špinarka*, mu vyneslo na Cenách divadelní kritiky ocenění za nejlepší poprvé uvedenou českou hru v roce 2021. Velký divácký úspěch i pochvalné kritiky sklídily také jeho počiny v Divadle pod Palmovkou jako *Pusíte Donnu k maturitě!*, *Bezruký Frantík*, *Encyklopedie akčního filmu*, *294 statečných* a *Žena filmového kritika*.

TOMÁŠ DIANIŠKA (* 1984)

Rodák z Banské Bystrice, který vystudoval herectví na Divadelní fakultě Akademie múzických umění v Praze. Po absolvování školy nastoupil do hereckého angažmá v Divadle F. X. Šaldy Liberec. Z uměleckého přetlaku zde založil Divadlo F. X. Kalby pro mladé publikum, které tvořilo off-programovou scénu jako alternativu k velkému a konzervativnějšímu divadlu. Pro účely tohoto souboru začal psát své první divadelní hry, jako byly například *Přísné tajné: Hrubá nemravnost*, *Mickey Mouse je mrtvý*, *Googling and Fucking* či *Dianiška je Bůh* či *Láska vole!* A tak



se začal Tomáš Dianiška postupně profilovat nejen jako výrazná herecká osobnost, ale také jako nadaný autor divadelních textů a režisér. Jeho talentu si brzy povšiml režisér a umělecký šéf Divadla pod Palmovkou v Praze Michal Lang a vzal ho do hereckého angažmá svého divadla, kde působí Dianiška dodnes. Kromě toho, že Tomáš účinkuje jako herec v řadě inscenací na hlavní scéně Palmovky, převedl část svých inscenací z Liberce na malou scénu Studia Palm Off. A zde začaly vznikat další nové inscenace, například s režisérem Janem Fričem uvedli kultovní inscenaci *Mlčení bobříků*. Na repertoáru zde jsou také inscenace *Jak sbalit ženu 2.0* či *Poslední důvod, proč se nezabít*.



balet

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2023/2024

Petr Iljič Čajkovskij (1840–1893)
LABUTÍ JEZERO
Libreto, choreografie: Youri Vámos
**Premiéry 16. a 18. listopadu 2023
v Divadle Antonína Dvořáka**

RAPSODIE BOHEMIA
*Tři choreografie v jedinečném večeru věnovaném
Roku české hudby*
Choreografie: Justin Peck, Viktor Konvalinka,
Jana Burkiewiczová
**Světová premiéra 11. dubna 2024
v Divadle Jiřího Myrona**

OKNO
Choreografie: Jo Strömberg
Hudba: Johann Sebastian Bach – violoncellové
sonáty
**Světová premiéra 18. května 2024
v Divadle „12“**



Balet NDM je na Facebooku:
Balet Národního divadla moravskoslezského

Balet NDM je na Instagramu:
baletndm

LABUTÍ JEZERO – Maxwell Davies (Siegfried),
Eleonora Ancona (Odetta), členky baletu NDM
Foto Serghei Gherciu

REPERTOÁR BALETU (BŘEZEN – DUBEN 2024)

Petr Iljič Čajkovskij
LABUTÍ JEZERO
 Choreografie: Youri Vámos
 Hudební nastudování: Alena Hron
 Dirigent: Alena Hron / Chuhei Iwasaki
**15. 3. (18.30), 17. 3. (15.00), 25. 4. (18.30),
 26. 4. (18.30), 30. 4. (18.30)**

RAPSODIE BOHEMIA
 Choreografie: Justin Peck, Viktor Konvalinka,
 Jana Burkiewiczová
 Hudba: Bohuslav Martinů, Erwin Schulhoff,
 Jaroslav Ježek, Zdeněk Liška,
 Jiří Konvalinka
**11. 4. (18.30) – světová premiéra,
 13. 4. (18.30) – druhá premiéra,
 16. 4. (18.30), 18. 4. (18.30)**

Půl hodiny
 před každým
 baletním představením
 jsou pro vás připraveny
**DRAMATURGICKÉ
 ÚVODY**
 k danému titulu!

ÚVODNÍK ŠÉFKY BALETU



Vážená a milá diváče,

v minulém čísle jsem se zmiňovala o soutěžní přehlídce současné taneční tvorby Balet 2023, kterou vyhlašuje pravidelně jednou za tři roky Asociace tanečních umělců České republiky (ATU ČR). Dovolte mi, abych se s vámi podělila o náš úspěch – vedle hlavní ceny, kterou získala inscenace *Carmen*, putují do Ostravy další tři ocenění spojené

s touto inscenací: cenu Za nejlepší sólistický výkon obdržela Natalia Adamska za interpretaci role Carmen a Francesco Fasano za interpretaci role Dona Josého a cenu Za světelný design získala Loes Schakenbos. Srdečně Vás zveme na slavnostní vyhlášení výsledků přehlídky BALET 2023 spojené s předáním diplomů a prémie při příležitosti uvedení vítězné inscenace *Carmen* 1. března 2024 v 19 hodin ve Stavovském divadle.

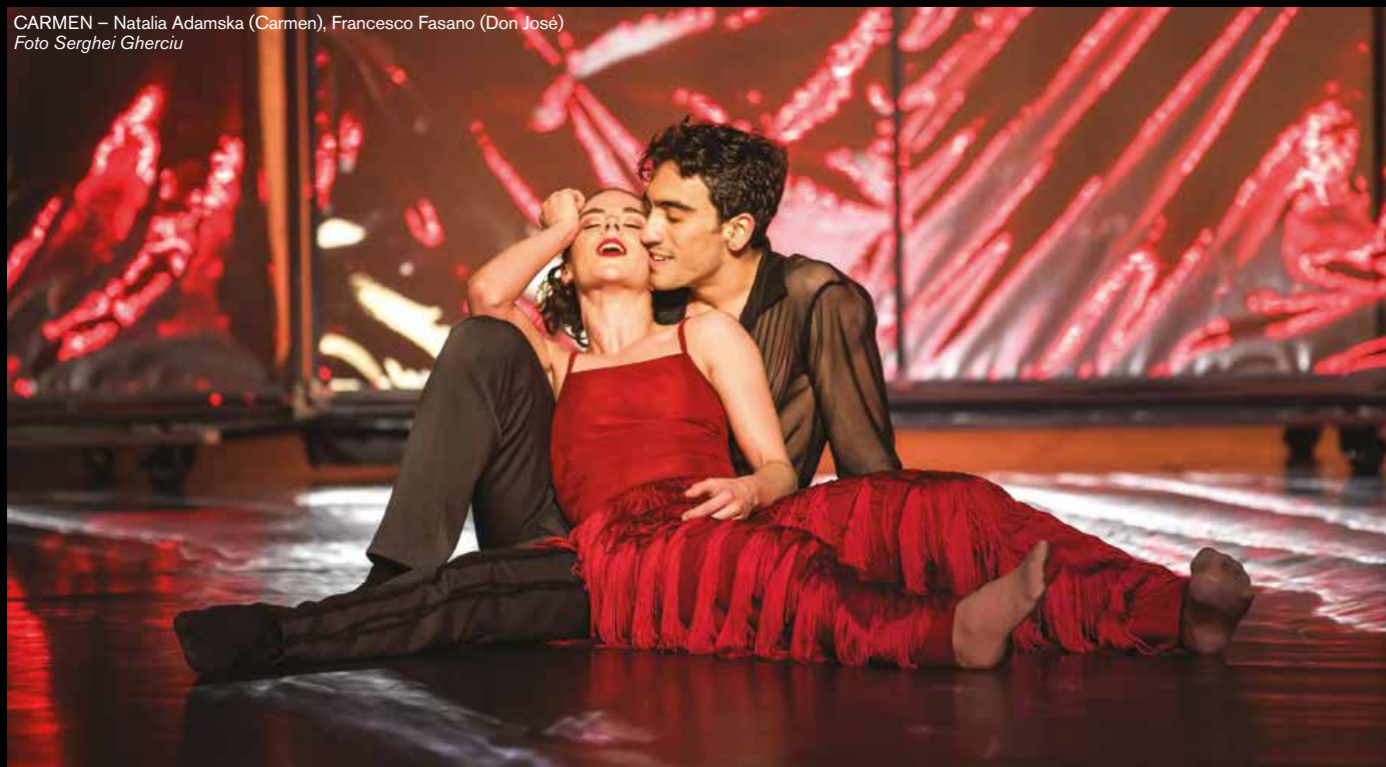
V těchto měsících nás čeká velmi náročná příprava premiéry *Rapsodie Bohemia*, a to nejen z důvodu vysokých nároků kladených na tanečníky ve třech zcela stylově odlišných choreografiích, ale také z důvodu organizačních. Rozdělení souboru do komponovaného večera s více choreografiemi ve dvou obsazeních je vždy oříškem. Složený večer zahájí americký choreograf Justin Peck ve svém neoklasickém stylu 21. století. Vychází

z průkopníka baletu v USA a legendárního zakladatele souboru New York City Ballet George Balanchina. V druhé části večera se představí dvě výrazné osobnosti českého tance Jana Burkiewiczová a Viktor Konvalinka. Oba tvoří své choreografie speciálně pro inscenaci *Rapsodie Bohemia* věnovanou Roku české hudby. Přes všechna úskalí, která nás jistě cestou potkají, se těšíme s celým souborem na tento jedinečný projekt.

Soubor baletu Vám současně nabídne v měsíci březnu *Labutí jezero* a také nás můžete vidět v premiéře opery *Braniboří v Čechách* ve velmi zdařilé a náročné choreografii Ley Bessoudo Greck.

Lenka Dřimalová

CARMEN – Natalia Adamska (Carmen), Francesco Fasano (Don José)
 Foto Serghei Gherciu



BALET 2023

BALET CARMEN ZNOVU BODUJE!

Francesco Fasano (Don José), Natalia Adamska (Carmen)
 Foto Serghei Gherciu

Taneční inscenace *Carmen* Národního divadla moravskoslezského se čtyřmi cenami doslova ovládla 10. ročník soutěžní přehlídky současné české taneční tvorby BALET 2023.

Soubor získal hlavní cenu soutěže za inscenaci v choreografii Jiřího Pokorného. Do Ostravy ovšem putují i další tři ocenění: hlavní ceny za nejlepší sólový výkon pro představitele hlavních rolí Natalii Adamskou a Francesca Fasana. Za světelný design ke *Carmen* pak byla oceněna scénografka a světelná designérka Loes Schakenbos. Ocenění soubor převzme od poroty v Praze 1. března, kdy *Carmen* hrajeme ve Stavovském divadle.

Jiří Pokorný dostal už na sklonku roku 2022 za *Carmen* Cenu Divadelních novin za taneční inscenaci roku a oba sólisté se pyšní také dalšími úspěchy: Cenu Thálie si za ztvárnění nepoddajné Carmen z Prahy přivezla Natalia Adamska, Francesco Fasano získal za roli Dona Josého nominaci na Thálii a je laureátem moravskoslezské Ceny Jantar.

Carmen napsal skladatel Rodion Ščedrin (s využitím hudby ze slavné opery Georgese Bizeta) původně pro svou manželku – ruskou primabalerínu Maju Pliseckou. Choreografem světové premiéry v roce 1967

byl Kubánc Alberto Alonso. Pro balet NDM vytvořil novou choreografii v roce 2022 mladý umělec Jiří Pokorný. Příběh posunul do současnosti a Carmen je i v jeho podání dívka moderní, nepoddajná, svobodomyšlná a vášnivě milující (neláme si ale hlavu s věrností jednomu muži).

Přehlídka BALET 2023 se zúčastnilo 8 baletních souborů z České republiky s 31 inscenacemi. „Počet soutěžních inscenací byl ve srovnání s minulými léty vyšší a o to víc nás těší úspěch naší Carmen,“ říká šéfka souboru NDM Lenka Dřimalová a připomíná: „Soubor našeho baletu poprvé v historii této soutěžní přehlídky získal hlavní cenu za inscenaci a poprvé si odnáší tak vysoký počet ocenění spojených s jednou inscenací. U Carmen nás velmi těší i ohlasy diváků – reprízy máme stále plné a divákům se balet líbí!“

Soubor baletu Národního divadla moravskoslezského v Ostravě za vedení Lenky Dřimalové v minulosti získal již 2x cenu Za nejlepší kolektivní výkon. V roce 2019 cenu Za nejlepší kolektivní výkon v inscenaci *Rossiniho karty* (choreografie Mauro Bigonzetti) s přihlídnutím k výkonům v dalších dílech současného ostravského

repertoáru a cenu Za nejlepší sólistický výkon pro Barboru Šulcovou za interpretaci sóla v baletu *O Balcão de Amor* v choreografii Itzika Galioho.

V roce 2014 byla cena Za nejlepší kolektivní výkon udělena inscenaci *Návraty domů* (choreografie Pavel Šmok, Nataša Novotná a Jiří Kylián), cena Za nejlepší sólistický výkon Vladimírovi Vaškovi za interpretaci role Jana v tanečním dramatu *Balady* v choreografii Hany Litterové a Nataša Novotná získala cenu za vynalézavé divadelní zpracování baletu *Škrtič*.

Pětičlenná porota přehlídky BALET 2023 pracovala ve složení Kateřina Dedková, Lucie Dercsényi, Jan Kodet, Zdeněk Prokeš a Roman Vašek. Porota navštěvuje přímo jednotlivá divadla a inscenace sleduje tam. Cílem přehlídky je soubory motivovat k pravidelnému uvádění současné baletní tvorby a ke vzniku nových děl. Soutěž je jakousi výkladní skříň českého baletu, přehlídkou toho nejlepšího ze současného tance, co jednotlivé divadelní soubory mohou ukázat. Soutěž od roku 1992 pořádá Asociace tanečních umělců ČR (dříve Taneční sdružení ČR) za finanční podpory Ministerstva kultury ČR. (swi, red)

ROSSINIHO KARTY (2019) – sborová scéna
 Foto Serghei Gherciu



HEATSCAPE

Choreografie Justin Peck
Hudba Bohuslav Martinů

Eric Trope je americký nezávislý choreograf a tanečník. Úzce spolupracuje s choreografem Justinem Peckem, jehož choreografií *Heatscape* úspěšně nastudoval s Finským národním baletem v Helsinkách a s Národním tanečním souborem v Madridu. Před Ericovým příjezdem do Ostravy jsme mu položili několik otázek k plánovanému studiu choreografie *Heatscape*.

Jak se vám pracovalo po boku Justina Pecka a jaký měl vliv na vaši kariéru tanečnicka a choreografa?

Poprvé jsem se s ním setkal před více než deseti lety. Byl to můj druhý rok v souboru Miami City Ballet, kde Justin inscenoval své první taneční dílo mimo soubor New York City Ballet, které později nazval *Heatscape*. Byl jsem v souboru nový a nebyl jsem tolik obsazován, aspoň ne tak, jak jsem doufal. Justin ve mně viděl něco, co ostatní choreografové ne (včetně někdy mě samotného), a obsadil mě jako rovnocenného člena souboru. V choreografii byli pouze čtyři mužští sboristé, což jsem cítil jako velký triumf. V průběhu let jsem měl tu čest pracovat s Justinem ve studiu jako tanečník a poznat ho i mimo něj, i jako přítele. Sledovat ho při práci je fascinující proces; jeho mysl tvoří pohybové vzorce jedinečnými a nečekanými způsoby.

Zažil jste vznik choreografie Heatscape. Jak probíhal proces vzniku?

Její vytváření znamenalo v mé kariéře událost, kterou mám zapsanou v srdci. Skupina, pro kterou tehdy choreografie vznikala, byla velmi semknutá, talentovaná a výjimečná a všichni její členové se měli

rádi. Vzpomínám si, že tvorba byla velmi racionální; celé dílo se odvíjelo a vznikalo samo, za pochodu. Hned první den nás Justin nechal seřadit v zadní části sálu a pak nám řekl, abychom co nejdříve sprintovali až na jeho protější konec, přičemž jsme málem narazili do něj a našeho asistenta. Když jsme doběhli na druhou stranu, všichni jsme vyprskli smíchy. Bylo to veselé a divoké. Tím byl v podstatě určen precedens pro celý proces.

Jaký je styl choreografa Justina Pecka? Je jeho choreografie Heatscape pro tanečníky technicky náročná? Vyžaduje přípravu speciální požadavky, které se liší jak od čistě klasického baletu, jakým je například Labutí jezero, tak od současného díla Hora Ohada Naharina, kde naši tanečníci mají kromě klasického tréninku i lekce pohybového jazyka gaga?

Justinův styl je jedinečný v tom, že vyžaduje hodně technických schopností – přesnost, muzikálnost, „atletičnost“, ale také uvolněnost a takzvané markýrování (naznačení pohybu). Chce, aby se tanečníci uvolnili a bavili, a přitom stále dbali na preciznost a techniku, kterou balet obnáší. Neení třeba žádné zvláštní přípravy, ale v evropských souborech, se kterými jsem doposud pracoval, jsem častokrát zaznamenal, že tanečnickům chvíli trvá, než si zvyknou na tak rychlý a lehký pohyb. Miami City Ballet je soubor zakořeněný v balanchinovské technice, která upřednostňuje rychlost a přesnost. Justin z těchto pilířů do značné míry vychází a rozšiřuje je, takže přimět tanečníky k tomu, aby se pohybovali v rychlejších tempech a zároveň si udržovali nenucenost a uvolněnou horní část těla, je hodně

neobvyklé a zároveň silně motivující, když uvážíme, že tanec by měl vypadat lehce!

Jak se vám líbí Bohuslav Martinů? Bylo pro vás složité tančit na jeho hudbu vzhledem k tomu, že skladba Koncert pro klavír a orchestr č. 1 D dur (1925, H. 149) nebyla napsána pro balet?

Miluji tuto hudební kompozici. Předtím než Justin vytvořil choreografii *Heatscape*, jsem Bohuslava Martinů neznal, ale po jejím nastudování jsem se rozhodl ponořit se do jeho rozmanitého hudebního archivu. Má vynikající talent. I když není považován za „baletního skladatele“, jeho hudba se podle mě k tanci nesmírně hodí. Způsob, jakým extrémně rychle střídá nálady, intenzitu a pocity, umožňuje skutečný emocionální oblouk. Považuji za mimořádně výjimečné uvádět balet na hudbu Bohuslava Martinů v jeho rodné zemi.

Osobní poznámka: otec mé babičky (které je nyní 99 let), můj pradědeček, se narodil v Ostravě a prožil tam svá mladá léta. Takže je to pro mě velmi zvláštní shoda okolností, že balet inscenuji právě v tomto městě.

Jaký zážitek mohou diváci očekávat?

Diváci se mohou těšit na zábavu! Choreografie *Heatscape* je zářivá, dovádívá, atletická a umožňuje vidět tanečníky v jejich nejautentičtější podobě. Nejsou tu žádná tuť ani složité kostýmy, tanečníci nehrají konkrétní postavu či roli a ani necítí potřebu zapadnout do nějakého pohybového obrazce nebo baletního stereotypu. Můžou se vžít sami do sebe ve 21. století; řekl bych, že právě toto bezprostřední sebevyjádření diváci pocítí a budou se s námi chtít svést na jedné vlně. (ga, ld)

Eric Trope
Foto Leigh Ann Esty

Poprvé
v historii
českého
tance

ÚHEL POHLEDU

Choreografie Viktora Konvalinky

Viktor Konvalinka se souborem baletu při zkoušce na sále
Foto Lucie Maceczková



IKARIE

Choreografie Jany Burkiewiczové

Jana Burkiewiczová při zkoušce na sále
Foto Lucie Maceczková

Choreografie **Viktor Konvalinka**
Hudba **Bohuslav Martinů, Jaroslav Ježek, Erwin Schulhoff**

Choreografie **Viktora Konvalinky** *Úhel pohledu* zobrazuje prostor, v němž nic není takové, jak se zdá, kde vše může vykročit libovolným směrem v opojné, svobodné touze. Proč improvizace není hlavním tématem našeho vzdělání? Proč to není jedna z prvních dovedností, kterou se v dětství učíme? To jsou výchozí otázky, jež stojí za touto kreačí.

Choreografie **Jana Burkiewiczová**
Hudba **Zdeněk Liška, Jiří Konvalinka**

Výchozí inspiraci pro *Ikarii* našla **Jana Burkiewiczová** v československém sci-fi filmu *Ikarie XB 1* (1963), který zachycuje příběh kosmické lodi na její cestě k souhvězdí Alfa Centauri v daleké budoucnosti. Z této inspirace vznikla vizuálně, hudebně a emotivně silná scénická báseň na hudbu českého hudebního skladatele Zdeňka Lišky, jež akcentuje význam slova Ikarie v jeho mytologickém kontextu – jako místo plné radosti, štěstí a harmonie.

Tři choreografie v jedinečném večeru věnovaném Roku české hudby

ROK
ČESKÉ
HUDBY
2024

Světová premiéra 11. dubna a druhá premiéra 13. dubna 2024 v 18.30 hodin v Divadle Jiřího Myrona

Reprízy 16. 4. (18.30) a 18. 4. (18.30) v Divadle Jiřího Myrona

INZERCE

DANCE
CONTEXT

Forum pro reflexi
a rozvoj tance

Taneční aktuality
Databáze tance
Webzine
Journal
Live

Pomáháme
tanci růst

dancecontext.com





Foto Lucie Maceczková

FRANCESCO FASANO

Snažím se neustále zlepšovat

Francesco Fasano je členem baletního souboru Národního divadla moravskoslezského třetí sezónu, za tuto relativně krátkou dobu však stihl posbírat řadu úspěchů. Mezi nejčerstvější patří již druhá nominace na Cenu Thálie a cena Za nejlepší sólistický výkon udělená v rámci soutěžní přehlídky BALET 2023, kde ostravský balet triumfoval s inscenací *Carmen*. Kromě toho je italský tanečník držitelem Ceny Jantar a pyšnit se může i umístěním v top dvanáctce na prestižní soutěži mladých tanečníků Youth America Grand Prix v New Yorku.

Jak Francesco vnímá tyto výrazné okamžiky ve své kariéře a proč se snaží neusnout na vavřínech, prozradil v novoročním rozhovoru.

Nedávno skončilo vánoční období a s ním i reprízy klasického baletu

Louskáček – Vánoční koleda, ve kterém tančíte krom jiného i roli Dábla. Právě ta vám loni vynesla už druhou nominaci na Cenu Thálie, přičemž první jste získal v roce 2022 za ztvárnění Dona Josého v současné taneční inscenaci Carmen Jiřího Pokorného. Překvapilo vás, že porota ocenila váš výkon ve dvou tak odlišných inscenacích?

Ano, překvapilo! Zřejmě i proto, že v klasickém baletu si nikdy nevěřím na sto procent, takže když jsem získal nominaci za roli v baletním titulu, byl jsem docela pyšný (*smích*). Je skvělé, když se něco takového povede. Máte pravdu v tom, že Dábel v *Louskáčkovi* a Don José v *Carmen* jsou dvě velmi odlišné úlohy. Sice se obě svým způsobem blíží mému reálnému charakteru, ale každá jinak. Dábel je zábavná, trochu sarkastická postava,

nadpřirozená bytost, u které není třeba hledat tolik vážnosti. Don José je oproti tomu muž z masa a kostí – vnímám v této roli určitou hloubku a tíhu všech jeho emocí a prožitků.

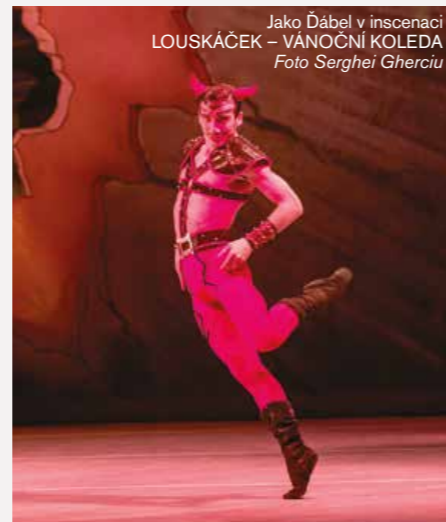
Jak reagovalo na vaše úspěchy okolí? Dostal jste nějakou zpětnou vazbu?

Mí přátelé a rodina mě celou dobu podporovali, dokonce přijeli i na slavnostní vyhlášení Ceny Thálie do Národního divadla v Praze. Dorazila i moje první učitelka tance, se kterou jsme stále v kontaktu a říkáme si, jak se nám daří a co děláme. Také kolegové v souboru byli skvělí, radovali se spolu se mnou. Jinak se toho moc nezměnilo – jsem to pořád já (*smích*). Samozřejmě mě těší, že někdo ocenil mou práci a úsilí, ale je třeba na sobě pracovat dál. Mám štěstí, že dělám, co mě baví, a snažím se v tom neustále zlepšovat. Naštěstí necítím tlak nebo nutnost něco dokazovat, i když si umím představit, že diváci mohou mít určitá očekávání. Na jevišti se od toho ale dokážu oprostít a představení si naplno užít.

Je zřejmé, že jste všestranný tanečník, který zvládá klasickou i současnou techniku. Máte sám od sebe potřebu se rozvíjet v různých pohybových stylech, nebo to berete jako nutný předpoklad pro profesionální taneční kariéru?

V dnešní době musí být tanečníci opravdu všestranní, většina souborů to bere jako samozřejmost. I začínající taneční umělci, kteří hledají angažmá čerstvě po škole, musí být schopni s tělem pracovat různými způsoby. Já osobně se cítím lépe v současném tanci, je mi bližší a vím, že se v něm můžu více uvolnit. V klasickém baletu také dokážu najít volnost a užít si ho, ale zároveň si uvědomuji očekávání perfektní techniky, které nechci zklamat.

Zmínil jste začínající tanečníky... Vy sám jste se už během studií účastnil soutěží a přehlídek, včetně prestižních



Jako Dábel v inscenaci LOUSKÁČEK – VÁNOČNÍ KOLEDA Foto Serghei Gherciu

projektů, jako jsou Youth America Grand Prix nebo Choreographic Project v rámci soutěže Prix de Lausanne. Když se na to podíváte s odstupem, byl jste soutěživý student?

Byl jsem soutěživý, ale řekl bych, že v dobrém slova smyslu. Pozoroval jsem ostatní tanečníky nebo kamarády, inspiroval se a hledal motivaci, jak se sám rozvíjet. Když udělali něco super, chtěl jsem to po nich zopakovat a zvládnout to ještě lépe. Ale rozhodně jsem nikomu svou soutěživostí nechtěl ubližovat nebo ho snižovat. Soutěže Prix de Lausanne jsem se nezúčastnil, ale spolu se studenty z padesáti různých tanečních škol jsem strávil týden zkouškami s choreografem Juliem Monterou. Byla to dřina a moje první v podstatě profesionální zkušenost, ale i zábava, protože jsme bydleli všichni pohromadě, a poznal jsem spoustu nových lidí. Absolvoval jsem soutěž Youth America Grand Prix a hrozně mě překvapilo, že jsem se ze soutěže v Paříži dostal až do newyorského finále.

V Ostravě vás v současné době můžeme vidět v už zmíněných inscenacích Carmen a Louskáček – Vánoční koleda, ale také například v choreografii Hora Ohada Naharina, Labutím jezeře Youriho Vámoše a baletu Coppélia Giorgia Madii, kde se nově zhostíte hlavní role Franze. Prozradíte nám, jak probíhají zkoušky?

Aktuálně zkoušíme a opakujeme několik choreografií najednou, takže se vůbec nenudíme (*smích*). Role Franze je hravá, zábavná a trochu mi připomíná postavy z kreslených filmů. Myslím, že po umělecké stránce to bude v pořádku a na technice pilně pracujeme. Giorgio Madia ve své *Coppélii* kombinuje klasický balet, současné taneční prvky i akrobacii, takže je to pro mě výzva!

V březnu čeká ostravský soubor premiéra komponovaného večera



Don José (v popředí vlevo) v CARMEN Foto Serghei Gherciu



Francesco Fasano (Don José), Natalia Adamska (Carmen) v CARMEN Foto Serghei Gherciu

Rapsodie Bohemia, ve kterém zazní hudba českých hudebních skladatelů, a svá díla představí tvůrci úzce spjatí s českou kulturou. Jak se jako umělec ze zahraničí cítíte v tak ryze „české společnosti“?

Cítím se dobře a je mi jasné, jak skvělí umělci z českého prostředí vzešli. Hudba je úžasná, některé skladatele jsem doteď neznal. Co se choreografů týče, většina z nich dobře ví, jak se s tanečníky propojit a jak s nimi komunikovat. Nezáleží, z jaké jsme země, vždycky si nakonec nějak porozumíme. Začali jsme už pracovat s Viktorem Konvalinkou, zkoušeli jsme intenzivně týden a hned jsme si sedli – dává nám hodně prostoru k vlastní tvorbě, je otevřený a ukazuje nám úplně jiný taneční svět. Viktor si vybral jazzovou hudbu Jaroslava Ježka – je inspirativní ji slyšet a tančit na ni, i když to místy není jednoduché. Překvapila mě i práce s choreografkou Janou Burkiewiczovou, její pohybový slovník jsem neznal a teď zjišťuji, jak originální a fyzicky vlastně je. Třetí

z choreografů Justin Peck mě zaujal typicky americkým, balanchinovským stylem. Je to neoklasika s přesahem do současného tance, velmi rychlá a hravá. Na to se osobně moc těším a věřím, že divákům v Ostravě se to bude také líbit.

Pocítujete rozdíl mezi tím, když choreograf tvoří inscenaci přímo pro soubor a když přiveze už existující kus?

Když je choreografie dělaná přímo pro soubor, mohou se tvůrci na tanečníky většinou více napojit. Jako interpreti vkládáme do procesu něco ze sebe a na jevišti je to pak znát. U hotových inscenací záleží na tom, jak kdo pracuje – občas se stává, že se kroky nesmí měnit, jindy si je můžeme přizpůsobovat. Existuje ale spousta ikonických děl, která byla původně vytvořena v jiné době a pro jiný soubor a stále fungují!

Ptala jsem se, jak vnímáte českou kulturu jako cizince, ale vy už musíte být v Česku jako doma. V Ostravě bydlíte třetím rokem – dokáže vás tu stále něco překvapit?

Hodně času trávím v divadle, a protože baletní soubor tvoří tanečníci různých národností, je to trochu jiný svět. Okolí jsem si ze začátku tolik nevsímal, ale teď k tomu mám při procházkách s pejskem příležitost. Celkově se mi Ostrava líbí, dá se tu najít hodně zeleně, jen je na mě trochu tmavá, hlavně v zimě. Já pocházím z jihu Itálie, takže ostravské počasí mě dokáže pořádně překvapit (*smích*). Jediné, na co občas narážím u lidí v Ostravě, je jazyková bariéra: stává se, že se lidé bojí se mnou mluvit, protože neumím česky (*smích*). Naštěstí to většinou zvládneme překonat.

(tc)

BALET V OPERÁCH BEDŘICHA SMETANY

Tři zahraniční choreografové



Členové baletu
v **PRODANÉ NEVĚSTĚ**
Foto Martin Popelář

LUKAS ZUSCHLAG

Rakousko / Prodaná nevěsta

V roce 2004 nastoupil do baletního souboru Slovinského národního divadla opery a baletu Lublaň. Od roku 2007 zde působil jako sólista a v roce 2015 se stal prvním sólistou souboru. Vedle aktivní kariéry tanečního interpreta se věnuje také choreografii.

GIANVITO ATTIMONELLI

Itálie / Čertova stěna

V roce 2008 absolvoval baletní školu La Scala Ballet School v Miláně. V letech 2008–2012 působil v Národním divadle Brno a následně od roku 2012 do roku 2019 jako demisolista Baletu Národního divadla v Praze. V roce 2019 se stal tanečníkem a baletním mistrem souboru Laterny magiky. Od sezóny 2020/2021 je baletním mistrem a repetitorem souboru baletu Národního divadla moravskoslezského. Věnuje se také choreografii.

LEA BESSOUDO GRECK

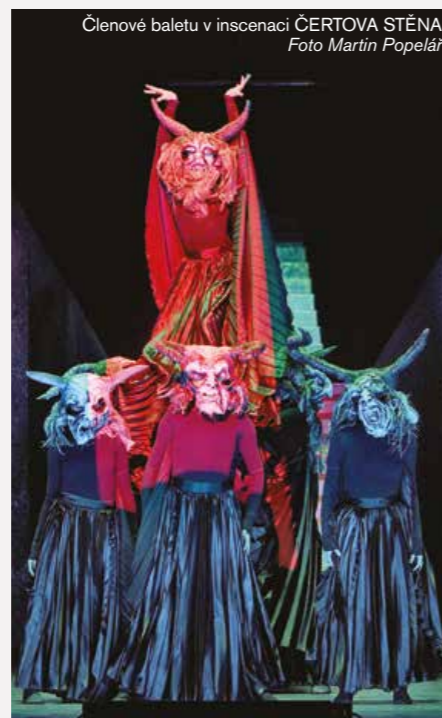
Francie, Izrael / Braniboři v Čechách

V roce 2013 absolvovala Taneční akademii kněžny Grace baletního souboru Les Ballets de Monte-Carlo v Monaku. V Izraeli spolupracovala s Tanečním divadlem Animato Nadine Bommer a souborem Batsheva Dance Company na projektu *Excellent Dancers Project*. V roce 2015 spolupracovala s Taneční dílnou Ga'aton ve stejnojmenném kibucu a se souborem současného tance Kibbutz Contemporary Dance Company (KCDC 2). Od roku 2017 působila jako tanečnice v hlavním souboru KCDC

a od roku 2023 zastává pozici repetitorky děl Ramiho Be'era. Věnuje se také audiovizuální tvorbě, choreografii a režii tanečních filmů.

Jakou zkušenost ti přinesla choreografická spolupráce na opeře Bedřicha Smetany?

Lukas Zuschlag: Myslím, že taneční výstupy v opeře *Prodaná nevěsta* v režijním pojetí Jiřího Nekvasila jsou velmi významnou a neodmyslitelnou složkou. Bylo mi ctí, že jsem mohl tuto českou operu choreograficky ztvárnit i v České republice. Choreografii jsem tvořil pro lublaňský baletní soubor a premiéra byla v roce 2019.



Členové baletu v inscenaci **ČERTOVA STĚNA**
Foto Martin Popelář

Ve slovinském prostředí se jedná o mimořádně oblíbenou operu. Byla to pro mne výzva – velké množství tanců, celá řada technických překážek – například uměle vytvořená šikmá plocha na jevišti, rekvizity, objemné těžké kostýmy a boty na charakterní tanec, které podkluzují na koberci. Snažil jsem se zůstat věrný tradičním lidovým pohybům, ale zároveň vždy přidat svou osobní notu v modernějším pojetí.

Spolupráce v Ostravě s talentovanými a všestrannými tanečnicí byla naprostým potěšením a okamžitě jsem se cítil jako doma. Přístup souboru a vedení byl vždy vstřícný, respektující a profesionální.

Gianvito Attimonelli: Pro mě osobně byla choreografie v opeře *Čertova stěna* s hudbou Bedřicha Smetany neuvěřitelným zážitkem. Mimořádná hudební kompozice opery pro mě byla velkou choreografickou inspirací a umožnila nejen mně, ale i tanečnickům, abychom se „rozkročili“ a konfrontovali se s jiným uměleckým kontextem, který se vymyká našim běžným zvyklostem. I přes počáteční potíže způsobené omezením pohybu kvůli kostýmům a velkým maskám se nám nakonec podařilo dosáhnout výsledku, který mě velmi těší, a to i díky dobré spolupráci s jednotlivými složkami divadla.

V minulosti jsem měl možnost tančit v náročných operních choreografiích. Přítomnost tanečnicků v operních inscenacích podle mého názoru představuje nejen chloubu pro lyricko-symfonickou strukturu oper, ale také důležitý mezistupeň v kariéře tanečnicka.

Lea Bessoudo Greck: Tvorba pro *Branibory v Čechách* byla emocionálně inspirující. Nejprve jsem musela pochopit historický kontext, který si Smetana zvolil. Hlavní inspirací pro mě byl naléhavý boj lidu a nezkrotná vůle Čechů získat zpět svou identitu. V choreografii tento boj vyjadřuji prostřednictvím rytmických, extrémních a dynamických pohybů. Aspekt politické zrady mě inspiroval v prostorovém řešení choreografie. Tanečníci ztělesňují skupinu, která potřebuje změnu a znovu se jí dožaduje. Nemají jinou možnost. Můj tanec je jakýmsi ztělesněním posledního tance, posledního výkřiku, poslední naděje.

Spolupráce s Národním divadlem moravskoslezským je pro mě ctí. Jsem vděčná panu Jiřímu Nekvasilovi za příležitost tvořit a spolupracovat s tímto prestižním týmem. Zvláštní poděkování patří Lence Dřímálové za důvěru a vřelý přijetí i odbornou podporu. (Id)



muzikál

PREMIÉRY V SEZÓNĚ 2023/2024

Lionel Bart (1930–1999)

OLIVER!

Oblíbená muzikálová klasika pro celou rodinu

Hudba a libreto: Lionel Bart

Český text: Jiří Josek

Úprava a aktualizace českého textu: Michael

Prostějovský

Režie: Lumír Olšovský

Hudební nastudování: Marek Prášil

Choreografie: Denisa Komarov Kubášová

Uvádíme v licenci Music Theatre International,

www.mtishows.eu

Premiéry 5. a 7. října 2023

v Divadle Jiřího Myrona

Zdeněk Král (1971) – Marek David (1994) –

Tomáš Novotný (1985)

INTERVIEW

Měl to být obyčejný rozhovor

Režie: Marek David

Hudební nastudování: Jakub Židek

Světová premiéra 29. listopadu 2023

v Divadle „12“

John Kander (1927) –

Fred Ebb (1928–2004) –

Bob Fosse (1927–1987)

CHICAGO

Vraždy v rytmu jazzu

Muzikál vznikl na základě hry *Chicago* Maurine

Dallas Watkinsové

Překlad: Ivo T. Havlů

Úprava českého překladu: Hana Nováková

Režie: Gabriela Petráková

Hudební nastudování: Jakub Židek

Choreografie: Ladislav Cmorej,

Simona Machovičová

Uvádíme v licenci Concord Theatrical

Corporation

Premiéry 29. února a 2. března 2024

v Divadle Jiřího Myrona

Cyndi Lauper (1953) – Harvey Fierstein (1954)

KINKY BOOTS

Boty, které mění svět a možná i Ostravu!!!

Na základě filmové předlohy *Kinky Boots* studia

Miramax autorů Geoffa Deanea a Tima Firthe

Český text: Pavel Bár, Michael Prostějovský

Režie: Gabriela Petráková, Marek David

Hudební nastudování: Jakub Židek

Choreografie: Ladislav Cmorej,

Simona Machovičová

Uvádíme v licenci Music Theatre International

(Europe) Ltd.

Česká premiéra 13. června a druhá

premiéra 15. června 2024 v Divadle Jiřího

Myrona



Muzikál NDM je na Facebooku:
Muzikál Národního divadla
moravskoslezského



Muzikál NDM
je na Instagramu:
muzikalndm

CHICAGO – uprostřed Kristýna Štarhová (Roxie Hart), company

Foto Kristýna Junková

REPERTOÁR MUZIKÁLU (BŘEZEN – DUBEN 2024)

John Kander – Fred Ebb – Bob Fosse

CHICAGO

Překlad: Ivo T. Havlí
Úprava českého překladu: Hana Nováková
Režie: Gabriela Petráková
Hudební nastudování: Jakub Židek
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Ladislav Cmorej, Simona Machovičová

**2. 3. (18.30) – druhá premiéra,
5. 3. (18.30), 14. 3. (18.30), 16. 3. (18.30),
3. 4. (18.30), 10. 4. (18.30), 20. 4. (18.30),
21. 4. (15.00), 26. 4. (18.30)**

Zdeněk Král – Marek David – Tomáš Novotný
INTERVIEW

Režie: Marek David
Hudební nastudování: Jakub Židek
**6. 3. (19.00), 2. 4. (19.00), 18. 4. (19.00),
19. 4. (19.00)**

Andrew Lloyd Webber – Tim Rice
JESUS CHRIST SUPERSTAR

Přebásnil: Michael Prostějovský
Režie: Jiří Nekvasil
Hudební nastudování: Jakub Židek
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Ivana Hannichová
28. 3. (18.30), 29. 3. (16.00), 4. 4. (18.30)

Jiří Suchý – Jiří Šlitr

JONÁŠ A TINGL-TANGL

Režie: Jiří Nekvasil
Hudební nastudování: Jakub Židek
**7. 3. (19.00), 9. 3. (19.00),
26. 3. (18.30) – 50. představení,
12. 4. (19.00), 13. 4. (19.00), 30. 4. (19.00)**

Andrew Lloyd Webber – Don Black
LIP SE LOUČÍ V NEDELI

Český text: Pavel Vrba a Michael Prostějovský
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Jakub Židek
21. 3. (19.00), 5. 4. (19.00), 8. 4. (19.00)

Juraj Čiernik – Ivan Vanko –
Brigita Cmuntová

O ZAJÍČKOVÍ ZAPOMNÍČKOVÍ (z cyklu Tajemství bludných balvanů)

Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Vlastimil Ondruška
**3. 3. (16.00), 23. 3. (15.00), 6. 4. (16.00),
28. 4. (16.00)**

Lionel Bart
OLIVER!

Český text: Jiří Josek
Úprava a aktualizace českého textu:
Michael Prostějovský
Režie: Lumir Olšovský
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Joel Hána / Marek Prášil
Choreografie: Denisa Komarov Kubášová,
Lumir Olšovský
17. 3. (16.00), 17. 4. (18.30), 27. 4. (18.30)

RODINNÉ
VSTUPNÉ

RODINNÉ
VSTUPNÉ

Mel Brooks – Thomas Meehan
PRODUCENTI

Překlad a české texty: Adam Novák
Režie: Gabriela Petráková
Hudební nastudování: Jakub Židek
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Ladislav Cmorej
25. 4. (18.30)

Michael Kunze – Sylvester Levay
REBECCA

Český text: Michael Prostějovský
Režie: Gabriela Petráková
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Marek Prášil / Jakub Židek
Choreografie: Ladislav Cmorej
12. 3. (18.30), 23. 3. (18.30), 14. 4. (16.00)

Stephen Sondheim – Hugh Wheeler
**SWEENEY TODD: DÁBELSKÝ
LAZEBNÍK Z FLEET STREET**

Překlad: Hana Nováková
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Marek Prášil
Dirigent: Marek Prášil / Adam Sedlický
19. 3. (18.30), 20. 3. (18.30), 29. 4. (18.30)

Stephen Dolginoff
THRILL ME (Vzruš mě!)

Překlad: Hana Nováková
Režie: Juraj Čiernik
Hudební nastudování: Jakub Židek
**13. 3. (19.00), 11. 4. (19.00), 23. 4. (19.00),
24. 4. (19.00)**

ÚVODNÍK ŠÉFKY MUZIKÁLU



Milí příznivci muzikálu,

letošní rok je rokem přestupným a je spíše dílem náhody a okolností, že se právě 29. února stal dnem naší druhé velké muzikálové premiéry na scéně Divadla Jiřího Myrona v této sezóně. Tedy muzikálu *Chicago*. Společně s *Kabaretem* jde zcela jistě o nejúspěšnější dílo autorské dvojice John Kander a Fred Ebb. Navíc je to v současnosti nejdéle uváděný muzikál na Broadwayi. Hraje se tam nepřetržitě od podzimu roku 1996 a záhy bude mít

na svém kontě 11 tisíc repríz. Stejný úspěch jej potkal na londýnském West Endu i jinde ve světě. Jak jsem psala již minule, příběh nás zavádí do jmenované americké metropole 20. let minulého století. Kabaretní hvězda Velma Kelly i sboristka Roxie Hart jsou obě souzeny pro vraždu svých partnerů. Musí ale za každou cenu uniknout hrozícímu trestu smrti! Využívají proto služeb protřelého právníka Billyho Flynna, který ví, že pro verdikt není důležitá pravda, ale mínění tisku a veřejnosti. Navíc v muzikálu nespátříme jediného kladného hrdinu. Je však velkou příležitostí a výzvou pro skvělé herce, kterými náš soubor disponuje. Při sestavě repertoáru je totiž nutné uvažovat, zda lze vůbec jednotlivý titul herecky obsadit, ale pohlízet i na to, aby si herci v angažmá i stálí hosté skutečně zahráli a měli příležitost ve svých rolích růst. A *Chicago* je tou jedinečnou příležitostí právě pro ně. Za to pak vděčí i režisérovi a choreografovi původního nastudování, jímž byl Bob Fosse.

V červnu, tedy ke konci sezóny, na nás čeká ještě jedna velká a zcela zvláštní

premiéra. Tedy poněkud výstřední muzikál *Kinky Boots* plný nových prvků, ne úplně tuctových lidí i situací, který nabízí pohled opět do zcela jiného světa. Více si k tomuto titulu řekneme v příštím čísle, až jeho přípravy pokročí.

A čas na oddych? To je věc, kterou v našem souboru neznáme. Řídíme se totiž zvláště letos zásadním divadelním heslem „Show must go on“. Premiéra střídá premiéru, navíc s potěšením uvádíme i celou řadu muzikálů ze sezón minulých, které se staly trvalkami našeho repertoáru na scéně Divadla Jiřího Myrona i v komorním Divadle „12“, které je již několik sezón neodmyslitelnou součástí ostravského muzikálu.

Na viděnou v hledišti našich divadel se těší

Gabriela Petráková

HRAJEME PRO VÁS



JONÁŠ A TINGL-TANGL

Padesátá repríza 26. března
mimořádně v Divadle Antonína Dvořáka!

Antonín Jančár (kontrabas), Vladimír Matušinský
(bicí nástroje), Jana Tomšová (pohybová
spolupráce), Jakub Židek (Jiří Šlitr), Franziska
Horák (Divka), Jiří Nekvasil (režie),
Tomáš Savka (Jiří Suchý)
Foto Adam Živnůstka

Hudební kabaret *Jonáš a tingl-tangl* jsme na scéně Divadla „12“ uvedli teprve v minulé sezóně. Přesto můžeme díky vaší přízni oslavit už jeho 50. reprízu!

**Legendární hra z pera Jiřího Suchého
s písněmi Jiřího Šlitra patří do zlatého
fondu českého hudebního divadla.**

Vznikla v roce 1962, tedy v době počátku divadla Semafor, založeného jen o tři roky dříve. Zatímco Jiří Suchý i ve svých předchozích titulech vystupoval jako herec, pro Jiřího Šlitra se stal až *Jonáš* zásadním debutem: od klavíru poprvé nejen hudebně doprovázel, ale vytvářel také hereckou postavu. V našem podání je podobným bonbonkem vystupování Jakuba Žídka, dirigenta a hudebního ředitele muzikálového souboru, který v inscenaci zdatně herecky sekunduje zkušenému Tomáši Savkovi.

**Slavnostní padesátá repríza se odehraje
26. března, a to zcela mimořádně
na jevišti Divadla Antonína Dvořáka.**

Nebude to mimochodem první výlet *Jonáše* mimo jeho domovské Divadlo „12“: inscenace se totiž opakovaně vydává také na zájezdy za diváky do jiných měst. Tomáš Savka, Jakub Židek, dva hudebníci a jedna tanečnice umí totiž, jak se zdá, kouzlo šedesátých let přivolat takřka kdekoli. V červnu minulého roku jsme hostovali dokonce v pražském divadle Semafor, kde měli účinkující i inscenátoři vzácnou příležitost setkat se se samotným autorem Jiřím Suchým. V současné době chystáme nejbližší zájezd do Městského divadla v Prostějově, kde vystoupíme v úterý 30. dubna 2024. V červnu se potom představíme ve Smetanově domě v Litomyšli v rámci prestižního Národního festivalu Smetanova Litomyšl. (hn)

**Jiří Šlitr: sto let od narození
výjimečného multiinstrumentalisty**

Patnáctého února, přesně před sto lety (1924), se v Zálesní Lhotě poblíž Vrchlabí narodil Jiří Šlitr, jedna z nejvýraznějších osobností české kultury. Vystudoval gymnázium v Rychnově nad Kněžnou, a aby unikl před totálním nasazením v Říši, pracoval chvíli (1943) v době druhé světové války v továrně svého strýce. Již od mládí však projevoval mimořádný hudební talent a lásku k umění. Během války hrál v dixielandové skupině, založil Rychnovský dixieland, ze kterého vznikl Czechoslovak Dixieland Jazz Band.

Šlitr kombinoval obě profese svých rodičů: po mamince hrál na klavír a po otci (profesorovi kreslení) zdědil výtvarný talent. V době své dvouleté vojenské služby v Milovicích se seznámil s textařem Pavlem Koptou a společně napsali několik písní, mimo jiné *Drožkáře*, *Dnes naposled* anebo *Černou Jessie*. Kopta mu pomohl dostat se na Barrandov, kde se seznámil s Miroslavem Horníčkem a začal se hudebně podílet na jeho pořadech *Humor není pro legraci* nebo *Člověk mezi lidmi*. Během jedné z návštěv pražské Reduty jej Horníček seznámil s Jiřím Suchým. Zde se tak začal psát příběh dvojice Suchý + Šlitr. Jejich první společnou písní byla *Píseň o Hamletovi*. Skládali také pro Divadlo S. K. Neumanna (dnešní Divadlo pod Palmovkou) a Rokoko. V roce 1959 společně s Ferdinandem Havlíkem založili nové divadlo Semafor.



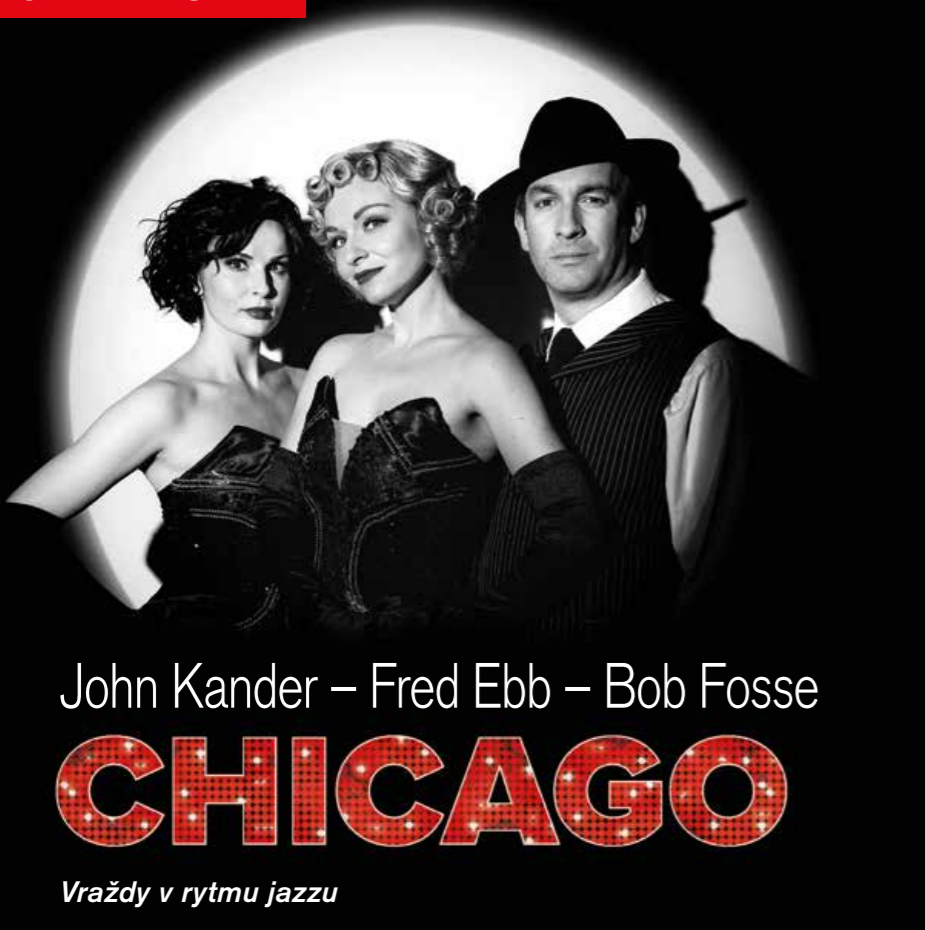
Hned první hrou byl *Člověk z půdy*. Tím začala tzv. zlatá éra Semaforu, která je vymezena právě obdobím, kdy v něm

působil Jiří Šlitr. Po tvůrčí stránce se zprvu věnoval pouze psaní písní, jako herec se na jevišti představil až v roce 1962 ve hře *Jonáš a tingl-tangl*, a to více méně trochu z nouze, když se rozpadl první herecký tým Semaforu. Obrovský úspěch ale jasně určil,

že jeho naivní herectví perfektně funguje, a ze skladatelského týmu S + Š se tak stala i dvojice herecká.

Šlitr zazářil i v divadelním i filmovém *Recitalu 64* a jako herec se objevoval i v dalších filmech, vždy spolu se Suchým (*Bylo nás deset*, *Kdyby 1000 klarinetů...*). V roce 1965 složil jazzovou operu na Suchého libreto *Dobře placená procházka*. Tomuto dílu věřil natolik, že se ho snažil udat i v zahraničí, zejména na Broadwayi, ve své vysněné Americe. To se mu ale nepodařilo.

Napsal stovky písní, z nichž můžeme jmenovat například *Tulipán*, *Krajina posedlá tmou*, *Oči sněhem zaváté*, *Babeta*, *Včera neděle byla*. Tyto i mnohé další patří do zlatého fondu české pop music. Doslova zlidověla jeho vánoční *Purpura*. Zasáhl do celé řady hudebních stylů, od jazzových, swingových, dixielandových a bluesových písniček k rock-and-rollu, boogie woogie bigbeatu a k šansonu, koketoval s lidovými písněmi a písničkami pro děti. Uměl složit charleston, filmovou hudbu, gospel nebo muzikál. Sám sebe označoval za takového „univerzálního diletantu“. (mad)



John Kander – Fred Ebb – Bob Fosse
CHICAGO

Vraždy v rytmu jazzu

Druhá premiéra 2. 3. (18.30), reprízy 5. 3. (18.30), 14. 3. (18.30), 16. 3. (18.30), 3. 4. (18.30), 10. 4. (18.30), 20. 4. (18.30), 21. 4. (15.00) a 26. 4. (18.30) 2024 v Divadle Jiřího Myrona

• Chicago v režii Gabriely Petrákové • jedna z největších klasik muzikálového žánru • jazzová hudba • nadčasový satirický příběh • svět, kde se i z vražedkyně může stát hvězda

manžela Amose Harta, který celé dny tvrdě pracuje jako automechanik, aby jí mohl dopřát pohodlný životní styl.

Roxie nepatří mezi nejvyrovnanější osoby, silně prožívá emoce včetně agrese a vzteku. Za přehnané by se dalo považovat například zastřelení jejího milence Freda Caselyho, který se snažil milostný poměr s ní ukončit.

VELMA KELLY

Markéta Schimmerová Procházková / Martina Vičková

Hvězda vaudevilových show. Proslavila se společně se svou sestrou Veronikou, s níž vystupovala ve dvojici v efektních tanečních, až akrobatických choreografiích. Život se Velmě obrátil naruby, když jednoho večera přistihla svého manžela a sestru v intimní situaci. Vůbec si nepamatuje, co se dělo dál! Což by jistě potvrdil i její právní zástupce.

Velma čeká ve vězení na proces, v němž má být souzena za dvojitou vraždu. Starosti jí však dělá zejména nová spoluvězenkyně Roxie, s níž se najednou musí dělit o prostor na stránkách novin. Velma je zkušenější, úspěšnější ve své umělecké kariéře, umí být ironická a kousavá. Očekává, že se k ní ostatní budou chovat s náležitou úctou.

BILLY FLYNN

Tomáš Novotný / Lukáš Vlček

Nejúspěšnější obhájce žen obviněných z vraždy. Každou ze svých klientek dokáže dostat z problémů bez ohledu na její vinu či nevinu. Přišel totiž na to, že svět je jedna velká show: nezáleží na pravdě, ale na image. Na zdání, příběhu a podívané, jakou porotě nabídnete.

Nepomýšlejte však na jeho služby, pokud nemáte po ruce pět tisíc dolarů. Billy Flynn si je dobře vědom, jakou hodnotu má jeho čas. (hn)

Pro ty, kdo zatím neměli možnost *Chicago* vidět, nabídneme charakteristiku hlavních postav hry.

ROXIE HART

Veronika Prášil Gidová / Kristýna Štarhová

„Já jsem vždycky toužila, aby bylo mé jméno na titulní stránce,“ svěří se hlavní postava Roxie. V divadle to však nedotáhla dál než na řadovou sboristku. Nakonec své umělecké ambice vzdala. Provдалa se za hodného, spolehlivého, ale poněkud přehlédnutelného



ROXIE HART

Kristýna Štarhová

Foto Adam Živnůstka



VELMA KELLY

Markéta Schimmerová Procházková

Foto Adam Živnůstka



BILLY FLYNN

Tomáš Novotný

Foto Adam Živnůstka



SIMONA MACHOVIČOVÁ
Chicago je třešničkou na dortu

Choreografka **Simona Machovičová** spolupracovala s Národním divadlem moravskoslezským už dvakrát: na opeře Škola žárlivých a muzikálu *Děj se co děj (Anything Goes)*. Několik dalších muzikálových choreografií pak připravila pro bratislavské Divadlo Nová scéna nebo pro Divadlo J. K. Tyla v Plzni. Vedle toho je sama oceňovanou interpretkou: od roku 2018 je členkou českého souboru současného moderního tance 420PEOPLE.



Jak byste tvorbu svého domovského souboru představila?

Moje působení v souboru 420PEOPLE začalo v roce 2018 inscenací *THE WATCHER* ve spolupráci s hudební skupinou Please The Trees a od té doby se naše cesty nerozešly. Každý rok soubor přináší novou premiéru – taneční inscenaci, která je spojením kvalitního tanečního i fyzického pohybu, originálních vizuálních obrazů (tanečníci například i ve vodě) a autorské hudby, jejímiž autory jsou například Orchester BERG, Tomáš Reindl (Omnion), Václav Havelka a jiní. Najít nás můžete v divadle La Fabrika, Divadle Archa+ a komornější formy ve Studiu Maiselovka v Praze.

Ve vašem životopise jsem se dočetla, že jste tančila také ve francouzském muzikálu *Romeo a Julie* nebo v britské televizní show *X-Factor*. Jak jste se dostala k tak atraktivním mezinárodním příležitostem?

Z francouzských spoluprací si asi ještě více cením inscenace *Zéphyr* tanečního souboru Káfig v choreografii Mourada Merzoukiho, se kterým spolupracuji; ale ano, i muzikál *Romeo et Juliette* byla

nádherná zkušenost. Procestovali jsme kus Číny a Tchaj-wan. Bude to možná znít neuvěřitelně, ale francouzská produkce si na základě doporučení a dobrých vztahů zorganizovala konkurz na tanečnický tým přímo v Bratislavě, tam jsem se tedy do tohoto projektu dostala spolu s několika dalšími performery z Česka a Slovenska. U televizní show *X-Factor* to bylo komplikovanější: vycestovala jsem na konkurz do Londýna, kde bylo na začátku 400 žen a mně se podařilo protancovat až do finálního výběru.

Jaký je váš vztah k muzikálovému žánru a konkrétně k *Chicago*?

Muzikálem jsem zahájila svou profesionální taneční kariéru. Přijela jsem do Bratislavy na konkurz do inscenace *Fontána pro Zuzanu* ještě před zahájením studia na Vysoké škole múzických umění a to odstartovalo můj taneční kariérní kolotoč. Po pár letech účinkování přišly díky Lackovi Cmrorejovi, kterého vaši diváci už dobře v roli choreografa znají, první možnosti vytvořit choreografii do muzikálu *Hairspray*, *Pokrevní bratři*, *Kočky*, *Anything Goes* a další. A co se týče choreografie pro muzikál, *Chicago* je určitě třešničkou na dortu. Velice mě baví příběh, postavy, které se v něm objevují, skvělá hudba a celková atmosféra, která je sexy, hravá, ale místy i dramatická. Má to štávu! Je to crème de la crème muzikálových klasik.

Zajímalo by mě, jak taková muzikálová choreografie vzniká. Co je prvním krokem vašeho tvůrčího procesu?

Prvním krokem je seznámit se s dějem/příběhem a hned poté se scénářem, který jde v muzikálovém žánru samozřejmě ruku v ruce s hudebním

zpracováním. Jako choreografku mě zajímá inscenace jako celek, ale primárně její hudební část – scény, ve kterých bude choreografie klíčová. Každé hudební číslo si pak probereme: kdo v něm účinkuje, jaký charakter má daná situace, z čehož vyplývá charakter pohybu. Co chceme choreografií divákovi vyprávět, zda ho chceme zabavit, rozesmát, rozplakat, nebo jen pohladit duši krásným pohybem. Z jaké situace vycházíme a do jaké směřujeme.

Odkud se nápady na choreografii rodí? Kde se inspiřujete?

Pro mě je alfa a omega HUDBA! To je moje největší inspirace. Snažím se vyhnout tomu, aby věci, které tvořím, připomínaly nějakou předchozí verzi – což samozřejmě není jednoduché, neboť jak se říká, všechno už tu bylo. Mám teď takovou novou filozofii, kterou se snažím performery motivovat: že není až tak důležité, co tančíte, ale jak to tančíte. S jakou kvalitou, energií, dynamikou. Proč a odkud pohyb vychází. Divili byste se, jak moc to dokáže pohyb změnit, osvěžit a inovovat. A dál je samozřejmě skvělé nechat se inspirovat i prostorem, velkým jevištěm, tvořivou scénografií, do které když se tanec zasadí, dostane také nové originální kontury.

Pod choreografií jste podepsáni společně s Lacem Cmorejem. Jak vypadá taková spolupráce mezi dvěma choreografy?

Myslím, že naše spolupráce je velmi specifická a občas mě samotnou překvapí, jak nám to ladí – i přes časově náročnou tvůrčí logistiku, protože jsme oba velmi vytížení. Ve společném choreografickém tandemu se vzájemně dobře doplňují naše pohybové slovníky a podobný princip tvorby prostorové kompozice. Práci jsme si dělili postupně, jak plynul tvůrčí proces, a snad mluvíme za nás oba, když řeknu, že z výsledku máme radost. (hn)

Cyndi Lauper (1953) – Harvey Fierstein (1954)

Kinky Boots

Boty, které mění svět a možná i Ostravu!!!

Muzikál podle skutečného příběhu, který boří zajeté stereotypy a otevřel diskuzi.

V roce 2012 americká NASA dokončila přistání své kosmické sondy Curiosity na Mars, uplynulo sto let od potopení Titanicu, do světa se rozlétl gangnam style a Londýn hostil třicáté olympijské hry. Ve stejném roce se v Chicagu uskutečnila světová premiéra muzikálu, který už od svého prvního uvedení boří zajeté stereotypy, přináší hluboký a aktuální příběh o přijetí, odvaze a lidské odlišnosti a je doslova nabitý emocemi. Muzikál *Kinky Boots* je oslavou života!

Náš soubor uvede tento titul v české premiéře již 13. června 2024. V českém překladu **Pavla Báry** a **Michaela Prostějovského**, v režii **Gabriely Petrákové** a **Marka Davida**, hudebním nastudování **Jakuba Židka**, ve scéně **Ondřeje Zichy** a v kostýmech **Hany Kellar Knotkové** se budete moci těšit na neotřelou muzikálovou show, která vás doslova zaboří do sedadel.

Pojďte se ale ještě na chvíli vrátit o pár desítek let zpět v čase a o necelých tisících osm set kilometrů západně od Ostravy do města Northamptonshire v Anglii.

Opravdový příběh továrny na boty

Steve Pateman začal pracovat v rodinné obuvnické firmě W. J. Brookes hned po škole. Coby sedmnáctiletý pokračovatel čtvrté generace výrobců obuvi se zde od svého otce učil obuvnickému řemeslu. Po otcově odchodu do důchodu převzal vedení továrny, která v minulosti kupříkladu vyráběla rybářské holínky anebo boty pro vojáky účastníci se 1. a 2. světové války.

Na začátku devadesátých let minulého století se ale obuvnický průmysl v Británii dostával pod vlivem levné obuvi dovážené ze zahraničí (zejména tenisek) do útlumu. Steva továrna denně vyráběla až 800 párů krásně zpracovaných bot, ale

pro muže?“ Hlas patřil Anthonymu (uměleckým jménem Sue), majiteli obchodu ve Folkstonu prodávajícímu kostýmy a boty pro *drag queen* performery. Boty, které ve svém sortimentu nabízel, nedokázaly unést dobře stavěného muže, aniž by se jim zlomil podpatek. Anthony požádal Steva, aby vyrobil takové, které by to zvládly. Ten sice do té doby žádnou obuv nenavrhol, ale s vidinou záchranu rodinného podniku se to rozhodl zkusit. Vymyslel metodu, díky které bylo možné vyrobit podpatky s kovovou konstrukcí. Novou řadu bot pro pánské uživatele nazval Divine Wear.

Jak je ale prodávat? Nový produkt bylo potřeba předvést na módní přehlídce, jenže chyběli modelové. Stevo nedokázal přesvědčit žádného muže z továrny, aby si na sebe boty vzal, a tak to musel udělat sám. Oholil si nohy, obul si nejnovější kousek z vlastní produkce – celokožené *stiletto* boty s desetimetrovým podpatkem – a prošel se po módním mole. Boty zaznamenaly obrovský úspěch, objednávky se začaly hrnout a továrna byla zachráněna. Bohužel ale jen na nějaký čas, v roce 2000 byla definitivně uzavřena.

najednou je neměl kdo kupovat. Bylo nezbytné propustit mnoho zaměstnanců, i přesto byl ale rodinný podnik s dlouholetou tradicí na pokraji uzavření.

Jeden telefonát změnil všechno

Když ve Stevově kanceláři jednoho dne zazvonil telefon, ozval se na jeho druhém konci půvabný hlas: „*Jste schopní vyrábět kožené boty na vysokých podpatcích...*

Steve Pateman na obalu své autobiografické knihy *BOSS IN BOOTS*
Foto Gavin Wallace



Cesta na Broadway

Britská BBC se o tomto směle plánu na záchranu továrny dozvěděla a v roce 1999 věnovala Stevovi jednu epizodu svého pořadu o podnikatelích *Trouble at the top*. Tento díl přilákal k televizním obrazovkám více než pět milionů diváků, kteří jej sami spontánně pojmenovali jako *Kinky Boots*.

Na základě Steva příběhu natočil v roce 2005 režisér **Julian Jarrold** film *Kinky Boots (Sexy botky)*. Postava, pro kterou byl Stevo předobrazem, získala jméno Charlie Price a továrna byla pojmenovaná jako Price and Son Ltd.

Filmu si všiml oceňovaný divadelní režisér a choreograf **Jerry Mitchell** a uviděl v něm muzikálový potenciál. Oslovil svého dobrého přítele, amerického herce, dramatika, scenáristu a držitele čtyř Cen Tony **Harveyho Fiersteina**, aby pro muzikál napsal libreto. Koho ale oslovit, aby napsal hudbu a texty k muzikálu, který by od začátku do konce měl být obrovskou muzikálovou show ve stylu drag queen?

Cyndi Lauper (držitelka Emmy a Grammy, autorka 11 hudebních alb, jejichž kopii se po světě prodalo více než 60 milionů) v jednom rozhovoru uvedla, že ve chvíli, kdy jí Fierstein volal, myla nádobí. Požádal ji, aby se na film podívala a rozhodla se, jestli se k nim přidá. Lauper do té doby nikdy muzikál nepsala. Jako malá si sice hrála na Fanny Briceovou z *Funny Girl*, ale to byla její jediná dosavadní muzikálová zkušenost. Příběh jí však oslovil natolik, že výzvu přijala. Nechtěla nechat nic náhodě, a tak s energií sobě vlastní začala pečlivě studovat tvorbu muzikálových autorů Rodgerse a Hammersteina, poslouchat Rachmaninova a vyptávat se svých přátel, hrajících na Broadwayi, na vše, co by se jí mohlo hodit. Práce na muzikálu trvala dva roky, jeho světová premiéra se uskutečnila 2. října 2012 v Chicagu a o rok později také na Broadwayi, kde do něj dokonce přibylo pár nových písní.

Muzikál vypráví příběh Charlieho Price, který (na rozdíl od Steva) nechce zůstat



Autoři muzikálu Harvey Fierstein, Cyndi Lauper, Jerry Mitchell
Foto David M. Bennett

ve svém rodném městě a převzít továrnu, ale odstěhuje se se svou snoubenkou do Londýna. Když jeho otec náhle zemře, zdědí Charlie krachující továrnu a musí volit mezi pokusem o její záchranu a prodejem. Náhodné setkání s drag queen umělkyní Lolou mu ale vnukne nový nápad. Společně začnou vyrábět boty, které na trhu chybí. Takové, které unesou i dobře stavěného muže. Jak celý příběh dopadne a to, jestli se Charliemu podaří krachující podnik zachránit, se budete moci přesvědčit už od 13. června v Divadle Jiřího Myrona.

Muzikál *Kinky Boots* získal v roce 2013 třináct nominací na americkou divadelní Cenu Tony. Šest z nich proměnil. Mimo jiné tu za nejlepší muzikál, choreografii a hudbu. Cyndi Lauper se díky tomu zapsala do historie jako první žena v této kategorii (nepracující v týmu), která cenu získala. Titul *Kinky Boots* byl od své newyorské premiéry už nespočetněkrát uveden v mnoha městech po celém světě. Zajet si na něj můžete například

k našim sousedům do Polska, kde jej uvádí varšavský Teatr Dramatyczny.

Kinky Boots, to je více než jen muzikálová show o drag queen a výstředních botách. Je to příběh, který se může týkat každého z nás. Příběh o pocitu nenaplnění očekávání svých rodičů, rodiny, přátel nebo blízkých, o přátelství, přijetí, empatii, důstojnosti, lítosti, porozumění a být sám sebou. Představuje nám svět, kde nečekané spojení překračuje společenská očekávání, a ukazuje nám, že i když můžeme být na povrchu různí, existují věci, které nás přece jen spojují.

(mad)

SLOVNÍČEK POJMŮ:

drag queen – umělecká forma, kdy si muž vytvoří dámské alter ego, se kterým vystupuje
kinky – výstřední, excentrický
boots – boty
stiletto – typ vysokého a velmi tenkého podpatku



Vnitřní pohled na výrobu obuvi v Northamptonshiru
Foto archiv



AUTOGRAMIÁDY po představeních

Filip Škandera (Lišák Dodger) se svými vrstevníky
Foto Adam Živnůstka



Připravili jsme si pro vás další novinku. Po vybraných muzikálových představeních máte nyní možnost sejít se s některými představiteli hlavních postav, udělat si společnou fotografii, nechat si podepsat podpisovou kartu anebo se zeptat na vše, co vás zajímá. Sledujte proto naše sociální sítě, na kterých vás pravidelně informujeme, po kterých představeních se autogramiády uskuteční.

Další autogramiáda proběhne 19. března 2024 po představení SWEENEY TODD: Ďábelský lazebník z Fleet Street.

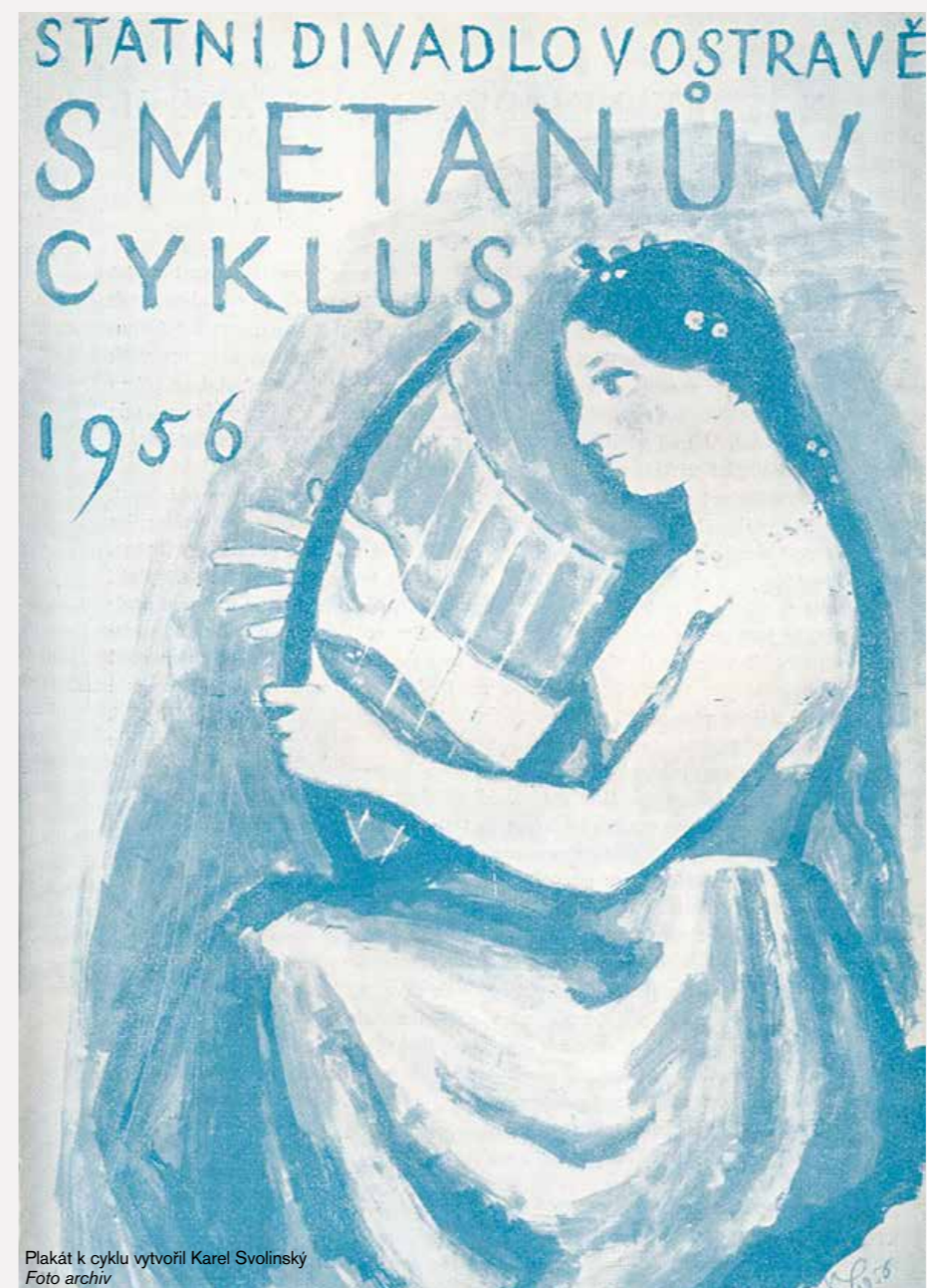
Zveme vás do virtuálního světa našich sociálních sítí

Zajímají vás exkluzivní pohledy za oponu, autentické momenty a reportáže z průběhu zkoušení nových muzikálů, fotografie a videa ze zákulisí našich představení, aktuální novinky, výpovědi herců a tvůrčích týmů? Pokud jste aspoň jednou odpověděli ano, pak nás určitě nezapomeňte sledovat na našem instagramovém a facebookovém účtu. Zůstanete s námi ve spojení a nic vám neunikne.



#muzikalndm

Foto Adam Živnůstka



Plakát k cyklu vytvořil Karel Svolinský
Foto archiv

Na další Smetanovský cyklus si ostravská operní scéna musela počkat. To ovšem neznamenalo, že by se operní díla litomyšlského mistra z repertoáru vytratila. Většina titulů měla již od roku 1919 své pevné místo na repertoáru, přestože se průběžně dočkávaly nových nastudování, obnovených premiér i nových režijních interpretací. Rozeznít všemi Smetanovými operami ostravskou operní scénu v rozmezí jen několika málo týdnů byla přesto výzva, která více než tři dekády čekala na své další uskutečnění. Podruhé se tak Smetanovský cyklus realizoval až roku 1956 v rámci Ostravského máje. Nejednalo se sice o „čtyřkový“ rok, jenž by značil Smetanovo výročí a tím dával důvod k oslavám, přesto se díky iniciativě a nastudování vynikajícího dirigenta a tehdejšího šéfa opery Rudolfa Vašaty a znamenitého režiséra Ilji Hylase



Režisér Ilja Hylas
Foto František Krasl

10. června uzavřelo první ostravské uvedení fragmentu opery *Viola*, po jehož zaznění se obecenstvo na žádost souboru zdrželo potlesku a chvíli ticha uctilo památku díla velkého mistra české hudby. *Viola*, komickou operu na motivy Shakespearova *Večera tříkrálového*, už v závěru života skladatel nedopsal, a tak je tvořena pouhými 365 taktů odpovídajícími sotva čtrnácti minutám hudby. Na závěrečném smetanovském matiné tak zazněla ještě společně se Smetanovou orchestrální skladbou *Pražský karneval* a s *Druhým kvartetem d moll*, jedním z posledních mistrových děl vůbec. O tom, že Smetanovy opery byly ale vždy nepostradatelnou součástí repertoáru, svědčí i fakt, že 13. května 1956, shodou okolností právě v rámci Smetanovského cyklu, proběhla s velkou slávou 499. repríza *Prodané nevěsty* v našem divadle a jen o pár dní později i neuvěřitelná pětistá repríza.

Smetanovský cyklus se tak stal opětovně velkou událostí sezóny a její hlavní iniciátor Emanuel Bastl, získal za rozsáhlý počín významnou pamětní medaili Bedřicha Smetany. Ve svých vzpomínkách se ostatně často vracel k těm dnům, kdy, jak neopomněl poznamenat, jako jeden z mála režíroval všech osm Smetanových oper i devátou nedokončenou *Viola*. (to)

podařilo na úspěšný Smetanovský cyklus z roku 1924 navázat.

Cyklus tehdy započal 6. května 1956 uvedením první Smetanovy opery *Braniboři v Čechách* a hudební maraton nakonec



ČERTOVA STĚNA (1956) – scénu navrhl Jan Obšil
Foto František Krasl



VĚRA NOVÁKOVÁ

Nikdy jsem nikomu nezáviděla!
(4. 3. 1924 Lazy u Orlové)

Sólistka ostravské opery (1954–1982)

Každé divadlo má své pamětníky, emeritní osobnosti, které si pravidelně připomínáme nejen v divadelním časopise. Měli bychom si je hýčkat, navštěvovat je a naslouchat jim, jelikož čas je neúprosný a stává se, že se – snad mi odpustíte to označení – „starouškové“ postupně vytráť... Některé z nich potkáváme pravidelně v divadelní jídelně, kde nám se svými typickými gesty a milými úsměvy vypráví životní příběhy či pikantní historky ze zákulisí. Za dámou, o níž píšu tento článek, jsem se ale vypravila až do Prahy, přestože je to rodačka z Lazů u Orlové: **paní Věra Nováková, významná a oblíbená sólistka ostravské opery, která v březnu oslaví neuvěřitelných sto let!** Je nemožné, aby se obsah jejího vyprávění vešel do pár řádků, přesto vyberu osudové milníky, které předurčily její profesní život spjatý s ostravským divadlem a se zdejším hudebním děním.

Já tu válku přežiju, já budu zpívat, já se na tu konzervatoř dostanu!

Předsevzetí, jež si pořád dokola opakovala mladičká Věrka Nováková schovaná několik týdnů ve sklepě při osvobození Ostravy, se jí doslova splnilo. Nepocházela z umělecké rodiny, kde by se profese dědila z generace na generaci a studium na konzervatoři tak byla běžná věc. Odmalička však slychávala srdceryvné jarmareční písně s dějem o mnoha slokách, které zpívala všem na potkání. Přesto, že jí rodiče koupili pianino, musela tatínkovi, státnímu úředníkovi na dráze, slíbit, že dodělá nejprve maturitu, jelikož zpěv považoval za profesi existenčně nejistou. Na osmiletém gymnáziu měla velké štěstí na profesora hudební výchovy Josefa Schreibera, známou osobnost ostravského hudebního života, který její pěvecký talent velmi podporoval. **V roce 1939 ve svých patnácti letech poprvé stála na prknech dnešního Národního divadla**

moravskoslezského. Šéf ostravské opery Jaroslav Vogel na doporučení přítele profesora Schreibera angažoval Věru Novákovou do chlapecké role v operní inscenaci Jovana. Chlapecké role se jí i díky její drobné a štíhlé postavě a šibalské povaze nevyhly ani v pozdějším dlouholetém ostravském angažmá. Například Kuchtíka v *Rusalce* zpívala až do důchodu!

Hned po maturitě v roce 1943 udělala přijímací zkoušky na konzervatoř, ale přišlo zamítnutí studia, protože byla jako ročník 1924 nasazena na práci v Říši. Mladá Věra se všemožně snažila, aby se totálnímu nasazení vyhnula, a právě divadla patřila k těm institucím, na které se vztahovala výjimka. V operním sboru ale nebylo místo, a proto ji na Voglovo doporučení přijal jako elévku činohry tehdejší ředitel divadla Jiří Myron. Zde zastávala vlastně „dabingovou“ či „playbackovou“ práci. Zpívala z orchestřiště za herečky na jevišti, které jen otvíraly pusy; například v inscenaci *Radúz a Mahulena* propůjčila svůj pěvecký hlas představitelce titulní role Janě Ebertové. **Ještě před uzavřením divadla se konečně uvolnilo místo v operním sboru, kde už se cítila jako doma, a dostávala zde i malé roličky. Její první sólo na ostravském jevišti bylo v *Tannhäuserovi*, kde jako páže zazpívala krátkou větičku: „*Wolfram z Eschenbachu nech počne!*“** I když se jí nakonec totální nasazení nevyhlo, jezdila naštěstí pracovat do nedaleké zbrojovky ve Vítkovicích a mohla tak nadále zpívat. Na radu profesora Schreibera ji totiž přizval tehdejší hudební režisér rozhlasu Vlastimil Musil ke spolupráci na hodinovém pořadu, v němž každý večer po ztemnění zpívala lidové písně pro totálně nasazené.

Věra Nováková dnes
Foto Karolína Pečenková



Po válce soukromě pokračovala v hudebním vzdělávání u bývalé sólistky ostravské opery Anny Stračovské-Černíkové a přihlásila se znovu na pražskou konzervatoř a tentokrát, i přes velký počet uchazečů, byla konečně přijata!

Děvenko, a Vás baví učit?! Nééé, nebaví!

Na konzervatoři si velmi vážila své profesorky zpěvu Jarmily Vavrdové, v teoretické rovině profesora zpěvu a mimiky Ferdinanda Pujmana a ředitele konzervatoře profesora Václava Holzknechta, který byl také příčinou jejího setkání s budoucím manželem, hercem Bohumilem Bezouškou, když ji vybral jako mladou šikovnou studentku pro Frejkovu inscenaci *Mastičkář* ve vinohradském divadle. Zkoušeli spolu hlavní role a šarmantní „Bóža“ ji zaujal nejen svou osobností, ale také hlubokým vztahem k divadlu, včetně opery. Důvěrně se tak později mohla poznat s jeho kamarády herci Zdeňkem Štěpánkem, Františkem Filipovským a mnoha dalšími.

Hlavním oborem Věry Novákové byl sice zpěv, ale protože měla maturitní zkoušku, šla automaticky na pedagogické oddělení pražské konzervatoře, kde se trápila a jednotlivé předměty krom zpěvu ji, jak sama říká, „šíleně“ nebavily. Osudově opět zasáhla Ostrava, neboť si na ni vzpomněl Jaroslav Vogel a nabídl jí, jak jinak, chlapeckou roli Malého Yniolda v opeře *Pelléas a Mélisanda*. Z pedagogického oddělení ji ale nechtěli na dva měsíce zkoušení pustit, a tak již zmiňovaný staříček profesor Pujman poradil smutné děvence, ať přestoupí na jeho operní oddělení, které jí příležitost zpívat v Debussyho opeře umožní, a Věru do Ostravy pustil.



V roli Katusky z její oblíbené Smetanovy opery (CERTOVÁ STĚNA, 1965)
Foto František Krasl



V osudové roli Lišky (LIŠKA BYSTROUŠKA, 1953)
Zdroj Ostravské muzeum

Ostravsko bylo pro mě vždycky doma

Dlouholeté angažmá v ostravské opeře mělo pro paní Věru určitou logiku. Po skončení konzervatoře v roce 1950 jí náhle odověla maminka, o kterou bylo potřeba se postarat a být jí nablízku. **Nejprve se uvolnilo místo v méně renomované opavské opeře, avšak v roce 1953 dostala nabídku dirigenta Rudolfa Vašaty, tehdejšího šéfa ostravské opery, aby hostovala v titulní roli *Lišky Bystroušky*, a dokonce bez alternace!** Což měl být první krok k jejímu zdejšímu stálému angažmá. Ostrava byla pro ni velkým lákadlem, měla tenkrát výborný operní soubor a pěstovalo se v něm tzv. parťáctví: závidění bylo přebito kamarádstvím a vzájemnou pomocí při nastudování rolí. Stala se kolegyní tehdejších ostravských operních hvězd: Taufrové, Divákové, Gebauerové, Kasla, Herolda, Mičáka, Hlubka a dalších. Operní šéfové, režiséři a dirigenti, jako byli Hylas, Kašík, Gregor, Košler, Nekvasil, Hamšík, Kuchinka, Pinkas a tak dále, jí dali řadu krásných pěveckých příležitostí, a tak zde zůstala celých 28 sezón až do důchodu. Věra Nováková ztvárnila přes devadesát rolí (některé vícekrát) a na otázku, která jí byla nejmilejší – jestli Manon, Rosina, Papagena, Nedda, Zerlina, Blaženka, Katuska, či chlapecké role Cherubín, Niklas, Siebel, Jano nebo Kuchtík – odpověděla taktó: „*Třebaže i ty ostatní zmíněné role jsem milovala, Liška Bystrouška byla moje osudová role. Zpívala jsem ji, jak už jsem říkala, v roce 1953, dirigoval Vašata a režíroval Václav Kašík. A potom ještě v roce 1967, tu dirigoval Jiří Pinkas a režíroval Miloslav Nekvasil. Moje Liška Bystrouška byla většinou hodnocena v superlativech.*



V jedné z mnoha chlapeckých rolí – jako Niklas (HOFFMANNOVY PŮVIDKY, 1955)
Foto František Krasl

A když se ohlédnu, myslím si, že jsem tu roli odvedla v obou případech dobře; tu mladou Lišku a i tu zralejší. Ráda... ráda na obě Lišky vzpomínám!“

Dvakrát mi „ujel vlak“ do Národního v Praze

Během opavského a také ostravského angažmá Věre Novákové doslova utekly dvě velké příležitosti stát se členkou pražského operního souboru. Poprvé nebyla puštěna z generálky opavské inscenace *Dvě vdovy* na hostování v roli Lišky a podruhé ji chtěl opět jako Lišku přizvat Jaroslav Vogel. Bohužel po ukončení činnosti Armádního uměleckého sboru Víta Nejedlého musela vedení divadel zaměstnat pěvce, kteří zůstali bez místa. A tak Liška v podání Věry Novákové osudově zůstala napořád v Ostravě!

Paní Věra po odchodu do důchodu často pořádala výchovné koncerty a dlouho, až do svých 99. narozenin, působila ve výboru Herecké asociace. V roce 2004 jí byla Nadací Život umělce udělena Cena Senior Prix. Čím jiným zakončit povídání o krásném a pestrém životě paní Věry Novákové než velkým poděkováním za její práci pro ostravské divadlo a popřát jí k jejímu životnímu jubileu hlavně pevné zdraví. Nezbývá než obdivovat její neuvěřitelnou vitalitu a energii, kterou kolem sebe šíří.

„Jak šlo skloubit angažmá v Ostravě s rodinným životem v Praze? Vzpomínám si, jak jsem léta stávala před fermanem a dívala se, kdy budu mít dva tři dny volno a pak neustále pendlovala vlakem Ostravanem do Prahy a zpátky; cesta tenkrát trvala pět šest hodin, ve vlaku byla zima a byla častá zpoždění. Ale všechno to stálo za to!“

(kp)

JIŘÍ MYRON

140 / 70 / 1884 / 1954



V upomínku na dobrý oběd (1918)
Zdroj Slezské zemské muzeum v Opavě

Nebýt Proška, nebylo by Myrona

Když se v Humpolci, v rodině závodčího četníku Karla Proška v červenci 1884 narodil druhorozený syn Bohumil Jan, jistě by nikoho nenapadlo, že z něj jednou bude divadelník. Možná se teď v duchu ptáte, kdo že je Bohumil Jan a jak jeho narození souvisí s Jiřím Myronem? Velmi úzce, protože nebýt Proška, nebylo by ani Myrona. Ale o tom později. Z Humpolce se otec Prošek s rodinou záhy přestěhoval do Prahy a o budoucnosti svých potomků (synové Rudolf, Bohumil, Hugo a dcera Marie) měl jasné představy. Z Bohumila se měl stát kněz. A až se přísně katolická rodina snažila na děti působit prostřednictvím náboženské víry i kázně doslova četnické, ne vše se rodičům Proškovým povedlo

tak, jak si předsevzali. Když viděli, že Bohumilova živelnost je s kněžským rouchem neslučitelná, zároveň ale vnímali jeho nadání a intelektuální schopnosti, slevili z ornátu na klotové rukávy.

Ctěný pytel kávy

Proto po měšťance a obchodní škole Bohumil od roku 1901 pokračoval na Československé obchodní akademii v Resslově ulici. Ve výuce se spíše trápil, když se coby budoucí byznysmen nového století učil psát dnes poněkud komické komerční dopisy ve znění: „V držení Vašeho ctěného listu oznamuji, že Váš ctěný pytel kávy došel nás v dobrém pořádku,“ zároveň se ale díky škole dostal do úplně jiné společnosti, než na kterou byl dosud

z rodiny zvyklý. Tvořili ji duchovně spříznění spolužáci, a i někteří osvěceni kantoři, kteří jej od ctěných pytlů kávy přenášeli do magického světa fantazie a myšlenkové volnosti. Bohumil se spřátelil se studentem vyššího ročníku Jaroslavem Haškem, který kolem sebe soustřeďoval uměnilovnou partičku, jejíž nekonečné diskuze probíhaly nejen v prostorách školy, ale po výuce i v kulturních stáncích a restauračních zařízeních. Tehdy se Bohumil poprvé osudově zamiloval – nikoliv ještě do ženy, nýbrž do sochy. A protože se sochařskou Diskobola z dílny antického sochaře Myróna stal téměř posedlým, jeho kumpáni mu podle ní udělili přezdívku, netušíce, že ta se jednoho dne zaskvěje na fasádě významné divadelní budovy ve stovky kilometrů vzdálené Ostravě.

Kočovníkům je občas hej, ale většinou ouvej

Bohumil Prošek obchodní školu nedokončil, ale protože neměl sílu odporovat otci, který o jeho případné umělecké dráze nechtěl ani slyšet, nastoupil na zoufalou hlavou rodiny opatřené místo v účtárně c. k. místodržitelství. Veškeré vydělané peníze a volný čas ale nadále utrácel za návštěvy divadel, až nakonec neodolal a jako řada – v očích spořádaných rodičů – nezdárných synů a dcer k divadlu přeci jen utekl. Respektive v roce 1904 nastoupil, poprvé pod uměleckým jménem Jiří Myron, ke kočovné divadelní společnosti Růženy Pohorské-Reindlové. V časech Myronových začátků byly cesty k divadlu víceméně pouze dvě – buď začít přímo v kamenném divadle, nebo svůj život spojit s některou z řady kočovných společností. První varianta byla velmi raritní a málokomu se její uskutečnění podařilo, takže většina budoucích velkých



Socha Diskobola od antického sochaře Myróna

herců začínala právě s kočovnými. Cestující společnosti jistým způsobem nahrazovaly divadelní školy, které tehdy neexistovaly. Pražská konzervatoř sice byla založena v roce 1808, a patří tak k nejstarším školám tohoto typu v Evropě, původně ale sloužila jen k výchově orchestrálních hudebníků. Až roku 1919 byla rozšířena o tzv. dramatickou školu pro výuku činoherního herectví, přičemž o její založení se významně zasloužila herečka Národního divadla Otýlie Sklenářová-Malá, která soukromě vyučovala mladé herce i před vznikem instituce. A až v roce 1945 z tzv. mistrovské školy Pražské konzervatoře, nadstavby po ukončení běžného studia, vznikla Akademie múzických umění. Jiří Myron vystřídal kočovných „divadelních škol“ během následujících pěti let hned několik, někde se zdržel déle, jinde rychle pochopil, že zde o solidní divadlo nezavádí. V té době se mu dostalo základního hereckého „vzdělání“ v oboru realistického, až naturalistického zpodobování charakterů prostřednictvím velkého množství v krátkosti nazkoušených a za často divokých podmínek odehraných rolí.

Kladno, to je to město

Se společností Marie Táborské se dostal Jiří Myron poprvé i do Ostravy, kde v květnu 1908 vystoupil ve hře *Cyprienna* na jevišti Národního domu. Za jak velké bláznovství by asi tehdy považoval informaci, že se jednou bude tento ostravský stánek umění jmenovat po něm? Když se společnost Marie Táborské rozpadla, přešel k profesně i lidsky ceněnému řediteli Janu Blažkovi, s jehož skupinou zavítal v lednu 1909 také do Kladna. Šlo o osudové setkání hned z několika důvodů. Seznámil se zde s elegantní a společenskou Kateřinou Benátskou zvanou Kitty, kterou si o rok později vzal, a posléze se s ní v Kladně i usadil. Předtím ale ještě podlehl neustálému naléhání otce, aby zanechal kočování a vrátil se do kanceláře coby účetní nejprve v Praze a potom v Kladně, kam následoval svou manželku, která do metropole nechtěla. Otevřela si dámský krejčovský „*Salon Proškov*“ a zaměstnávala pět švadlen. Její manžel vedle úředničení hrál s místními ochotníky, začal i režisovat a stal se známou postavou kladenského kulturního života. Protože v souborech působili většinou mladí lidé bez větší jevištní praxe, Myron coby talentovaný mladý muž s hereckou zkušeností začal ztvárňovat mnohem starší postavy, než byl jeho tehdejší skutečný věk, a brzy si tak osvojil svůj celoživotní obor tzv. charakterního herce. Velice aktivní byl i ve věci dostavby



Jiří Myron (muž s knihou v dolní řadě) s kolegy před novým divadlem v Kladně (1912)
Zdroj Slezské zemské muzeum v Opavě

nového divadla, které bylo nakonec v květnu 1912 otevřeno třemi aktovkami z kladenské historie, uvedenými v jeho režii pod souborným názvem *Znak*. Když došlo k zprofesionalizování kladenského divadla, patřil Jiří Myron k jeho prvním členům a už v roce 1917 se o něm psalo jako o jednom z nejlepších kladenských herců. Byl ale také pořádký úředníkem, a tak se po něm neustále sháněli buď v kanceláři na hejtmanství, nebo na jevišti v divadle – třeba jako po Profesoru Higginsovi v Shawově *Pygmalionu* (1917) nebo Osvaldu Alvingovi v Ibsenových *Příšerách* (1918).

Sám bez děvčete v dešti

Po konci 1. světové války měl být v rámci svého úřadu přeložen na Slovensko, aby upevňoval úřední strukturu nové Československé republiky. Odmítl



Rodiče Proškoví se sestrou Marií
Zdroj Slezské zemské muzeum v Opavě

a definitivně tím tak pohřbil byrokrata Proška, aby dal plně rozkvést umělci Myronovi. Kromě práce pro kladenské divadlo natočil v letech 1919 až 1920 němé filmy *Probuzené svědomí*, *Za čest vítězů* a *Dvě matky*.

Kvůli pro něj neuspokojivým změnám v souboru se ale nakonec rozhodl na začátku sezóny 1919/1920 Kladno opustit a přesídlit do Prahy, která jej stále přitahovala. V té době totiž zažíval nejen profesní, ale i osobní těžkosti: manželka Kitty začala žít s tenoristou Zdeňkem Knittlem, se kterým ji sám seznámil a coby kolegu často zval k nim domů. Jako garderobiérka s ním posléze odjela do zahraničí, později se nechala i rozvést a Jiří Myron tak zůstal emočně zraněn a pracovní neukotven zcela sám. To ale ještě netušil, že ani milovaná Praha jeho byly nezahojí. Ba právě naopak... (at)



Kitty se Zdeňkem Knittlem
Zdroj Slezské zemské muzeum v Opavě

XXIII. CYKLUS KOMORNÍCH KONCERTŮ



Matěj Pinkas

MAGIE KLAVÍRU

Matěj Pinkas (klavír)

7. března 2024 v 19 hodin
ve slavnostním sále v Divadle Jiřího Myrona

Cyklus komorních koncertů bude v březnu hostit talentovaného mladého klavíristu **Matěje Pinkase** (* 2005). I přes svůj mladý věk má za sebou již mnoho úspěchů. Zúčastnil se řady mezinárodních soutěží (Prague Junior Note 2017, Broumovská klávesa 2018, Virtuosi per musica di pianoforte 2018, Beethovenovy Teplice 2019 či International Competition for Young Instrumentalists 2019 v italském Povolettu), v nichž získal titul laureáta. Vystoupil jako sólista se Symfonickým orchestrem hl. m. Prahy FOK, orchestrem Giovanni Archi di Praga a Bennewitzovým kvartetem. Má také zkušenosti s komorní hrou, mimo jiné pravidelně doprovází svého otce, violistu Jiřího Pinkase. V minulé sezóně absolvoval studijní pobyt v USA, který v červnu ukončil provedením Rachmaninovova *Klavírního koncertu č. 2* za doprovodu symfonického orchestru Parkland High School Youth Symphony.

V září 2022 vystoupil jako sólista ve Dvořákově síni Rudolfiny za doprovodu České sinfonie v rámci hudebního festivalu Dvořákova Praha a v dubnu 2023 pak za doprovodu FOK ve Smetanově síni Obecního domu.

V sezóně 2023/2024 se představí jako sólista ve Velkém sále Berlínské filharmonie za doprovodu tělesa Sinfonie Orchester Berlin. V Ostravě ho budeme moci slyšet poprvé.

V programu zazní skladby Franze Schuberta, Ludwiga van Beethovena, Roberta Schumanna, Bedřicha Smetany, Fryderyka Chopina a Sergeje Prokofjeva.

ROMANTICKÉ SMYČCE

Janáčkovo kvarteto

23. dubna 2024 v 19 hodin
ve slavnostním sále v Divadle Jiřího Myrona

V dubnu se pak můžeme těšit na renomovaný soubor, kterým je **Janáčkovo kvarteto**. Vzniklo na brněnské konzervatoři v roce 1947 z řad studentů. Rychlým zráním a zejména vynikající interpretací děl Leoše Janáčka získal soubor právo nazývat se jménem svého milovaného autora. V roce 1955 podniklo Janáčkovo kvarteto ve složení Jiří Trávníček, Adolf Sýkora, Jiří Kratochvíl a Karel Kraška první zahraniční turné, časem jejich hudební vystoupení pokryla všechny světadíly. Janáčkovo kvarteto úspěšně reprezentovalo česko-moravskou interpretační tradici v pětapadesáti státech a na významných světových festivalech, což navodilo zájem proslulých nahrávacích společností o spolupráci.



Janáčkovo kvarteto

Z bohaté diskografie souboru získaly dva tituly cenu Grand Prix de l'Academie Charles Gross a jeden byl poctěn cenou Preis der Deutschen Schallplattenkritik. Takřka sedmdesátiletá umělecká činnost souboru si vynutila postupné změny v obsazení, ale interpretační kánon a expresivní projev zůstávají tradičním obrazem hry Janáčkovy kvarteta. Nyní hraje soubor ve složení: Miloš Vacek, Richard Kružík – housle, Jan Řezníček – viola, Lukáš Polák – violoncello. A co jiného slyšet v podání tohoto souboru než právě Janáčka? A když je Rok české hudby, tak i jejího zakladatele Bedřicha Smetanu. (hf)

Záštitu nad koncerty převzali náměstkyně primátora SMO Lucie Baránková Vilamová a náměstek hejtmana MSK Lukáš Curylo, finančně je podporují statutární město Ostrava a Moravskoslezský kraj.



Jiří Zahrádka

JANÁČEK A SMETANA?!

Co víme o vztahu jednoho z nejvýznamnějších tvůrců hudby první třetiny 20. století k dílu zakladatele české moderní hudby, tvůrce druhé poloviny 19. století?

Na toto téma budou hovořit muzikolog a velký znalec života a díla Leoše Janáčka **Jiří Zahrádka** a **Jiří Nekvasil** **8. dubna 2024 v 18 hodin** v Antikvariátu a klubu Fiducia.

ÚVODNÍ SLOVO KURÁTORA VÝSTAVY

TEREZA SAMKOVÁ:
TĚŽÍTKO TVÉHO POPELA

19. března – 14. května 2024
v Galerii současné malby Divadla Antonína Dvořáka
Vernisáž 19. března 2024 v 17 hodin

Tereza Samková (* 1996, Opava) vystudovala pod vedením doc. MgA. Františka Kowolowského a MgA. Jiřího Kuděly, Ph.D., ateliér Malby II. na Fakultě umění Ostravské univerzity. V současnosti na FU OU dále



Bez názvu, 160 x 200 cm

studuje obor produkce a management v kulturně kreativních odvětvích.

Její magisterská práce nazvaná *Na pomalou chůzi si musíš udělat čas* instalovaná ve vyprázdněném administrativním komplexu na Novoveské ulici v Ostravě a částečně pak také v rámci výstavy diplomantů FU OU v městské galerii Plato Bauhaus zaslouženě vzbudila mimořádnou pozornost laické i odborné veřejnosti především šíří autorského záběru a vrstevnatostí vizuálního sdělení. Jednotlivá témata a vizuálně ohledávané fragmenty reality přitom dokáže v prostoru obrazu skládat do soudržných celků podobně uvěřitelným způsobem, jakým se jí také daří propojovat malířské, grafické, textové a typografické prvky ve svých prostorových instalacích. Nadále přitom setrává na hranici mezi prožitkem intimity a jejím sociálním a environmentálním ukotvením. Ve svých krátkých textových sentencích a komentářích často používá kombinací slov „dotek“, „vrstvení“, „prostor“, „tělo“, „pravda“, „intimita“, „proces“ a „svoboda“. Podobně strukturovaný přístup k tvorbě bychom přitom v kontextu současného nejmladšího českého vizuálního umění nacházeli jen velmi těžko.

Zásadní je pro ni přitom samotný proces



Bez názvu, 160 x 200 cm

tvorby, který označuje za hlavní motivaci veškerého svého uměleckého počínání. Vzhledem k prostorovým a instalačním omezením, která jsou dána specifickým prostorem divadelního foyeru Divadla Antonína Dvořáka v Ostravě, se autorka protentokrát přiklonila k prezentaci jen malé výše svého uměleckého počínání a v prostoru Galerie současné malby představuje „pouze“ sérii svých obrazů, které navazují na její zdařilou magisterskou práci.

Martin Mikolášek

INZERCE

SIGMA
EST. 1970

Kytary, které si zamilujete!

WWW.SIGMAGUITARS.CZ

Produkty značky Sigma Guitars žádejte u svých prodejců hudebních nástrojů!



Noc divadel 2024

••• POZOR, ZMĚNA! •••

Pravidelní návštěvníci **Noci divadel** byli zvyklí, že se tento největší svátek divadla, probíhající nejen u nás, ale i v mnoha dalších evropských zemích, odehrával vždy kolem poloviny listopadu. Bylo tomu tak až do loňska. Od nového roku ale dochází ke změně: Noc divadel se přesouvá z podzimního pošmourého času do období

jarního, konkrétně do březnové soboty, která je nejbližší datu Světového dne divadla (ten se slaví od roku 1962 vždy 27. března).

Letošní Noc divadel tedy vychází **na sobotu 23. března**. V NDM ji tentokrát budeme slavit **v prostoru komorního Divadla „12“ a v Divadelním klubu**. Těšit se můžete nejen na premiéru nové inscenace Činoherního studia NDM, která vzniká ve spolupráci jeho členů s herci činohry NDM, ale i na hudební zábavu. Podrobné informace a aktualizovaný

program celé Noci divadel najdete na webu NDM v záložce EXTRA / Noc divadel.

Poslední podzimní Noc divadel se uskutečnila 18. listopadu 2023 a podle hlavního koordinátora akce, kterým je Institut umění – Divadelní ústav, se jí ve více než třicítce českých měst zúčastnilo na devadesát divadel. Program, který je možno zažít jen jednou do roka, navštívily desetitisíce diváků.

NDM nabídlo svým divákům možnost podívat se do prostor, kam se běžně nedostanou – do přízemí Provozní budovy, kde se vyrábějí a skládají jevištní dekorace. Téma tohoto ročníku Noci divadel znělo: „Hoří!“ Nabídli jsme proto reprízu Hasičské poetické kavárny a hned tři představení inscenace o sebeupálení Jana Palacha, jež vznikla v rámci projektu *Resistance!* Vytvořila ji skupina dvanácti mladých lidí pod vedením profesionálních mentorů. Po každém představení následovala diskuse s publikem.

Fotoreportáž z Noci divadel konané 18. listopadu 2023:



Foto Martin Kusyn

RESISTANCE!

Na Noci divadel 2023 jsme odpremiérovali inscenaci o Janu Palachovi *Když skončilo jaro!*, která vznikla v rámci mezinárodního projektu *Resistance! mladý festival evropské moderní historie*. V roce 2024 nás s touto inscenací čekají výjezdy do zahraničí: první z festivalů *Resistance!* bude hostit milánské divadlo Teatro

delle Ali od 28. do 30. dubna 2024, další festivaly proběhnou v partnerských organizacích v Portugalsku, Francii, Slovinsku a Holandsku. V září 2024 se můžete na podobný festival těšit i přímo v Národním divadle moravskoslezském.

Projekt Resistance! byl financován s podporou Evropské komise v rámci programu CERV – Občané, rovnost, práva a hodnoty.



Foto Martin Kusyn

POETICKÉ KAVÁRNY

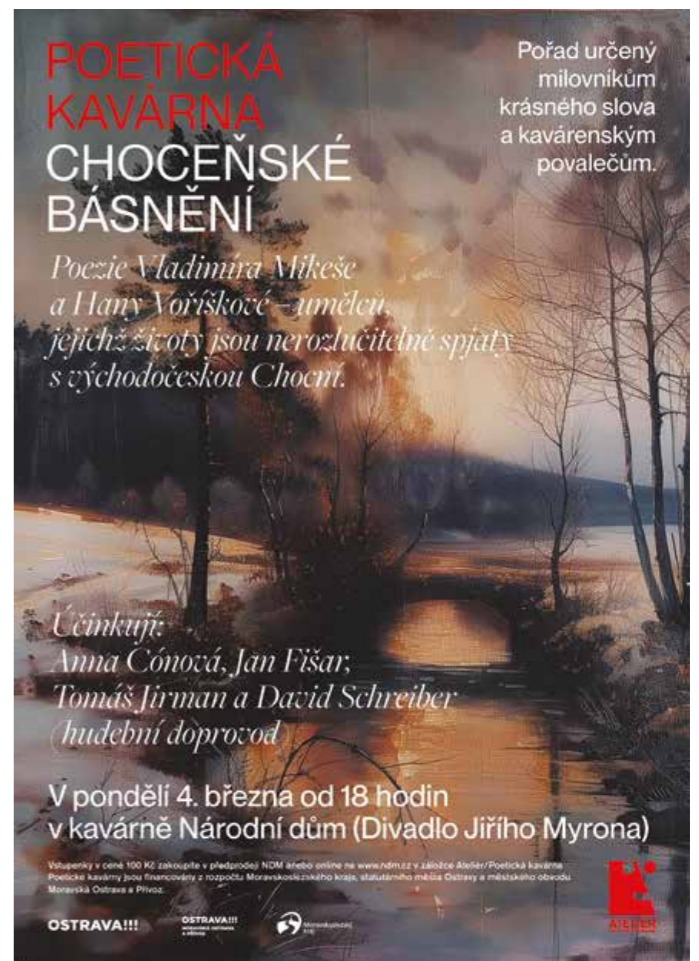
Ve východočeské Chocni žijí dva umělci, jimž je věnována březnová Poetická kavárna s názvem *Choceňské básně*.

Vladimír Mikeš je básník, prozaik, esejist a překladatel – z francouzštiny, italské, španělštiny, portugalské a němčiny. Přeložil nespočet divadelních her a stěžejních děl světové literatury, včetně Dantovy *Božské komedie*.

Hana Voříšková je výtvarnice, loutkářka a básnička.

Z jejich textů budou **4. března 2024** číst **Anna Cónová, Jan Fišar a Tomáš Jirman**. O hudební doprovod se postará **David Schreiber**.

Dubnová Poetická kavárna se bude inspirovat připravovanou premiérou činohry NDM – slavným antickým dramatem *Médea*. Termín i obsazení budou upřesněny, sledujte webové stránky www.ndm.cz – záložka Ateliér / Poetická kavárna. (dj)



Pořad určený milovníkům krásného slova a kavárenským povalečům.

POETICKÁ KAVÁRNA CHOCEŇSKÉ BÁSNĚNÍ

Poezie Vladimíra Mikeše a Hany Voříškové – umělců, jejichž životy jsou nerozlučitelně spjaty s východočeskou Chocní.

Činují: Anna Cónová, Jan Fišar, Tomáš Jirman a David Schreiber (hudební doprovod)

V pondělí 4. března od 18 hodin v kavárně Národní dům (Divadlo Jiřího Myrona)

Vstupenky v ceně 100 Kč zakoupíte v předprodeji NDM online na www.ndm.cz v záložce Ateliér/Poetická kavárna. Poetické kavárny jsou financovány z rozpočtu Moravskoslezského kraje, statutárního města Olomouce a místního obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

OSTRAVA!!!

Ateliér NDM je na Facebooku: Ateliér pro divadelní vzdělávání při NDM



Spolufinancováno Evropskou unií

Erasmus+ Enriching lives, opening minds.



Ateliér NDM je na Instagramu: atelier.ndm

OSTRAVA!!! MORAVSKÁ OSTRAVA A PŘÍVOZ

OSTRAVA!!!

klia
květinové studio

Hlučín
Ostravská 7, 747 01 Hlučín

Avion Shopping park
Rudná 3114/114,
730 30 Ostrava

www.studioklia.cz

Kavárna NÁRODNÍ DŮM

- ZÁKUSKY A DORTY by KOLBABA
- CHLEBÍČKY, CHLEBY A POMAZÁNKY VLASTNÍ VÝROBY
- CATERING NA MÍRU

REZERVACE STOLU A OBJEDNÁVKY
NA TELEFONU: **725 318 566**

PONDĚLÍ – ZAVŘENO
UTERÝ – PÁTEK 11–18
SOBOTA od 17.30 (pouze pro návštěvníky DJM v den představení)
NEDĚLE od 15.00 (pouze pro návštěvníky DJM v den představení)

 INSTAGRAM: @KAVARNANARODNI
 FACEBOOK: @KAVARNANARODNIDUMOSTRAVA
 E-MAIL: kavarnanarodnidum@gmail.com
 ADRESA: Čs. legií 148/14, Ostrava

SE ÚČÁSTNÍ DOPROVODNÉHO PROGRAMU

Knižní festival Ostrava

1—2 BŘEZEN 2024

PRODEJ KNIH | WORKSHOPY
TOP AUTOŘI Z ČR | BESEDY
AUTOGRAMIÁDY | HERNÍ ZÓNA

černá louka

Nina Špitálníková
dvakrát Knižního festivalu
Ostrava 2024

Sphere

Největší věrnostní program v České a Slovenské republice, nabízí více než **10 000 možností výhodných nákupů.**

ABOUT YOU | ANSWEAR | KÄRCHER
 LEIFHEIT | dům barev | EXIsport
 VUCH | GymBeam | Home & COOK
 Booking.com | ALBATROS MEDIA | TEREZIA

Další tisíce partnerů na sphere.cz

INFORMUJEME VÁS

KDE SI MŮŽETE ZAJISTIT VSTUPENKY ČI DÁRKOVÉ VOUCHERY?

- **PRODEJ VSTUPENEK v pasáži v Divadle Jiřího Myrona, Čs. legií 148/14, Ostrava**

pondělí	9.00 – 12.00	13.00 – 17.00
úterý	9.00 – 12.00	13.00 – 17.00
středa	9.00 – 12.00	13.00 – 17.00
čtvrtek	9.00 – 12.00	13.00 – 17.00
pátek	9.00 – 12.00	13.00 – 17.00
sobota a neděle		zavřeno

tel.: **596 276 203, 596 276 242**
 e-mail: vstupenky@ndm.cz
 objednávký vstupenek nad 10ks
 tel.: **596 276 189, 596 276 260**
- **PRODEJ PŘEDPLATNÉHO v pasáži v Divadle Jiřího Myrona, Čs. legií 148/14, Ostrava**

pondělí		zavřeno
úterý		13.00 – 17.00
středa	9.00 – 12.00	13.00 – 17.00
čtvrtek		zavřeno
pátek		9.00 – 12.00
sobota a neděle		zavřeno

tel.: **596 276 202, 724 892 133**
 e-mail: predplatne@ndm.cz
- **e-VSTUPENKY, DÁRKOVÝ VOUCHER a MOJE ABO** – nakupujte, platte a tiskněte v pohodlí domova na www.ndm.cz (zvýhodnění senior, dítě, ISIC, ITIC lze uplatnit i na e-vstupenky)
- v prodejních sítích **Colosseum Ticket** a **Ticketportal**
- **hodinu před začátkem představení u pokladny** – v Divadle Antonína Dvořáka – telefon: **596 276 420** – v pasáži Divadla Jiřího Myrona – telefon: **596 276 242**
- na dalších prodejních místech NDM – jejich seznam najdete na www.ndm.cz

VEŘEJNÉ GENERÁLKY

Vstupenky je možné zakoupit **on-line**, ale také v pokladně **v pasáži v Divadle Jiřího Myrona**. Na veřejné generálky platí jednotné vstupné. Konání veřejné generálky určuje inscenační tým.

CENÍK VSTUPENEK

Ceník vstupenek na jednotlivá představení a přehled poskytovaných zvýhodnění naleznete v pokladnách NDM.

U nevyprodaných představení jsou vstupenky v prodeji hodinu před začátkem představení přímo ve večerních pokladnách v Divadle Antonína Dvořáka a v divadelní pasáži v Divadle Jiřího Myrona.

REDAKCE

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ
příspěvková organizace statutárního města Ostrava

Čs. legií 148/14, 701 04 OSTRAVA – Moravská Ostrava,
telefon: 596 276 111, e-mail: vstupenky@ndm.cz

Ředitel: Jiří Nekvasil

Správní ředitel: Vítězslav Raszka

Hudební ředitel opery: Marek Šedivý

Šéf činohry: Vojtěch Štěpánek

Šéfka baletu: Lenka Dřimalová

Šéfka muzikálu: Gabriela Petránková

Šéf výpravy, scénograf: David Bazika

Šéfka marketingu a obchodu: Markéta Chlebová

Tisková mluvčí a PR: Šárka Swiderová

Umělecko-provozní šéfka: Kateřina Svobodová

Manažerka mimořádných projektů: Petra Pífková

Adresa redakce: Čs. legií 148/14, 701 04 Ostrava – Moravská Ostrava

Odpovědná redaktorka: Lenka Schreiberová

Autoři textů: Juraj Bajús, Tereza Cigánková, Marek David, Lenka Dřimalová, Pavel Gejguš, Halina Františáková, Adam Gold, Daniela Jirmanová, Martin Mikolášek, Jiří Nekvasil, Hana Nováková, Tereza Osmančíková, Karolína Pečenková, Petra Pífková, Barbora Skálová, Tereza Strmisková, Alice Taussiková, Norbert Závodský

Program a repertoár: Milena Sladká

Technická spolupráce: Hana Marušáková

Grafická úprava: Václav Melecký

Redakční uzávěrka: 22. ledna 2024

Vychází: 28. února 2024

Vydalo: Národní divadlo moravskoslezské

Tisk: CZECH NEWS CENTER, a. s., CZECH PRINT CENTER tiskárna Ostrava
ISSN 2533-705X

PODPORUJÍ NÁS

Činnost Národního divadla moravskoslezského, příspěvkové organizace, je financována z rozpočtu statutárního města Ostrava. Aktivity Národního divadla moravskoslezského jsou také finančně podporovány Ministerstvem kultury České republiky a Moravskoslezským krajem.

prodej – předprodej vstupenek

www.ndm.cz **MINISTERSTVO KULTURY** **Moravskoslezský kraj** **OSTRAVA!!!**

DIVADLO ANTONÍNA DVOŘÁKA

PROGRAM – BŘEZEN 2024

1.	PŘEPIŠTE DĚJINY: FRIEDRICH NEBO BEDŘICH?	18.30	
2.	BRANIBOŘI V ČECHÁCH	18.30	O
3.	PRODANÁ NEVĚSTA	16.00	O
4.	DALIBOR	18.30	O
6.	DVĚ VDOVY	18.30	O
7.	HUBIČKA	18.30	O
8.	TAJEMSTVÍ	IV.	18.30 O
9.	ČERTOVA STĚNA	18.30	O
10.	NORA	16.00	Č
13.	PRODANÁ NEVĚSTA	II.	18.30 O
15.	LABUTÍ JEZERO	18.30	B
16.	DVĚ VDOVY	PS	18.30 O
17.	LABUTÍ JEZERO	N	15.00 B
19.	DALIBOR	18.30	O
20.	ZTRACENI V YONKERS	ČP	18.30 Č
23.	LAZEBNÍK SEVILLSKÝ!!!	18.30	O
24.	LAZEBNÍK SEVILLSKÝ!!!	16.00	O
26.	JONÁŠ A TINGL-TANGL – 50. představení	18.30	M
27.	TANNHÄUSER	F	18.00 O
28.	GOLDONI PO OSTRAVSKU	18.30	Č

PROGRAM – DUBEN 2024

2.	HUBIČKA	V.	18.30 O
3.	MARIE ANTOINETTA		18.30 Č
4.	TANNHÄUSER	C	18.00 O
5.	PRODANÁ NEVĚSTA		18.30 O
6.	REVIZOR		18.30 Č
7.	ROZBITÝ DŽBÁN & CÍSAŘ ATLANTIDY aneb Odepření smrti	N	15.00 O
11.	NORA – derniéra	VII.	18.30 Č
12.	ZTRACENI V YONKERS	IV.	18.30 Č
13.	ZTRACENI V YONKERS		18.30 Č
14.	LAZEBNÍK SEVILLSKÝ!!!		16.00 O
16.	DALIBOR	V.	18.30 O
17.	GOLDONI PO OSTRAVSKU aneb Sluha dvou pánů		18.30 Č
18.	BRANIBOŘI V ČECHÁCH	VOP	18.30 O
19.	LAZEBNÍK SEVILLSKÝ!!!		18.30 O
20.	DVĚ VDOVY	PS2	18.30 O
25.	LABUTÍ JEZERO	VII.	18.30 B
26.	LABUTÍ JEZERO		18.30 B
27.	MÉDEA – premiéra	PP	18.30 Č
29.	MÉDEA – první repríza	ČP	18.30 Č
30.	LABUTÍ JEZERO	V.	18.30 B

Změna programu vyhrazena!

DIVADLO JIŘÍHO MYRONA

PROGRAM – BŘEZEN 2024

2.	CHICAGO – druhá premiéra	MP	18.30 M
3.	RICHARD III.	N	15.00 Č
5.	CHICAGO		18.30 M
10.	LIBUŠE – premiéra – koncertní provedení opery	VOP	18.30 O
12.	REBECCA		18.30 M
13.	RICHARD III.	F	18.30 Č
14.	CHICAGO	VII.	18.30 M
16.	CHICAGO	PS2	18.30 M
17.	OLIVER!		16.00 M
19.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET		18.30 M
20.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET – autogramiáda po představení		18.30 M
21.	MARNÁ LÁSKY SNAHA	C	18.30 Č
22.	BEZ ROUCHA	D	18.30 Č
23.	REBECCA		18.30 M
27.	BEZ ROUCHA	II. + ABEND	18.30 Č
28.	JESUS CHRIST SUPERSTAR		18.30 M
29.	JESUS CHRIST SUPERSTAR		16.00 M

PROGRAM – DUBEN 2024

2.	RICHARD III.	E + ABEND	18.30 Č
3.	CHICAGO	F	18.30 M
4.	JESUS CHRIST SUPERSTAR	Z	18.30 M
5.	MARNÁ LÁSKY SNAHA – derniéra	D	18.30 Č
10.	CHICAGO	II.	18.30 M
11.	RAPSODIE BOHEMIA – premiéra	PP	18.30 B
13.	RAPSODIE BOHEMIA – druhá premiéra	MP	18.30 B
14.	REBECCA		16.00 M
16.	RAPSODIE BOHEMIA	E	18.30 B
17.	OLIVER!	F	18.30 M
18.	RAPSODIE BOHEMIA	C	18.30 B
19.	RICHARD III.	D	18.30 Č
20.	CHICAGO	PS	18.30 M
21.	CHICAGO	N	15.00 M
25.	PRODUCENTI		18.30 M
26.	CHICAGO	IV.	18.30 M
27.	OLIVER!		18.30 M
29.	SWEENEY TODD: ĎÁBELSKÝ LAZEBNÍK Z FLEET STREET		18.30 M

Změna programu vyhrazena!

Červeně označené dny – so, ne, svátky
O – opera, Č – činohra, B – balet, M – muzikál, Z – zadáno

Předplatitelské skupiny: E, F, C, D, N, V., II., VII., IV., VOP, PP, MP, ČP, PS, PS2

NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

Připravujeme pro Vás

PŘEDPLATNÉ NA SEZÓNU 2024/2025

V prodeji od 13. května 2024

www.ndm.cz

**DIVADLO PRO VÁS
– newsletter**

Buďte s námi v kontaktu a nenechte si ujít informace z divadla: novinky, bonusy, speciální akce.



**ON-LINE REZERVACE,
NÁKUP VSTUPENEK
I PŘEDPLATNÉHO
NA WWW.NDM.CZ**

Přes on-line nákup lze využít zvýhodnění pro seniory, ISIC a ITIC

MOJE KARTA NDM



Zvýhodnění až -60% z ceny vstupenky

Více divadla za méně peněz...

- karta bude **automaticky uplatňovat vyšší zvýhodnění**
- jednorázová investice** do nákupu karty 80Kč
- je **přenosná** a můžete ji **darovat**
- uplatnění slev při nákupu vstupenek i **on-line**
- platnost **1 rok** od data zakoupení a **bezplatná aktivace** karty na další období



VYUŽIJTE SVÉ ZAMĚSTNANECKÉ BENEFITY

K nákupu vstupenek akceptujeme tyto benefiční platby:

SODEXO
EDENRED
UNIŠEK
BENEFIT PLUS
GALLERY BETA



Poukázky mohou být použity pro nákup vstupenek na všechna představení NDM, více na www.ndm.cz.

PROGRAM – BŘEZEN 2024

1.	TANEC NEVDĚČNIC	19.00	O
2.	O LÍNÉ BABIČCE	17.00	Č
3.	O ZAJÍČKOVI ZAPOMNÍČKOVI	16.00	M
6.	INTERVIEW	19.00	M
7.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
8.	TEROR	19.00	Č
9.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
13.	THRILL ME (Vzruš mě!)	19.00	M
15.	PRAVDA – premiéra	19.00	Č
17.	PRAVDA – první repríza	17.00	Č
19.	TEROR	19.00	Č
21.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
23.	O ZAJÍČKOVI ZAPOMNÍČKOVI	15.00	M
25.	PRAVDA	19.00	Č

PROGRAM – DUBEN 2024

2.	INTERVIEW	19.00	M
4.	PRAVDA	19.00	Č
5.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
6.	O ZAJÍČKOVI ZAPOMNÍČKOVI	16.00	M
8.	LÍP SE LOUČÍ V NEDĚLI	19.00	M
9.	TANEC NEVDĚČNIC	19.00	O
11.	THRILL ME (Vzruš mě!)	19.00	M
12.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
13.	JONÁŠ A TINGL-TANGL	19.00	M
14.	O LÍNÉ BABIČCE	16.00	Č
16.	PRAVDA	19.00	Č
18.	INTERVIEW	19.00	M
19.	INTERVIEW	19.00	M
23.	THRILL ME (Vzruš mě!)	19.00	M
24.	THRILL ME (Vzruš mě!)	19.00	M
28.	O ZAJÍČKOVI ZAPOMNÍČKOVI	16.00	M

SLAVNOSTNÍ SÁL EMANUELA BASTLA

PROGRAM – BŘEZEN 2024

1.	DIDO A AENEAS	20.15	O
7.	KOMORNÍ KONCERT AGENTURY PRESTO	19.00	K

PROGRAM – DUBEN 2024

9.	DIDO A AENEAS	20.15	O
23.	KOMORNÍ KONCERT AGENTURY PRESTO	19.00	K

Změna programu vyhrazena!

ZÁKLADNÍ OBCHODNÍ INFORMACE PLATNÉ PRO 105. SEZÓNU

Ceny a zvýhodnění jsou poskytovány dle aktuálního ceníku Národního divadla moravskoslezského

- zvýhodnění 50% pro seniory nad 65 let, pro ZTP, ZTP/P (neplatí pro mimořádná představení a hostující soubory)*
- zvýhodnění 50% pro držitele ISIC karty / studentské karty, zvýhodnění lze uplatnit také na e-vstupenku (neplatí pro mimořádná představení a hostující soubory)*
- zvýhodnění 50% pro držitele ITIC karty / pro pedagogy, zvýhodnění lze uplatnit také na e-vstupenku (neplatí pro gala, premiéry, hostující soubory, silvestrovská a mimořádná představení)*

- zvýhodnění 50% na rodinné vstupné (pouze u takto označených představení)

- zvýhodnění se nesčítají
- NDM je oprávněno poskytovat zvýhodnění změnit / uplatnit pouze na vybraná představení

* pokud není uvedeno jinak

Více na www.ndm.cz



DĚTSKÝ ZÁBAVNÍ PARK

ZAŽIJ DOBRODRUŽSTVÍ
V DÁVNO ZTRACENÉM MĚSTĚ
UPROSTŘED TAJEMNÉ DŽUNGLE!

OBJEVUJ A PROZKOUMEJ

- OBŘÍ SKLUZAVKY • ZÁŽITKOVÉ PROLÉZAČKY • OPIČÍ DRÁHA • EDUKATIVNÍ HERNÍ PRVKY

2. PATRO – FORUM NOVÁ KAROLINA

MAXIMÁLNÍ DOBA STRÁVENÁ V DĚTSKÉM PARKU NA JEDEN VSTUP JE OMEZENÁ NA 1,5 HODINY.
VSTUP MŮŽETE VYUŽÍT I VÍCEKRÁT BĚHEM DNE, POKUD JE KAPACITA PARKU VOLNÁ.

Z DŮVODŮ OMEZENÉ KAPACITY ZÁBAVNÍHO PARKU DOPORUČUJEME SI VŽDY REZERVOVAT VSTUP ZDE:





NÁRODNÍ DIVADLO MORAVSKOSLEZSKÉ

BEDŘICH SMETANA

(2. března 1824 – 12. května 1884)



První uvedení cyklu od 2. do 10. března 2024
Druhé uvedení cyklu od 4. do 12. května 2024